

ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű
fejlesztéspolitika kapacitásának
biztosítása

SZÉCHENYI TERV

TKKI

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Mőcsény Község Önkormányzata

2013

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	70
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	80
1. A HEP IT részletei.....	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
A beavatkozások megvalósítói.....	80
Jövőképünk.....	82
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	84
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	98
3. Megvalósítás.....	103
A megvalósítás előkészítése	103
A megvalósítás folyamata.....	103
Monitoring és visszacsatolás.....	104
Nyilvánosság.....	105
Érvényesülés, módosítás.....	106
4. Elfogadás módja és dátuma.....	107

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Mőcsény** Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Mőcsény település bemutatása

A település bemutatása

Mőcsény (németül Metschke) község Tolna megyében, a Bonyhádi kistérségben. Hozzá tartozik 1934 óta Palatinca, 1959 óta pedig Zsibrik.

Megközelíthető közúton a 6-os főútról Bonyhád mellett letérve, illetve Bátaszék (13 km) felől letérve az 55-ös vagy az 56-os főútról. Vasúti megállóval rendelkezik a település, Mőcsény vonatai a MÁV 50-es számú Dombóvár–Bátaszék-vasútvonalán érhető el.

Mőcsény nagyon kevés iparral, jó mezőgazdasági adottságokkal, értékes termőtalajjal, állattartási és növénytermesztési hagyományokkal rendelkező község.

A külterület felhasználásában a szántóföldi termelés dominál, amely mellett gyümölcsösöket és kisebb gypsávokat is találunk. Emellett a község mondhatni infrastrukturálisan fejlett, vezetékes ivóvízzel, vezetékes gázzal, kábeltelevíziós-, telefonhálózattal. A kommunális hulladékiszállítás szintén megoldott.

A közterületek tisztítása, karbantartása elsősorban kézi erővel történik a közmunkaprogram keretében foglalkoztatott néhány fő részvételével. A munkákat az önkormányzat maga szervezi saját kézi eszközeivel, mivel az önkormányzat rendelkezik a közterek, közterületek tisztításához szükséges gépparkkal (pl. fűnyírók). A köztereken nem sok a kihelyezett szemégyűjtők száma, ennek ellenére az utcákon elszórt szemetet alig látni, amely a kisebb személyi forgalomnak köszönhető. A szemégyűjtők ürítését a közmunkások végzik. A füves területekre az önkormányzat odafigyel, rendszeres nyírásukat megszervezi.

A falu lakosainak orvosi ellátása a településen biztosított, mivel Mőcsény rendelkezik Felnőttek és/vagy gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatokkal. Az orvosok feladat-ellátási szerződés keretében járnak át a településre. Orvosi rendelő is van a településen, közvetlenül a Polgármesteri Hivatal egy épületben, ahova rámpa vezet fel a mozgáskorlátozottak részére.

A védőnő hetente egyszer tart tanácsadást a kismamáknak. Gyógyszertár nincs a településen, a legközelebbi Bonyhádon található. Ezért a falugondnoki szolgálat a gyógyszerkiváltásban nagy segítséget tud nyújtani.

A községben művelődési ház és könyvtár is működik. A mőcsényi foci pálya a község kulturális központja lehetne, de ez a foci pálya jelenleg teljesen kihasználatlan.

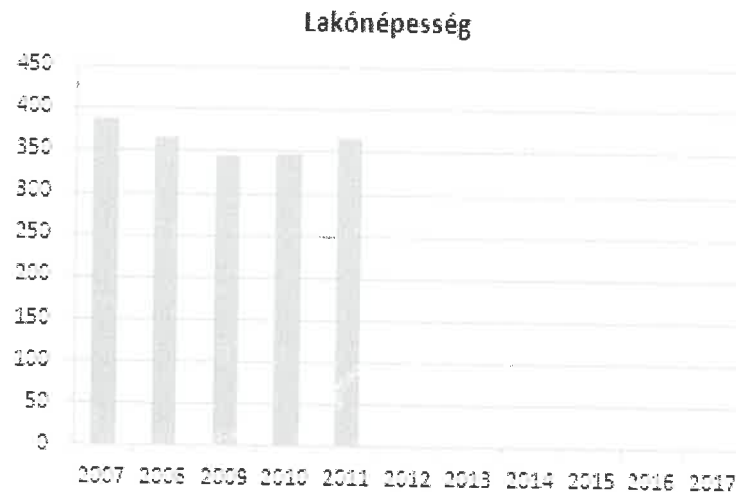
A falu lakossága a mobil posta szolgáltatását élvezi.

¹ Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv,

Mőcsény demográfiai helyzetét vizsgálva megállapítható, hogy 2007. és 2011. között közel 20 fővel csökkent a lakónépesség.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	388	
2008	367	95%
2009	345	94%
2010	347	101%
2011	367	106%

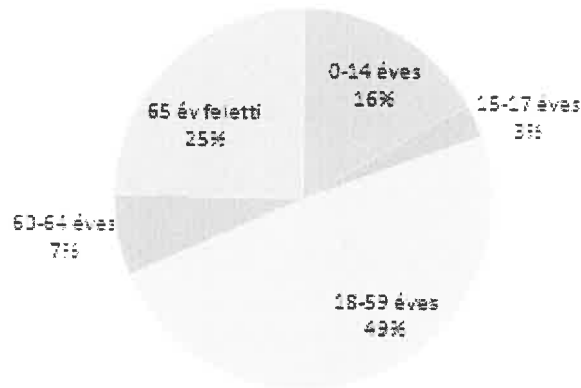
A lakónépesség számának változása mellett az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításához célszerű megvizsgálni a nem és kor szerinti adatokat.

2. számú táblázat – Állandó népesség

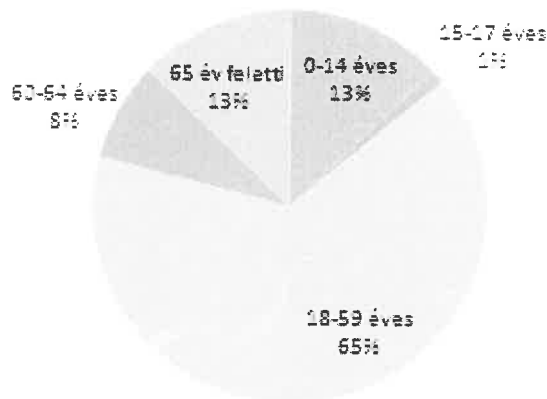
	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	195	171	366	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	29	22	51	57%	43%
15-17 éves	5	2	7	71%	29%
18-59 éves	85	111	196	43%	57%
60-64 éves	12	14	26	46%	54%
65 év feletti	43	22	65	66%	34%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők

Állandó népesség - férfiak

Ha a férfiak és a nők arányát korcsoportos bontásban vizsgáljuk, akkor megállapítható, hogy 65 év felett jelentős a különbség a férfiak és nők aránya között. Ebből következően a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőkénel, ami országos tendencia is. Mind a férfiak, mind a nők az aktív, 18-59 éves korosztályban képviseltetik magukat a legnagyobb arányban.

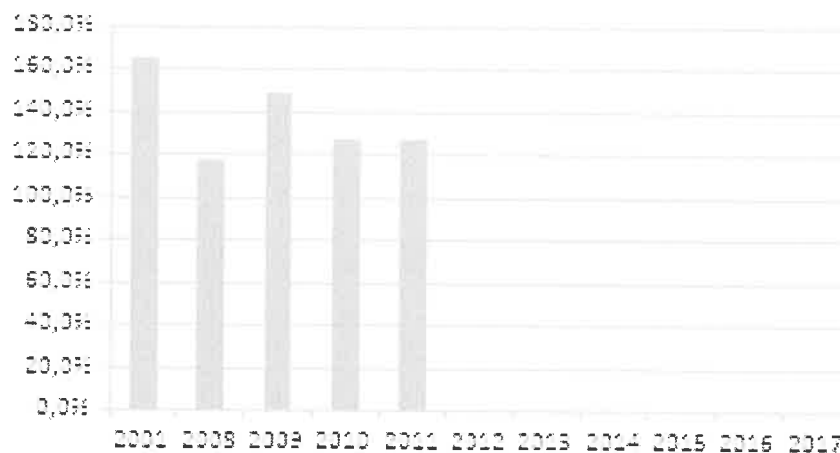
A lakosság kor szerinti összetételének vizsgálatakor megállapítható, hogy 2001. évben a település öregedési indexe 164,4 % volt, ami azt jelenti, hogy a 0-14 éves korú állandó lakosok száma kisebb volt, mint a 65 év feletti állandó lakosok száma, azaz a település népességszerkezete előregedő. 2011-ben vizsgálva az öregedési indexet, az nem sokat változott, pusztán lecsökkent 127,5 %-ra. Ez azt jelenti, hogy a 0-14 éves korúak száma továbbra sem haladja meg a 65 év felettiéket számát, vagyis a népességszerkezet még mindig előregedő.

3. számú táblázat – Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	97	59	164,4%
2008	55	47	117,0%
2009	58	39	148,7%
2010	57	45	126,7%
2011	65	51	127,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

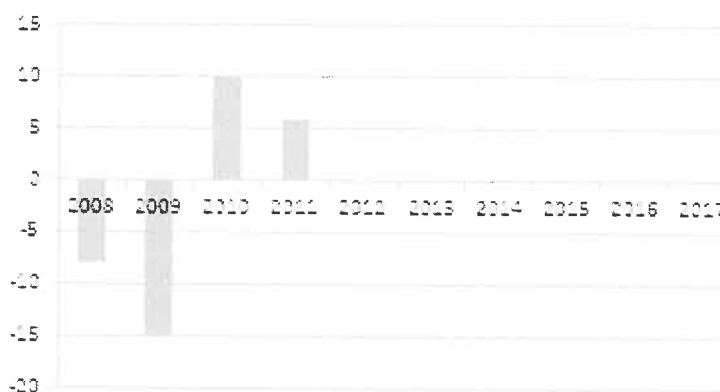
A lakosság összetételét a belföldi vándorlások alakulása is befolyásolja. Az adatok évente változó képet mutatnak, hol növekedést, hol csökkenést az odavándorlás tekintetében.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	3	11	-8
2009	2	17	-15
2010	10	0	10
2011	12	6	6

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások - egyenleg (fő)

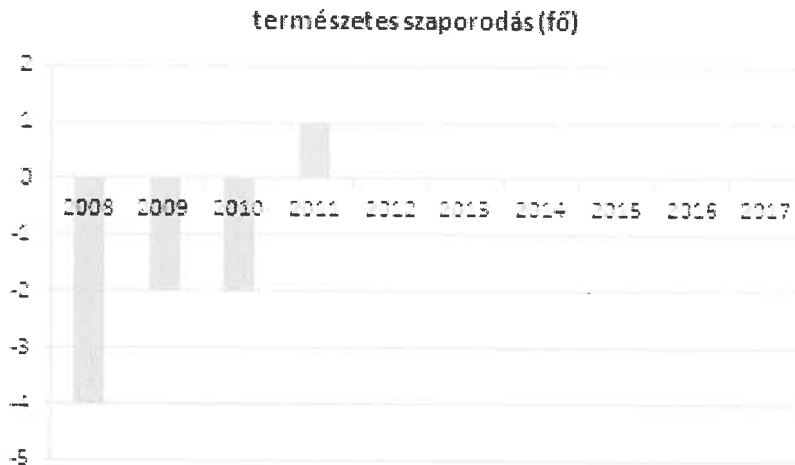

A korábban vizsgált öregedési tendenciáknak megfelel a természetes szaporodás adatai által vázolt trend. A 2011-es év kivételével, a halálozások száma minden évben meghaladta az élve születések számát.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	2	6	-4
2009	2	4	-2
2010	3	5	-2
2011	5	4	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte előmozdítja és védi az esélyegyenlőséget minden ember számára (férfi és nő, idős és fiatal, egyedülálló szülők), és minden társadalmi csoport számára (kisebbségek, fogyatékos emberek, külföldi állampolgárok stb.)

Az esélyegyenlőség biztosítása a kormány, az állam, az önkormányzatok és intézményeik feladata. Az élet valamennyi területén meg kell előzni a hátrányos megkülönböztetést, és elő kell segíteni az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét.

Mőcsény Község Önkormányzata a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat.

Célunk, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein.

Így a:

- tanulásban,
- a munkához jutásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban

Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a társulási esélyegyenlőségi programját: elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges intézkedéseket, feladatokat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mőcsény település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Mőcsény Község Önkormányzatának nincs az esélyegyenlőségi célcsoportokat – mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozás.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Mőcsény Község Önkormányzata a korábbi években több dologra is pályázott és nyert is az önkormányzat. Nemrég került átadásra a Közösségi Ház több számítógéppel interneteléréssel pályázati forrásból.

Szintén nyertes pályázat már és megkezdődött a beruházás a ravatalozó épületének felújítására, emellett jelenleg is be van adva pályázat a Polgármesteri Hivatal felújítására.

Az Önkormányzat fontosnak tartja a helyi rendezvények szervezését. A rendezvények megrendezésével a régi hagyományt ápoljuk és életben tartjuk valamint kis falunk életét színesebbé tesszük és minden korosztályt és különböző érdekeltségű embereket mozgatunk meg. Az események megszervezésével lehetővé tesszük a település kulturális és a turisztikai életének fejlődését. Az ismétlődő kulturális rendezvény lehetővé tette, hogy az érdeklődő közönség jobban megismerje a települést, az itt lakóknak, pedig a kultúra a szokások, a hagyományainknak megőrzésének fontosságát.

A pályázatokon való indulás előfeltétele lesz a település esélyegyenlőségi programjának megléte. A jövőbeli terveink között szerepel, a hazai és uniós pályázatok adta lehetőségek kihasználása. Ezek a lehetőségek által tudjuk biztosítani a célcsoportok esélyegyenlőségét. Ezért **Mőcsény Község Önkormányzata** elhatározta,

hogy a 2003. évi CXXV. az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvényben foglaltak szerint helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Völgyeségi Önkormányzatok Társulása

Mócsény Község Önkormányzata tagja a Völgyeségi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A települések önkormányzatai és lakossága arra társult, hogy jobb életfeltételeket, közszolgáltatási hozzáférést és munkakörülményeket biztosítson a területen élő embereknek.

A többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás 21 település összefogásával jött létre 2004. június 23-án, hogy segítse kb. 30 ezer ember mindennapi életét. A kistérségi társulásunk fő feladata a 21 településen a közszolgáltatás megszervezése, a hatékonyság növelése, az esélyegyenlőség biztosítása.

A Társulás az alábbi feladat- és hatáskörök ellátása érdekében jön létre:

- Közoktatási feladatok szervezése és ellátása, ezen belül legfontosabb a pedagógiai szakszolgálati feladatok szervezése és ellátása
- Az egészségügyi alapellátás együttes szervezése, ezen belül: hétközi és hétvégi háziorvosi ügyelet
- Személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - gyermekjóléti szolgáltatás,
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekek átmeneti gondozása.
- A szociális ellátások:
  - családsegítés
  - közösségi ellátás
  - támogató szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
  - fogyatékosok nappali ellátása
- Belső ellenőrzési feladatok ellátása
- Nyilvános könyvtári feladatok
- Területfejlesztési feladatok és a kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása

A többcélú kistérségi társulás területfejlesztési feladatkörében összehangolja a Társulás tagjai, azok területfejlesztési társulásai és a kistérség területén működő gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit. Ennek érdekében a Társulási Tanács a kistérségi területfejlesztési feladatok tekintetében kistérségi fejlesztési tanácsként jár el. A társulás székhelye: 7150 Bonyhád, Szabadság tér 1. Jogállása szerint önálló jogi személy, így a gazdálkodására a költségvetési szervek működésére vonatkozó jogszabályok az érvényesek.

Tolna megye legnagyobb földrajzi tájegysége a Tolnai-dombság, amelynek a kiemelkedő-lesüllyedő blokkjait folyók, patakok szabdalják fel. A Tolnai-dombság kistájainak egyike az erősen tagolt Völgyesség. A Völgyesség neve sokat elárul a felszínéről: a völgyekben kisebb-nagyobb falvak, községek, kisváros található.

A kistérség területén régi idők óta jelentős szerepet kapott a szőlőtermelés és az erdészet, valamint az állattenyésztés. A Völgyesség mai gazdasági szerkezetét is alapvetően meghatározzák a hagyományos termelőágak, de ezek ma már kiegészülnek a szolgáltató szektor újabb egységeivel. Utóbbi egyre nagyobb szerepet kap a kistérség gazdasági életében csakúgy, mint a könnyűipar térhódítása.

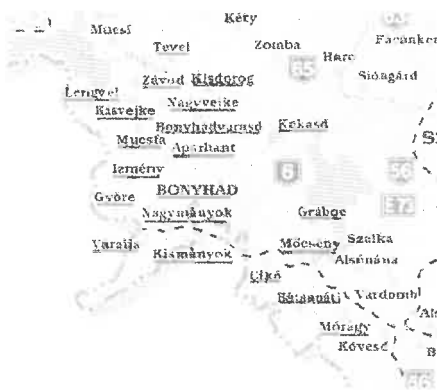
A társulás területén jellemzően a mikro vállalkozások vannak jelen. A kis- és középvállalkozások főleg Bonyhádon működnek. A cégek különböző profillal rendelkeznek, a legjelentősebbek főleg a mezőgazdaság, bortermelés és az állattenyésztés (elsősorban a szarvasmarhatartás) területén alakultak ki, de mellettük megjelennek a kereskedelmi és ipari vállalkozások is. A kistérség 15 települése a Tolnai borvidék völgyeségi körzetének része, amelyhez 946 hektár szőlőterület tartozik. A kistérség mezőgazdasági termelésében alapvetően meghatározó a szántóföldi növénytermesztés és az állattenyésztés.

A Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás településein a történelmének megfelelően ma is több nemzetiségű, vallású, szokású, kultúrájú népcsoportok élnek. A múltban megjelentek itt szerbek, német nemzetiségűek, bukovinai székelyek, felvidékiek, romák, magyarok. Az idők folyamán ezek a csoportok megmaradtak a térségben, letelepedtek, életüket a Völgység feltételeihez igazították és ma is egymás mellett léteznek, dolgoznak a különböző kisebbségek és a többségi társadalom tagjai.

A társult települések közül

- tizenegyben működik Német Kisebbségi önkormányzat,
- ötben működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat.

Ma a Völgység 21 települése a többcélú kistérségi társulás tagja. A társult települések:

Aparhant, Bábaapáti, Bonyhád, Bonyhádvarasd, Cikó, Grábóc, Györe, Izmény, Kakasd, Kisdorog, Kismányok, Kisvejke, Lengyel, Mőrágy, **Mőcsény**, Mucsfa, Nagymanyok, Nagyvejke, Tevel, Váralja, Závod

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer- adatbázisból, a Központi Statisztikai Hivatal, Munkaügyi Hivatal, és a helyi Önkormányzat adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

A 2012. évi adatok még az adatbázisokban nem elérhetők. Ezeket a felülvizsgálat során pótolni szükséges.

Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatgyűjtést segítené az 2011 évi népszámlálás településsoros adata, azonban ilyen jellegű összesítés még nem elérhető. Az adatok gyűjtése első sorban a nehéz helyzetbe került devizahiteles családokról, a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás.

A helyi adatgyűjtések nagy része a Polgármesteri Hivatalban rendelkezésre álló statisztikai táblák vagy más dokumentumok (pl.: költségvetési beszámoló) figyelembevételével zajlottak. Néhány esetben sajnos egyáltalán nem álltak rendelkezésre adatok, egyes esetekben azok gyűjtését vagy nyilvántartását a jogszabályi előírások kizárják (pl: fogyatékoságra, vagy származásra vonatkozóan).

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével. Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében találhatók; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodroghöz közöti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Tolna megyében a Tamási kistérség. **Mőcsény Község** ez utóbbiba nem tartozik bele.

Az említett térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő, bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része roma származású. Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció miatt, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.

A mélyszegénységből való kitörés rendkívül nehéz, mondhatni lehetetlen. A helyzetüket az is rontja, hogy rendkívüli elszigeteltségben élnek mind társadalmilag, mind gazdaságilag. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúra helyenkénti fejletlenségének.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az idei év első három hónapjában a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete – a számviteli nyilvántartások alapján – 192 600 forint volt, ami 1,7%-kal magasabb a 2012. I. negyedévinél. A havi nettó átlagkereset 126 100 forintot tett ki a családi adókedvezmények figyelembevételével, ez az összeg 2,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A versenyszférában 2,6, a költségvetésben pedig 3,4%-os nettó keresetemelkedést regisztráltak.²

A nemzetgazdasági szintű átlagos havi munkajövedelem bruttó összege Tolna megyében 205 200 forint volt, amely 0,9%-kal volt magasabb, mint 2012. I. negyedévben. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (étkezési térítés, munkába járással kapcsolatos költségtérítések, lakhatási támogatás, jubileumi jutalom) a munkajövedelem 6,1%-át tették ki.

Az egyéb munkajövedelem aránya az építőiparban volt a legmagasabb (12,4%), de számottevő a munkajövedelemen belüli hányad a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (9,9%) területén is.

A Tolna megyei munkajövedelem és a havi átlagkeresetek továbbra is az országosnál alacsonyabbak. A különbség a munkajövedelemnél 32 300 forint, a bruttó átlagkeresetnél 31 000 forint, a nettó átlagkeresetnél pedig 21 600 forint az országos átlag javára.

Mőcsény Község lakossága a jövedelmi helyzetet tekintve a megyei átlagos adatokhoz hasonlítva rosszabb adatokkal bír. A kistérségen belüli településeket nézve, az egy lakosra jutó nettó jövedelem tekintetében a középmezőnyhöz tartozik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

² Statisztikai tájékoztató – Tolna megye, 2013/1

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2013. március végén 15 507 álláskeresőt tartottak nyilván Tolna megyében, 5,1%-kal többet, mint egy évvel korábban. (Országosan 4,9%-kal bővült a létszám.)

Az álláskeresők 27%-a – 2012 márciusában 21%-a – szerepelt legalább egy éve a nyilvántartásban.

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított 16,1%-os aránya a 2012. márciusit 1,8, az idei országos mutatót pedig 2,2 százalékponttal meghaladta. A megyék rangsorában Tolna a középmezőnyben foglalt helyet, a tizedik legmagasabb mutatóértéket képviselve.

A megyében regisztrált álláskeresők 13%-a volt pályakezdő, számuk 18%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest. A 17%-os hányadot képviselő 25 éven aluli munkát keresők száma pedig közel 8%-kal nőtt a 2012. márciusihoz képest. Az álláskeresők 6%-a volt megváltozott munkaképességű, létszámuk 4%-kal volt kevesebb az egy évvel korábinál.

Idén március végén 1051 betöltetlen álláshelyet jelentettek be a munkaügyi központoknak, számuk az egy évvel korábban regisztráltak több mint duplájára nőtt. Egy üres álláshelyre 15 álláskereső jutott, míg országosan nyolc. A Dél-Dunántúl másik két megyéjében a tolnainál kedvezőbb volt a mutató: Baranyában 10, Somogyban pedig kilenc álláskereső jutott egy üres álláshelyre.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	129	135	264	7	5,4%	10	7,4%	17	6,4%
2009	125	108	233	17	13,6%	20	18,5%	37	15,9%
2010	126	126	252	16	12,7%	20	15,9%	36	14,3%
2011	123	127	250	13	10,6%	7	5,5%	20	8,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

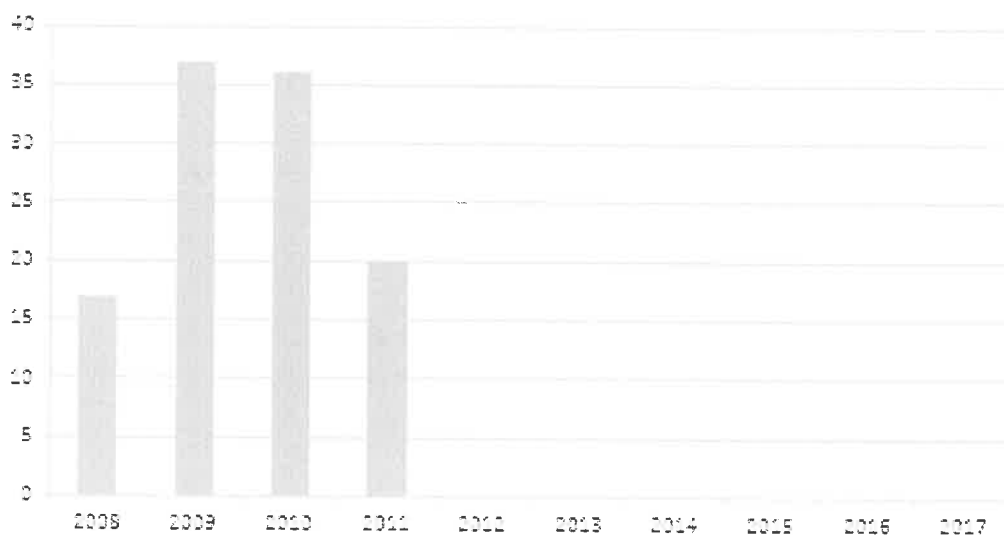
A fenti adatok a 15-64 év közötti lakónépességhez képest a nyilvántartott álláskeresők arányszámát mutatják **Mőcsény Községben**. A 2008. és 2011. években 10 % alatt (6,4 és 8 %) mozgott az érték, ehhez képest 2009-ben és 2010-ben 10 % fölé (14,3 % és 15,9 %) emelkedett a nyilvántartott álláskeresők száma. A nem szerinti megoszlás tekintetében elmondható, hogy az utolsó vizsgált évig mindig több volt az álláskereső férfi, mint nő.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	17	37	36	20
20 éves és fiatalabb	fő	1	2	1	0
	%	5,9%	5,4%	2,8%	0,0%
21-25 év	fő	0	5	8	5
	%	0,0%	13,5%	22,2%	25,0%
26-30 év	fő	3	7	5	3
	%	17,6%	18,9%	13,9%	15,0%
31-35 év	fő	0	2	5	0
	%	0,0%	5,4%	13,9%	0,0%
36-40 év	fő	4	3	1	2
	%	23,5%	8,1%	2,8%	10,0%
41-45 év	fő	3	10	9	3
	%	17,6%	27,0%	25,0%	15,0%
46-50 év	fő	1	2	2	2
	%	5,9%	5,4%	5,6%	10,0%
51-55 év	fő	4	3	2	1
	%	23,5%	8,1%	5,6%	5,0%
56-60 év	fő	1	3	3	4
	%	5,9%	8,1%	8,3%	20,0%
61 év felett	fő	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők száma (fő)

A 2008-2009-években induló gazdasági válság hatásai a fenti grafikonon jól láthatóak. 2009. évben jelentősen nőtt a munkanélküliek száma (amely arány a következő évben is jelentős volt), a munkanélküliség ezekben az években különösen a 41-45 év közöttiekét sújtotta nagymértékben. Az álláskeresők száma a 2010-es évtől lecsökkent és majdnem a válság előtti szintre is elért.

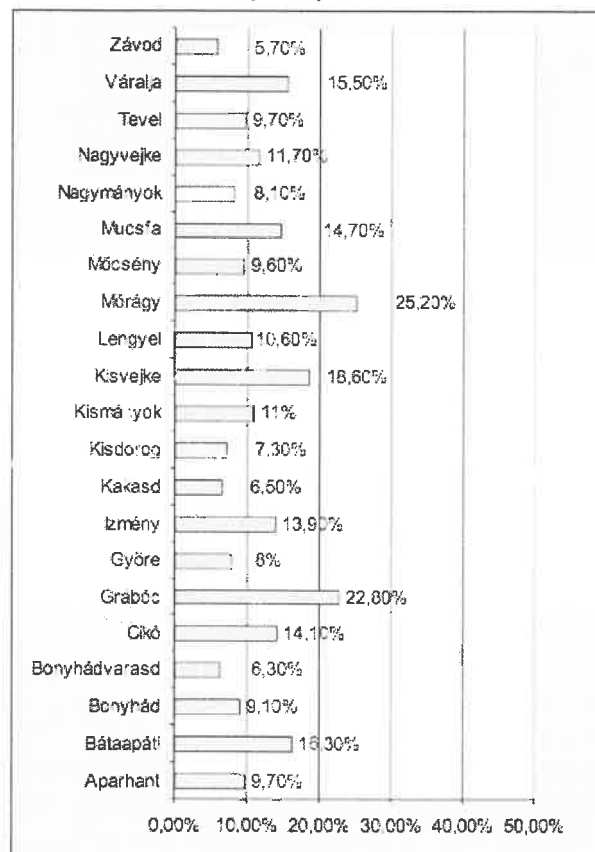
A legmagasabb arány 27 % 2009-ben volt a 41-45 éves korosztály esetében, ami azóta jelentősen, előbb 25 %-ra, majd 15 %-ra csökkent.

Ha a regionális adatokat összevetjük a **mőcsényi** adatokkal, akkor látjuk, hogy a vizsgált 2010-es évben mind a megyei, mind a regionális átlagot meghaladja a regisztrált munkanélküliek aránya. Mőcsényben a 15-64 éves korú népesség munkanélküliségi rátája a vizsgált, 2010-es évben 14,3 % volt, ami jóval több, mint a megyei 8,4 %-os és regionális 12,1 %-os ráta.

A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása a Dél-Dunántúlon (2010)

Megnevezés (megye, régió)	Munkanélküliségi ráta (%)
Baranya	13,0
Somogy	13,5
Tolna	8,4
Dél-Dunántúl	12,1
Országos összesen	10,8

Munkanélküliségi ráta a Bonyhádi kistérségben (2008)

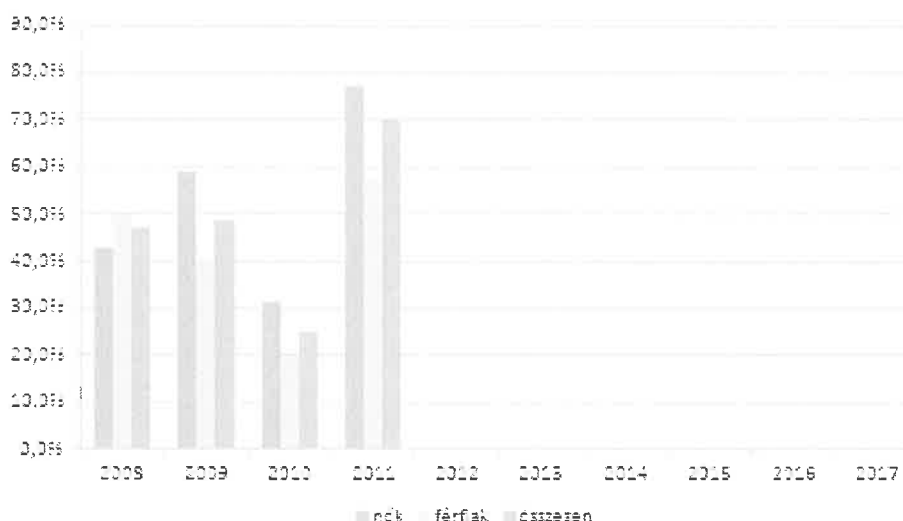
(Forrás: DDR Munkaügyi Központ 2008)

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	7	10	17	3	5	8	42,9%	50,0%	47,1%
2009	17	20	37	10	8	18	58,8%	40,0%	48,6%
2010	16	20	36	5	4	9	31,3%	20,0%	25,0%
2011	13	7	20	10	4	14	76,9%	57,1%	70,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál régebben munkanélküliek aránya

A munkanélküliek körében 2008. és 2009. között emelkedett mind a nyilvántartott munkanélküliek száma, mind azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát, majd szerencsés módon a 2010-es évre jelentősen, 23,6 %-kal csökkent a tartós munkanélküliek száma.

A 2011-es évben ismét, ugrásszerűen nőtt a tartós munkanélküliek száma, annak ellenére, hogy a nyilvántartott munkanélküliek száma csökkent.

A 2008-as év kivételével elmondható, hogy a munkanélküliség inkább a nőket sújtotta, mint a férfiakat.

A fentieket alapul véve kijelenthető, hogy mindenképpen szükséges olyan intézkedést kezdeményezni és tenni annak érdekében, hogy a tartós (180 napnál hosszabb ideig tartó) munkanélküliség tovább csökkenjen, hiszen tapasztalatok szerint minél hosszabb a tartós munkanélküliségben eltöltött idő, annál nehezebb visszatérni, integrálódni a munka világába.

Tervezett intézkedéseink:

- ösztönzés az állásbörzékre való ellátogatásokra: Az állásbörzék kiváló lehetőséget adnak arra, hogy akár több tucat cég képviselőjével is megismerkedjenek nem csak pályakezdő álláskeresőink, leadják az önéletrajzukat, érdeklődjenek, hogy vannak-e gyakornoki programok, milyen végzettségű fiatalokat keresnek. Önkormányzatunk igény esetén hajlandó részt vállalni és segítséget nyújtani abban, hogy a falubusszal az álláskeresők eljussanak az állásbörzékre.
- tanácsadás és segítségnyújtás az állásinterjúhoz: A legtöbb pályakezdő nem néz utána annak a cégnek ahová jelentkezett, nem informálódik a betöltendő pozícióról és az elvégzendő feladatokról. Mi fontosnak tartjuk az állásinterjúra való felkészülést. Fontos annak tudatosítása is, hogy a diploma megszerzése nem a tanulás végét jelenti, mutatkozzanak nyitottnak új ismeretek befogadására. A fentiek mellett a cégek manapság csak úgy jeleznek vissza, hogy egy automatikus levelet küldenek, hogy az adott e-mail megérkezett, bár van, aki még ezt sem küldi. Telefonos megkeresést is általában csak akkor kap valaki, ha behívják egy interjúra. A segítségnyújtás segítene abban is, hogy azok az álláskeresők, akiknek a lelkesedése alábbhagyott, mert a cégek „még csak vissza sem jeleznek...”, az tisztában legyen azzal, hogy a munkakeresés 24 órás munka, és nem szabad feladni, nem szabad lemondani egy lehetőségről sem.

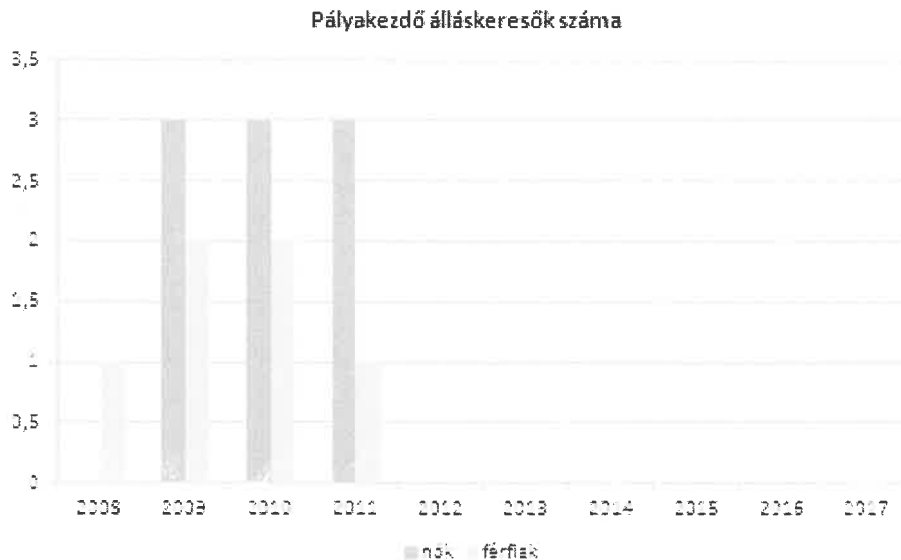
Önkormányzatunk igény esetén a jövőben egy munkatársat, és egy helyet (könyvtár vagy művelődési ház) kijelöl, amely a fenti, tervezett intézkedések megvalósításában fog segíteni.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	38	31	69	0	0,0%	1	3,2%	1	1,4%
2009	28	30	58	3	10,7%	2	6,7%	5	8,6%
2010	30	26	56	3	10,0%	2	7,7%	5	8,9%
2011	30	29	59	3	10,0%	1	3,4%	4	6,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számára olyan megoldást kell találni, és szükséges volna olyan intézkedéseket kezdeményezni, amelyek támogatják, és közvetítőkön, ellenőrzőkön keresztül segítik azokat a munkáltatókat, akik pályakezdő álláskeresőket alkalmaznának, így megakadályozható, hogy a pályakezdő álláskeresők száma tovább csökkenjen.

Természetesen a nyilvántartott álláskeresőink részére is biztosítjuk a jövőben a már korábban ismertetett, tervezett intézkedéseinket, melyek a következők:

- ösztönzés az állásbörzékre való ellátogatásokra: Az állásbörzék kiváló lehetőséget adnak arra, hogy akár több tucat cég képviselőjével is megismerkedjenek nem csak pályakezdő álláskeresőink, leadják az önéletrajzukat, érdeklődjenek, hogy vannak-e gyakornoki programok, milyen végzettségű fiatalokat keresnek. Önkormányzatunk igény esetén hajlandó részt vállalni és segítséget nyújtani abban, hogy a falubusszal az álláskeresők eljussanak az állásbörzékre.
- tanácsadás és segítségnyújtás az állásinterjúhoz: A legtöbb pályakezdő nem néz utána annak a cégnek ahová jelentkezett, nem informálódik a betöltendő pozícióról és az elvégzendő feladatokról. Mi fontosnak tartjuk az állásinterjúra való felkészülést. Fontos annak tudatosítása is, hogy a diploma megszerzése nem a tanulás végét jelenti, mutatkozzanak nyitottnak új ismeretek befogadására. A fentiek mellett a cégek manapság csak úgy jeleznek vissza, hogy egy automatikus levelet küldenek, hogy az adott e-mail megérkezett, bár van, aki még ezt sem küldi. Telefonos megkeresést is általában csak akkor kap valaki, ha behívják egy interjúra. A segítségnyújtás segítene abban is, hogy azok az álláskeresők, akiknek a lelkesedése alábbhagyott, mert a cégek „Még csak vissza sem jeleznek...”, az tisztában legyen azzal, hogy a munkakeresés 24 órás munka, és nem szabad feladni, nem szabad lemondani egy lehetőségről sem.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	343	170	173	#ÉRTÉK!	157	NA	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	13	7,6%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

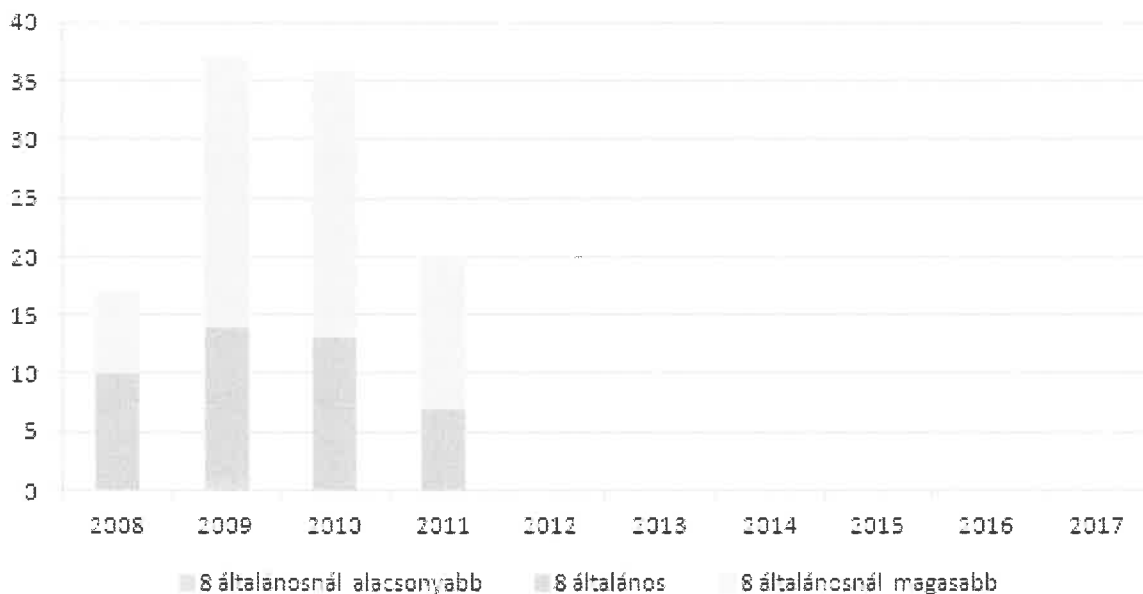
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	17	0	0,0%	10	58,8%	7	41,2%
2009	37	1	2,7%	13	35,1%	23	62,2%
2010	36	0	0,0%	13	36,1%	23	63,9%
2011	20	0	0,0%	7	35,0%	13	65,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliek iskolai végzettsége (fő)

A fenti táblázatok adatai alapján megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek körében folyamatosan nő azok száma, akik 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek.

Össességében megfigyelhetjük azt a logikus tény, hogy minél kevesebb végzettséggel rendelkezik a munkavállaló, annál inkább olyan területen tud elhelyezkedni, ami nem igényel magasabb képzettséget, illetve annál inkább olyan ágazatban kap munkát, ahol fizikai munkát kell végeznie (mezőgazdaság, textilgyártás, egyéb gyártási munka, stb.).

Ahogy emelkedik a végzettségi szint, úgy emelkedik a szellemi munkát végzők száma, akik olyan ágazatban is munkát kapnak, ami magasabb fokú szaktudást igényel.

A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek körében a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat ágazat jelentheti a megoldást, a magasabb végzettségi szintet megkövetelő ágazatokban pedig például a pénzügyi, oktatási, vagy a számítástechnikai tevékenység jelentheti a megoldást. A felsorolt területeknek vagy a településen, vagy a kistérség többi településén van egy vagy több képviselője. Önkormányzatunk feladatának tekinti, hogy ezek a képviselők, vállalatok a partnereinkké váljanak, és segítsenek elsősorban a helybeli és a kistérségi álláskeresőknek ez elhelyezkedésben. Ennek érdekében az önkormányzat erőn felül próbál jó kapcsolatokat kiépíteni és fenntartani az említett vállalatokkal

c) közfoglalkoztatás

A Munkaügyi Központ és a Családsegítő- és Gyermekejóléti Szolgálat nehezen tud segítséget nyújtani azoknak, akik nem rendelkeznek szakmával. A közfoglalkoztatás és az alternatív megélhetési lehetőségek megoldást jelenthetnek, mindenképpen kutatni kell a forrásokat, perspektívát e területeken. A közfoglalkoztatás lehetőségei korlátozottak, jelenleg sokkal nagyobb az igény rá, és csak rövid távon nyújtanak megoldást a problémára.

Mőcsény Községben a közterületek tisztítása, karbantartása elsősorban kézi erővel történik a közmunkaprogram keretében foglalkoztatott néhány fő részvételével. A közterületek tisztítása, karbantartása elsősorban kézi erővel történik a közmunkaprogram keretében foglalkoztatott néhány fő részvételével. A munkákat az önkormányzat maga szervezi saját kézi eszközeivel, mivel az önkormányzat rendelkezik a közterek, közterületek tisztításához szükséges gépparkkal (pl. fűnyírók). A köztereken nem sok a kihelyezett szemétygyűjtők száma, ennek ellenére az utcákon elszórt szemetet alig látni, amely a kisebb személyi forgalomnak köszönhető. A szemétygyűjtők ürítését a közmunkások végzik. A füves területekre az önkormányzat odafigyel, rendszeres nyírásukat megszervezi. A köztereken nem sok a kihelyezett szemétygyűjtők száma, ennek ellenére az utcákon elszórt szemetet alig látni, amely a kisebb személyi forgalomnak köszönhető. A szemétygyűjtők ürítését a közmunkások végzik. A füves területekre az önkormányzat odafigyel, rendszeres nyírásukat megszervezi.

	Közcélú foglalkoztatásban részt vettek száma	Közcélú foglalkoztatásra fordított összeg
2008	6 fő	1 369 000 Ft
2009	4 fő	2 069 000 Ft
2010	7 fő	2 670 000 Ft

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatás esélyeihez való hozzáférést nagyban segíti a Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Bonyhádi Kirendeltsége és az egyéb munkaügyi kirendeltségeken folyamatosan fennálló tanácsadás és információs szolgáltatás. Minden megjelenéskor (bármiféle célból) elsődleges szempont, hogy az ügyintézők igyekeznek az illetőnek megfelelő állásokat áttekinteni és felajánlani számára. Ezen kívül az információs szolgálatnál az aktuális elhelyezkedési tájékoztatást minden betérő (akár nem álláskereső is) megkaphatja, és meg is megkapja.

A kirendeltségeken, és ha van aktuális állás, akkor **Mőcsény Község Önkormányzatánál** is rendelkezésre állnak a minden idevonatkozó információt tartalmazó falitáblák, amelyeken szintén az aktuális állásajánlatok megtalálhatóak. A kirendeltségen emellett ügyféltéri számítógép (ek) áll (nak) rendelkezésre szintén nem csak a helyi, de az országos szintű elektronikus álláskeresés céljából.

Közlekedés

Megközelíthető közúton a 6-os főútról Bonyhád mellett letérve, illetve Bátaszék (13 km) felől letérve az 55-ös vagy az 56-os főútról. Vonattal a MÁV 50-es számú Dombóvár–Bátaszék-vasútvonalán érhető el. A megállóhely Cikó és Mórág között található. Vasúti megállóhelyel nem rendelkezik a település.

Potenciális munkalehetőségek

Mőcsény nagyon kevés iparral, jó mezőgazdasági adottságokkal, értékes termőtalajjal, állattartási és növénytermesztési hagyományokkal rendelkező község.

A külterület felhasználásában a szántóföldi termelés dominál, amely mellett gyümölcsösöket és kisebb gypsávokat is találunk. Emellett a község mondhatni infrastrukturálisan fejlett, vezetékes ivóvízzel, vezetékes gázzal, kábeltelevíziós-, telefonhálózattal. A kommunális hulladékszállítás szintén megoldott.

Közmunkaprogram: A közterületek tisztítása, karbantartása elsősorban kézi erővel történik a közmunkaprogram keretében foglalkoztatott néhány fő részvételével. A közterületek tisztítása, karbantartása elsősorban kézi erővel történik a közmunkaprogram keretében foglalkoztatott néhány fő részvételével. A munkákat az önkormányzat maga szervezi saját kézi eszközeivel, mivel az önkormányzat rendelkezik a közterek, közterületek tisztításához szükséges gépparkkal (pl. fűnyírók). A köztereken nem sok a kihelyezett szemégyűjtők száma, ennek ellenére az utcákon elszórt szemetet alig látni, amely a kisebb személyi forgalomnak köszönhető. A szemégyűjtők üritését a közmunkások végzik. A füves területekre az önkormányzat odafigyel, rendszeres nyírásukat megszervezi. A köztereken nem sok a kihelyezett szemégyűjtők száma, ennek ellenére az utcákon elszórt szemetet alig látni, amely a kisebb személyi forgalomnak köszönhető. A szemégyűjtők üritését a közmunkások végzik. A füves területekre az önkormányzat odafigyel, rendszeres nyírásukat megszervezi.

Tervezett beruházások:

Pályázati forrás hiányában a településen jelenleg nincsenek folyamatban lévő beruházások. Tervezett beruházás a település és intézményeinek az akadálymentesítése, melyet pályázati forrásból kívánunk megvalósítani a jövőben.

Lehetséges vállalkozási területek az önkormányzat tekintetében:

Jelen gazdasági helyzetben az önkormányzat nem tervez, és nem tud vállalkozási tevékenységet folytatni. Amennyiben erre a jövőben 100 %-os támogatási intenzitású pályázati lehetősége nyílik az önkormányzatnak, úgy abban minden bizonnyal el fog indulni, illetve a vállalkozói és civil szférának ilyen jellegű pályázatok benyújtásában segítséget fog nyújtani.

Helyben/térségben működő foglalkoztatási programok:

A Munkaügyi Központ kirendeltsége által a térségben megvalósított munkaerő-piaci programok célja a kiemelt és a programban meghatározott valamilyen egyedi vagy többféle hátránnyal rendelkező célcsoportba tartozó álláskereső munkaező-piaci helyzetének koncentrált javítása, összetett támogatási és szolgáltatói tevékenységekkel.

A nem uniós programként, 2011. május 1-jével elindult a TÁMOP-1.1.2-11/1 „Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért” (Decentralizált programok a konvergencia régiókban) című munkaerő-piaci program.

A TÁMOP 1.1.3. „Vállalkozások részére bérpótló juttatásra jogosult álláskereső foglalkoztatásához nyújtható támogatás” programba való bevonásra 2011.04.30-ig volt lehetőség.

A programmal kapcsolatban országos, általános tény, hogy a munkáltatók szívesen vállalták ezt a támogatási formát, attól függetlenül, hogy más támogatási formához képest itt továbbfoglalkoztatási kötelezettségük is van, így amennyiben a jövőben indulni fognak hasonló foglalkoztatási programok, az Önkormányzat ösztönözni fogja a lakosok ezen programokon való részvételét.

Foglalkoztatás területén az Önkormányzat jelenleg nem tud újabb fejlesztéseket tervezni, és jelenleg nincs információ más szervezetek fejlesztéseiről sem.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A munkaügyi szervezet által indított és támogatott képzések iránt a kirendeltségen folyamatosan nagy az érdeklődés, különösen, amikor az elhelyezkedési lehetőségek korlátozottak, így megállapítható, hogy a 25 év alatti nyilvántartott álláskereső fiatalok foglalkoztatására, a munkaerőpiacra történő átmenet

megkönnyítését célzó képzések tartására és a munkaerő-piaci képzésbe történő bekapcsolásukra minden évben sor kerül.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A felnőtt szakképzéshez történő hozzáférést a településen egy intézmény sem biztosítja. A gimnáziumi érettségi megszerzése a felnőttképzésben a községben nem lehetséges.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Az önkormányzat a településen élő munkanélküliek megsegítéséért még nem szervezett olyan programokat, amelyek javítják a munkaerő-piaci helyzetüket, mivel az eddigi igényeket a Munkaügyi Központ kirendeltségén található hirdetések és képzések lefedték.

Ha igény lesz rá, akkor az önkormányzat természetesen gondoskodni fog olyan szolgáltatások nyújtásáról, melyek az álláskeresők segítségére lesznek. Ilyen tervezett intézkedéseink:

- ösztönzés az állásbörzékre való ellátogatásokra: bővebben lásd korábbi fejezetekben;
- tanácsadás és segítségnyújtás az állásinterjúhoz: bővebben lásd korábbi fejezetekben;
- tanácsadás és segítségnyújtás állásukat veszített munkavállalók álláshoz segítésében, visszailleszkedésük támogatása;
- a piaci igények feltérképezésével át tudjuk adni az álláskeresőknek azokat a kulcs információkat (szak- és felnőttképzési helyek elérhetőségei és kínálatai, szakmai klubok, civil szervezetek, műhelymunkák, stb..) melyek a munkakörök betöltéséhez szükséges kompetenciák fejlesztését, ill. a jelenleg leginkább keresett pozíciókhoz szükséges készségek fejlesztését támogatják.

A fentiek mellett önkormányzatunk igény esetén a jövőben egy munkatársat, és egy helyet (könyvtár vagy művelődési ház) kijelöl, amely a fenti, tervezett intézkedések megvalósításában fog segíteni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő piacon nincs esély, közfoglalkoztatásban pedig az részesülhet, aki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, aki pedig ezt kapja, az mélyszegénységben van.³

Az önkormányzat nem tesz különbséget ember és ember között, felelősen gondoskodik a mélyszegénységben élő állampolgáiról, melyet jelenleg a közmunka hivatott biztosítani. Ennél többet, pályázati lehetőségek hiányában nem áll módunkban tenni. Amennyiben a jövőben adódik olyan 100 %-os támogatási intenzitású pályázat, mely lehetővé teszi a mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatását, az önkormányzat azon pályázni fog.

A településen a közfoglalkoztatásban elsősorban a mélyszegénységben élők vesznek részt, ez azt jelenti, hogy számukra jelen van a foglalkoztatási lehetőség. Közfoglalkoztatás keretén belül a meglévő nyílt rendszerű csapadékvíz elvezető árkok kézi takarítását, kaszálását, karbantartását végeztetjük, a keletkezett hulladék elszállításával, emellett a közterületek takarítása, illegális lerakók felszámolása, a hulladék elszállítása is folyamatosan szerepel a közfoglalkoztatás munkái között. A fentiekén túlmenően a közfoglalkoztatottak jelentős mértékben segítik az intézmények munkáját, például rendezvényszervezésnél a terület előkészítésében, és a rendezvények után a terület helyreállításában, a szemétszedésben. Amennyiben releváns, a téli városüzemeltetési feladatok ellátásában való részvétel (pl. hó eltakarítása) is a közmunka feladatai között szerepel. Az önkormányzatnak jelenleg saját fenntartású intézménye nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknak a foglalkoztatás területén tapasztalt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomása. Ezzel kapcsolatos bejelentés az elmúlt években nem érkezett sem az önkormányzattal szemben, sem az önkormányzat felé, így sem a testi fogyatékkal, sem a megváltozott munkaképességgel élők, sem a nők, sem a mélyszegénységben élők/romák esetében nem valósul meg a hátrányos megkülönböztetés településünkön.

Általános vélemény, hogy a hátrányos megkülönböztetést bizonyítani nagyon nehéz. Például a roma lakosság jelentős része alulképzett, és így sokszor az alacsony képzettség, és nem az etnikai hovatartozás az indok az elutasításnál. A fiatalokat a tapasztalatlanságuk miatt keresik sok helyütt kevésbé, míg az 50 éven felülieket pedig a vélt teljesítménycsökkenés zár ki nagyobb számban a foglalkoztatottak köréből.

Önkormányzatunk célja, hogy településünkön és a településen élők és dolgozók esetében ez a fajta diszkrimináció ne valósuljon meg sem a munkahelyi felvételnél sem az elbocsátásoknál, és a testi fogyatékkal, a megváltozott munkaképességgel élők, a nők, a mélyszegénységben élők/romák esetében továbbra se valósuljon meg a hátrányos megkülönböztetés.

Önkormányzatunk elítélendőnek tartja mindazon megkülönböztető bánásmódokat, legyen az cselekedet, tevékenység, kijelentés, elmulasztott tett, viselkedés, mely az egyén (ek) vagy a csoport esélyegyenlőségére hatnak.

Azoknak, akiket hátrányos megkülönböztetés ért a foglalkoztatás területén, lehetőségük van az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz is fordulni. Az EBH partnerkapcsolatban áll többek között az esélyegyenlőségi célcsoportok nemzetközi és hazai képviselőivel is, úgymint:

- RomaWeb.hu,
- Európai Roma Jogok Központja,
- Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda,
- Kézenfogva Alapítvány,
- Értelmi Sérültek és Családjaik Jogvédő Egyesülete,
- és sokan mások.

³ Mélyszegénység – A társadalomkutatás alapjai – Lovász Gergő, Geográfus, Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2012.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

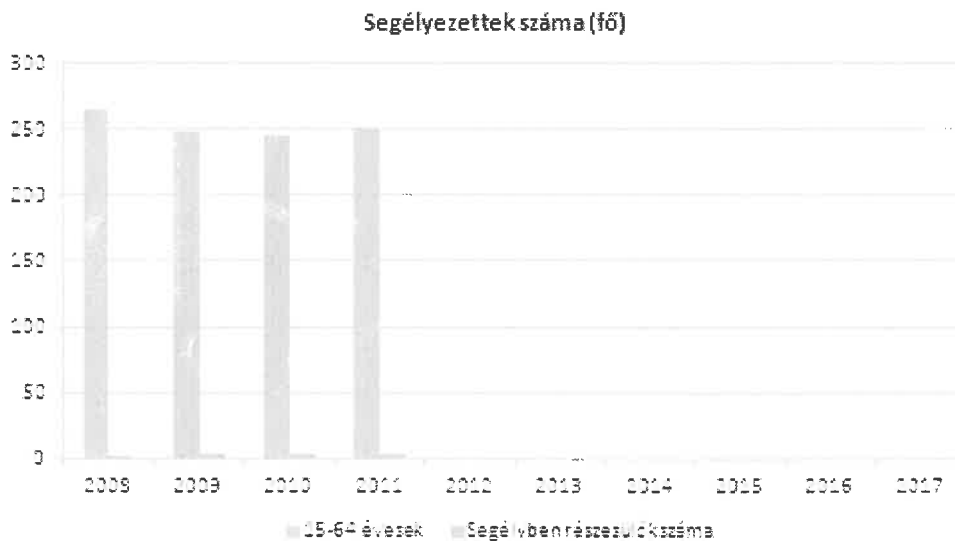
A (mély)szegénységben élők jelentős részének a fő bevételi forrása kizárólag a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokból áll. A következő táblázatok az álláskeresői segélyben részesülők számát, arányát, a járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek számát, és a rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számát mutatja.

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	265	2	0,8%
2009	248	4	1,6%
2010	245	4	1,6%
2011	251	3	1,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresői száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	17	4	23,5%
2009	37	7	18,9%
2010	36	8	22,2%
2011	20	5	25,0%

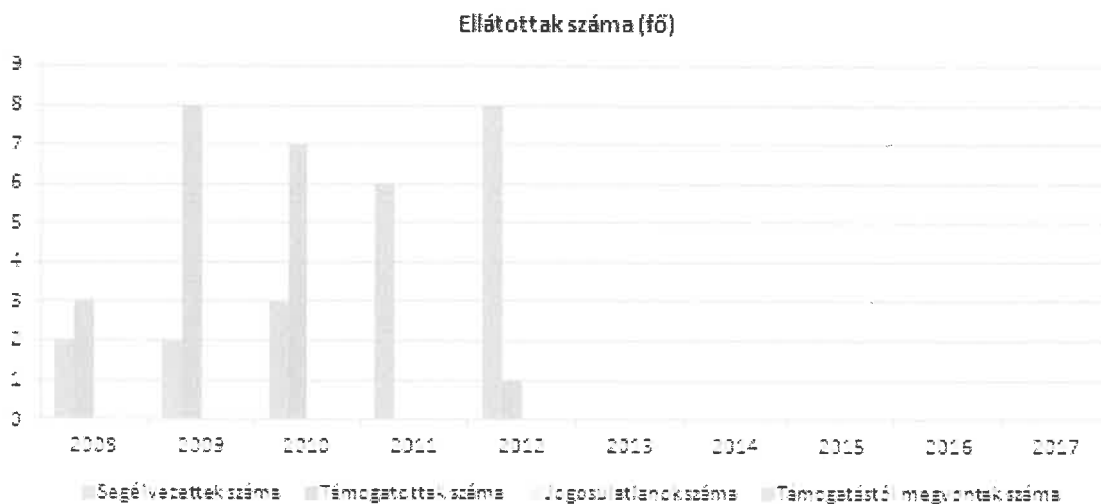
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	2		3			
2009	2		8			
2010	3		7			
2011	6		0			
2012	8		1			

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy az elmúlt években igen változó volt a nyilvántartott álláskeresők, a rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma. **Mőcsény Községben** a segélyek, támogatások, jelentős része célzott.

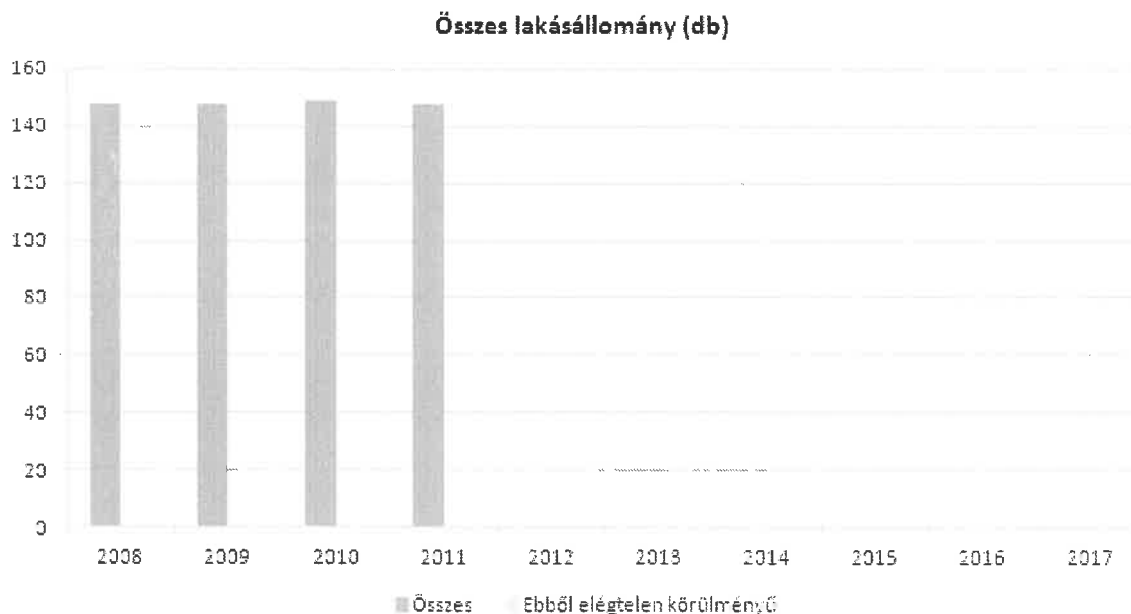
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakásállomány száma **Mőcsény Községben** 2008. és 2011. között számottevően nem változott.

év	összes lakásállomány (db)	bérlakás állomány (db)	szociális lakásállomány (db)	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	
					lakások száma	lakások száma
2008	148	0	0	0	0	0
2009	148	0	0	0	0	0
2010	149	0	0	0	0	0
2011	148	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakóházak jelentős hányada lakott, elvértve akad egy-két nem lakott lakás. Az ingatlanok egyike sem üdülő. A települési ingatlanok tulajdonjellege szerint természetes személyek tulajdonát képezik.

a) bérlakás-állomány

A bérlakások állománya a településen nulla.

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány - részlet

év	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány - részlet

év	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen a szociális lakásállomány nulla, mivel a vizsgált években nem érkezett a településhez szociális okokkal alátámasztott lakásigény.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány - részlet

év	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok száma nulla

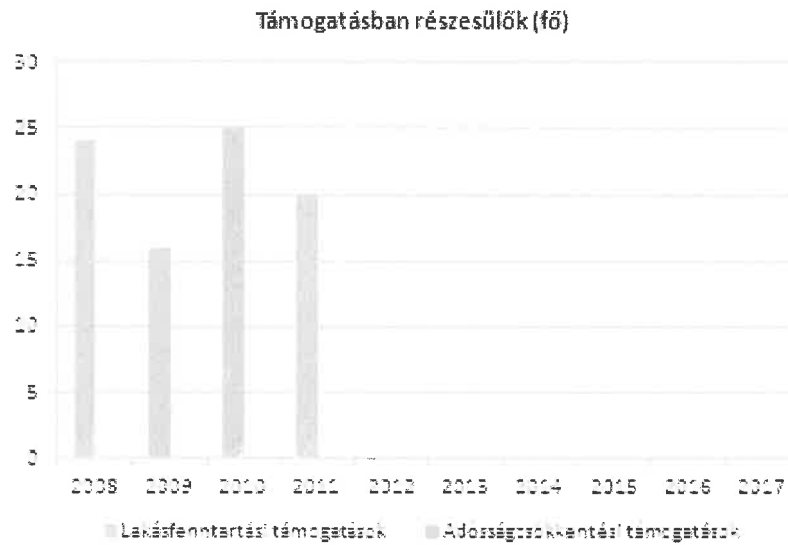
e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatások közül **Mócsény Község Önkormányzata** a lakásfenntartási támogatást biztosítja a rászorulóknak részére, melynek változásait a következő táblázat mutatja be. Az elmúlt 2 évben már egyre inkább érzékelhető a településen élő szegényebb réteg eladósodása. Becslések szerint megközelítőleg 30-40 családot érint a devizahitelek miatti eladósodás. Látható, hogy az évek során, több mint duplájára emelkedett a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	24	0
2009	16	0
2010	25	0
2011	20	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Adósságcsökkentési támogatás nyújtására a vizsgált években nem került sor. Ez azoknak a családoknak nyújtana segítséget, akiknek már 6 hónapja fennálló nagyobb összegű díjhátralékuk van. Pontos adatokkal nem rendelkezünk, a lakosságot érintő adósságállomány összegéről, eladósodottságról, tekintve, hogy a közműszolgáltatóknak tájékoztatási kötelezettségük nincs az önkormányzat felé.

f) eladósodottság

A romló gazdasági helyzetben egyre több család egyáltalán nem vagy csak időszakosan tudja számláit kiegyenlíteni. A munkanélküliség, túlzott eladósodás, helytelen életvitel, családi krízis rövid idő alatt megteremti a közüzemi szolgáltatásokból való kizárást, ezzel együtt a tartós szegénység kockázatát, ami hosszútávon kirekesztettséghez vezethet.

Mőcsény szerencsésnek mondhatja magát, hiszen a szolgáltatásokból való kikapcsolás és a hátralékok felhalmozása mindössze 1 családot érint a településen. Ennek kezelési módja a háztartási adósságkezelési szolgáltatás. A Háztartási Adósságkezelési Tanácsadó Irodák (többségükben a családsegítő szolgálatokon belül működnek) segítenek feltárni az okokat és preventív jelleggel kezelik a kialakult helyzetet. Ilyen tanácsadó iroda többek között a megyeszékhelyen, Szekszárdon található.

Mőcsény Község Önkormányzata segítséget nyújt ezeknek a családoknak, elsősorban lakhatást segítő támogatásokkal, másodsorban, ha igény mutatkozik rá, akkor a rászoruló családoknak segít a tanácsadó irodákhoz való eljuttatásban és a kapcsolattartásban, mivel az Önkormányzat feladatának tekinti a Háztartási Adósságkezelési Tanácsadó Irodával való partnerkapcsolat fenntartását.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Mőcsény település külterületein és a nem lakóövezetében elhelyezkedő lakások száma nulla, így nem releváns a minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférésük bemutatása.

A település külterületén kizárólag külterületi szántó-legelő és erdősáv található.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településvizsgálatunk szerint a településen telepek, szegregátumok nincsenek, mivel az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya egyik mutató tekintetében sem magasabb, mint 50%.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	0	
Telepi lakások száma a településen:	2008	0
	2009	0
	2010	0
	2011	0
	2012	0
	2013	NA
	2014	NA
	2015	NA
	2016	NA
	2017	NA
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	Nem releváns.	
A telep/ek megközelíthetősége:	Nem releváns.	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	Nem releváns.	

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%

	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma (db)	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva (%)	0%	0%	0%	0%

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	0	0	0
	2009	0	0	0
	2010	0	0	0
	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
0-6-éves		0	0	0
7-14 éves		0	0	0
15-30 éves		0	0	0
31-45 éves		0	0	0

46-64 éves	0	0	0
65< éves	0	0	0
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott	0	0	0
munkanélküli	0	0	0
Inaktív	0	0	0
eltartott	0	0	0
segélyezettek száma	0	0	0
hátrányos helyzetű gyermekek száma	0	0	0
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

a) a telep/szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns, lásd feljebb a 3.5.1. számú táblázatot - Telepek, szegregátumok helyzete és a 3.5.2. számú táblázatot - Telepek, szegregátumok helyzete – lakásállomány.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns, lásd feljebb a 3.5.3. számú táblázatot - A telepeken, szegregátumokban élők.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A falu lakosainak orvosi ellátása más településen, főként Bonyhádon biztosított, mivel Mőcsény nem rendelkezik Felnőttek és/vagy gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgáltatásokkal.

A védőnő hetente egyszer tart tanácsadást a kismamáknak.

Gyógyszertár nincs a településen, a legközelebbi Bonyhádon található, ezért a falugondnoki szolgálat a gyógyszerkiváltásban nagy segítséget tud nyújtani, ami különösen az idősek számára nagy segítség.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgáltatások száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvosi, gyermekorvosi, fogászati és egyéb ellátás, valamint a szakellátáshoz való hozzáférés kistérségi keretek között zajlik, a kistérségi központ, Bonyhád vezetésével, mivel a Társulás az alábbi feladat- és hatáskörök ellátása érdekében jön létre:

- Közoktatási feladatok szervezése és ellátása, ezen belül legfontosabb a pedagógiai szakszolgálati feladatok szervezése és ellátása
- **Az egészségügyi alapellátás együttes szervezése, ezen belül: hétközi és hétvégi háziorvosi ügyelet.**
- Személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - gyermekjóléti szolgáltatás,
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekek átmeneti gondozása.
- A szociális ellátások:
  - családsegítés
  - közösségi ellátás
  - támogató szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
  - fogyatékosok nappali ellátása
- Belső ellenőrzési feladatok ellátása
- Nyilvános könyvtári feladatok
- Területfejlesztési feladatok és a kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása

Felnőtt háziorvosi rendelések Bonyhádön:

<p>Dr. Kovács Katalin cím: 7150 Bonyhád, Gagarin u. 4/b. tel: 74/451-366 rendelési idő: hétfő: 8:00 - 12:00 kedd: 15:00 - 17:00 szerda: 8:00 - 12:00 csütörtök: 10:00 - 12:00 péntek: 8:00 - 12:00</p>	<p>Dr. Ruribus Zoltán cím: 7150 Bonyhád, Perczel u. 49 tel: 74/451-404 rendelési idő: hétfő: 8:00 - 9:30 kedd: 12:00 - 16:00 szerda: 13:00 - 14:30 csütörtök: 8:00 - 12:00 péntek: 8:00 - 11:00</p>
<p>Dr. Csépi Miklós cím: 7150 Bonyhád, Gagarin u. 4. tel: 74/451-341 rendelési idő: hétfő: 8:00 - 12:00 kedd: 8:00 - 12:00 szerda: 8:00 - 12:00 csütörtök: 10:00 - 12:00 péntek: 13:00 - 16:00</p>	<p>Dr. Molnár Mária cím: 7150 Bonyhád, Bajcsy-Zsilinszky u. 25 tel: 74/451-254 rendelési idő: hétfő: 8:00 - 11:00, 14:00 - 16:00 Majosi kedd: 12:00 - 15:30 szerda: 8:00 - 12:00 csütörtök: 8:00 - 12:00 péntek: 8:00 - 12:00</p>
<p>Dr. Sebestyén László cím: 7150 Bonyhád, Rákóczi u. 3. tel: 74/451-127 rendelési idő: hétfő: 8:00 - 12:00 kedd: 8:00 - 12:00 szerda: 14:30 - 16:00 csütörtök: 13:00 - 16:00 péntek: 8:00 - 12:00</p>	<p>Dr. György Mária cím: 7150 Bonyhád, Szent Imre u. tel: 74/451-231 rendelési idő: hétfő: 11:00 - 15:00 kedd: 8:00 - 12:00 szerda: 11:00 - 15:00 csütörtök: 8:00 - 11:00 péntek: 8:00 - 11:00</p>

Dr. Mészáros Brigitta
cím: 7150 Bonyhád, Dózsá u. 4-6.
tel: 74/454-019
rendelési idő:
hétfő: 8:00 - 10:00 és 12:30 - 14:30
kedd: 8:00 - 10:00 és 12:30 - 14:30
szerda: 8:00 - 10:00 és 12:30 - 14:30
csütörtök: 8:00 - 10:00 és 12:30 - 14:30
péntek: 8:00 - 12:00

Gyermek házi orvosok Bonyhád:

Dr. Kiss Zoltánné és Dr. Besé Zsuzsanna
cím: 7150 Bonyhád, Széchenyi tér 16.
tel: 74/451-412
rendelési idők: hétfő: 13:00 - 16:00
kedd: 8:00 - 11:00
szerda: 13:00 - 16:00
csütörtök: 8:00 - 11:00
péntek: 8:00 - 11:00

Dr. Simon Mária
cím: 7150 Bonyhád, Perczel kert 15.
tel: 74/451-477
rendelési idők: hétfő: 8:00 - 12:00
kedd: 14:00 - 17:00
szerda: 10:00 - 12:00
csütörtök: 14:00 - 17:00
péntek: 8:00 - 11:00

Dr. Farkas Ferenc
cím: 7150 Bonyhád, Rákóczi u. 7.
tel: 74/451-103
rendelési idők:
hétfő: 8:00 - 11:00, Fürst u. 15:00 - 16:00
kedd: 8:00 - 11:00, Majos 13:00 - 14:00
szerda: 8:00 - 11:00, 15:00 - 16:00
csütörtök: 8:00 - 11:00 Fürst u. 15:00 - 16:00
péntek: 8:00 - 11:00

Fogászati rendelések:

Dr. Fábian Zoltán	Dr. Ozner Zsuzsanna
cím: 7150 Bonyhád, Fáy-ltp 34.	cím: 7150 Bonyhád, Monus u. 29/4.
tel: 74/451-933	tel: 74/451-489
rendelési idő:	rendelési idő:
hétfő: 8:00 - 13:30	hétfő: 17:00 - 20:00
kedd: 10:00 - 17:00	kedd: -
szerda: 8:00 - 13:30	szerda: 9:00 - 12:00 és 17:00 - 20:00
csütörtök: 10:00 - 17:00	csütörtök: -
péntek: 8:00 - 13:00	péntek: 9:00 - 12:00

<p>Dr. Palkó Erzsébet cím: 7187 Bonyhád-Majos, XIII. u. 12. tel: - rendelési idő: hétfő: 16:00 - 20:00 szerda: 16:00 - 20:00 péntek: 13:00 - 19:00</p>	<p>Dr. Palkó Erzsébet cím: 7150 Bonyhád, Perczel u. 49. tel: - rendelési idő: kedd: 10:00 - 12:00 csütörtök: 10:00 - 12:00</p>
<p>Dr. Pavlik Csilla cím: 7150 Bonyhád, Perczel u. 36. tel: 74/550-412 rendelési idő: hétfő: 10:00 - 17:00 kedd: 8:00 - 13:30 szerda: 10:00 - 17:00 csütörtök: 8:00 - 13:30 péntek: 8:00 - 13:00</p>	<p>Dr. Söllel Margit cím: 7150 Bonyhád, Perczel u. 49. tel: 74/674-309 rendelési idő: hétfő: 13:00 - 19:00 kedd: 7:00 - 13:00 szerda: 7:00 - 13:00 csütörtök: 13:00 - 19:00 péntek: 7:00 - 13:00</p>
<p>Dr. Széki Jolán cím: 7150 Bonyhád, Vörösmarty tér 12. tel: 74/451-580 rendelési idő: hétfő: 13:00 - 19:00 kedd: 7:30 - 13:30 szerda: 7:30 - 13:30 és 17:00 - 19:00 csütörtök: 13:00 - 19:00 péntek: 7:30 - 13:30 és 17:00 - 19:00</p>	<p>Dr. Vajda Katalin cím: 7150 Bonyhád, Perczel u. 49. tel: 74/674-308 rendelési idő: hétfő: 13:00 - 19:00 kedd: 7:00 - 13:00 szerda: 13:00 - 19:00 csütörtök: 7:00 - 13:00 péntek: 13:00 - 19:00</p>

<p>Dr. Haris Richárd Milán cím: 7150 Bonyhád, Május 1. u. 12. tel: 30/5314637 rendelési idő: hétfő: 9:00 - 15:00 kedd: 13:00 - 19:00 szerda: 9:00 - 15:00 csütörtök: 13:00 - 19:00 péntek: 9:00 - 15:00</p>

Gyógyszertárak:

<p>I-os Gyógyszertár cím: 7150 Bonyhád, Völgyesg u. 8. tel: 74/550-291 nyitva tartás: hétfő - péntek: 8:00 - 20:00 szombaton: 8:00 - 16:00</p>	<p>Aranyas Gyógyszertár cím: 7150 Bonyhád, Szabadság tér 8. tel: 74/451-832 nyitva tartás: hétfő - péntek: 7:30 - 18:00 szombaton: 7:30 - 12:00 (csak az ügyeletes héten)</p>
<p>Melissa Gyógyszertár cím: 7150 Bonyhád, Bacsó Béla u. 41. tel: 74/451-506 nyitva tartás: hétfő - péntek: 8:00 - 13:00 és 14:00 - 17:00</p>	<p>Szent Imre Gyógyszertár cím: 7150 Bonyhád, Szent Imre u. 5. tel: 74/450-798 nyitva tartás: hétfő - péntek: 8:00 - 17:00 szombaton: 8:00 - 12:00 (csak az ügyeletes héten)</p>

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti a kistérségi keretek között.

A kistérségi társulás biztosítja azokat a szűrővizsgálatokat, amelyet már kisgyermekkorban végre kell hajtani. A védőnők, illetve a gyermek házi orvosok a gyermekeknél 1, 3, 6 hónapos korban úgynevezett státusz vizsgálatot végeznek, mely mind a testi, mind a szellemi fejlődésre kiterjed. A hatodik hónap után évente történik szűrővizsgálat 6 éves korig. Az iskolaérettséget vizsgáló státuszfelmérés 5 éves korban esedékes.

A védőnői szolgálat védőnői a felnőtt női lakosság részére nővédelmi tanácsadást is tartanak.

A felnőtt házi orvosok betegek körében a jogszabályokban meghatározott rendszeres szűrővizsgálatokat folyamatosan végzik.

A prevenció és szűrőprogramok több éve tervszerű keretek közt folynak, civil szervezetek, a közoktatási intézmények, a szociális szolgáltatások különböző területein. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák, a diákok, a speciális, és a magas kockázatú célcsoportokra és a lakosság körében egyaránt.

A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részt vétele nem teljes körű, szükséges az egészségügyi ellátórendszer további fejlesztése, a preventív módszerek elterjesztése, és a szűrőbuszok nagyobb kivezénylése, igénybevétele.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Mivel a társulás látja el a közoktatási feladatokat, ezért a kistérség több óvodájának és iskolájának alaptervekenyiségei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelés-oktatása. A súlyos és halmozottan fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével. Ezeknek az intézményeknek a kapcsolatrendszere kiterjedt, együttműködik mindazokkal a szervekkel, akik a későbbiekben a gyermekek életében jelentékeny szerepet töltenek majd be (iskolák, könyvtárak, művelődési házak, civil szervezetek, stb.).

A jövő az integrált nevelés tárgyi, szakmai feltételeinek további fejlesztése, több fejlesztő játék beszerzése, az óvónők továbbképzésével fejlesztő óvodapedagógusi végzettségek megszerzése, a nemzetiségi nevelés eredményeinek többszöri bemutatása a települési rendezvényeken.

A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében.

A Szociális Alapszolgáltató Központként Működő Gondozási Központ Bonyhád Város Gyermejjóléti Szolgálati feladatokat ellátó Családsegítő Központja mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező – többek közt - mentális problémák feltárásért, megoldásáért rehabilitációs tanácsadást végez és fogadóórát tart.

A Családsegítő Központ a fentiekén túl segít a konkrét esetek, kliensproblémák hatékony kezelésében és megoldásában, szükség szerint munkakapcsolatot épít ki és tart fent elsősorban az alábbi szervekkel:

- a szociális szolgáltatást nyújtó intézményekkel
- a egészségügyi ellátást nyújtó intézményekkel
- az oktatási-nevelési intézményekkel
- a gyermekjóléti szolgálattal
- az önkormányzati illetékes bizottsággal
- a polgármesteri hivatali irodákkal és azok munkatársaival,
- a fogyatékosokat gondozó intézményeivel
- egyéb önkormányzati intézményekkel

- a rendőrséggel
- foglalkoztatási szolgáltatókkal
- a működő egyházakkal
- különböző – elsősorban szociális célokra szervezett – civil szerveződésekkel, alapítványokkal
- más családsegítő intézményekkel

Az önkormányzat kiváló kapcsolatot ápol a Családsegítő Központtal, amennyiben igény mutatkozik rá, akkor a rászorulóknak segít a kapcsolattartásban és a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés igénybevételében.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A kistérségi bölcsődék, óvodák és iskolák esetében az étrendek összeállításánál alapvető szempont, hogy az adott korcsoport számára javasolt egészséges táplálkozási normák figyelembe vétele. További szempont, hogy az étrend összeállítása során érvényesüljön az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás, a változatosság, az idényszerűség és korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében.

Az iskolai büfék a közoktatási intézményekben elsősorban az iskolába járó gyermekek és alkalmazottak étkezéssel kapcsolatos szükségleteit elégítik ki. Mivel az iskolai büfét a menza kiegészítésére, gyakran helyettesítésére használják a fiatalok, így egészségükre az intézményi büfé is jelentős hatással van. Így a büfék, automaták kínálatánál is folyamatosan érvényre juttatják az egészségügyi elvárásokat.

A kistérségi intézményekben az alábbi szempontok egyre nagyobb mértékben vannak figyelembe véve:

- A biotermékek hazai piacra jutásának támogatása és a bio-élelmiszerek bevonása a közétkeztetésbe, elsősorban a bölcsődében, óvodában, iskolában és a kórházakban.
- A közétkeztetési alapanyag-beszerzés során a helyi termelők, illetve az egészséges, magyar, helyi termékek előnyben részesítése.
- A közétkeztetés minőségének javítása az életkori és egészségi szempontok figyelembevételével.
- A tudatosabb, egészségesebb étkezést szolgáló szemléletformálás, tájékoztatás, oktatás, képzés támogatása.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférést a mőcsényi focipálya biztosítja, ami a közösség kulturális központja is egyben. Sajnos a településen nincs olyan civil szervezet, akiknek a versenyszintű sportolás mellett célja a hobbiszintű rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, öntevékeny közösségi élet kibontakoztatása.

Az önkormányzat célja, hogy elsősorban pályázati forrásból megteremtse azokat a közösségi színtereket, ahol a lakosság hozzá tudna férni a különböző sportprogramokhoz, és ahol az egészséges életmód mellett, hangsúlyt kapna az egészséges környezet is.

A kistérségi központban, Bonyhádon a sportprogramokhoz való hozzáférést az a 15 sportegyesület biztosítja, akiknek a versenyszintű sportolás mellett célja a hobbiszintű rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, öntevékeny közösségi élet kibontakoztatása. A 15 egyesület tevékenysége főleg a labdarúgás, fitness, lovaglás, japán harcművészetek, röplabda, kosárlabda, ökölvívás, atlétika, airsoft és az asztalitenisz területére összpontosul a különböző korosztályok részvételével. Az egészséges életmód mellett, hangsúlyt kap az egészséges környezet is, és ami a legfontosabb, szívesen várja az összes érdeklődőt és sportolni vágyót a kistérség településeiről.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés szintén kistérségi keretek között van biztosítva. Ide tartoznak az alábbiak:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás

- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formát, mint például ápolást, gondozást nyújtó intézményt Mőcsényen nem, de Bonyhádon találunk.

A bonyhádi Gondviselés Idősek Otthona a helyi kórház területén a volt ápolási osztályt és két családi házat foglal magában. Összesen 55 idős embert képes befogadni.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Szociális Alapszolgáltató Központként Működő Gondozási Központ Bonyhád Város Gyermekejóléti Szolgálati feladatokat ellátó Családsegítő Központja fogadóórák keretében biztosítja a város és környék minden állampolgára számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az intézmény a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez, önkéntesek és segítő közösségek bevonásához, valamint ellátja a kliensek jogainak fokozott védelmét.

Emellett az Őszikék Szociális Intézményt Váralja Község és Nagymányok Város Szociális Intézményeinek Intézményfenntartó Társulása működteti. Az intézmények keretein belül működik Váralján egy 20 férőhelyes, Nagymányokon egy 16 férőhelyes személyes gondoskodást nyújtó, szakosított, tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó, ápolást, gondozást végző idősek otthona, mely a demens idősek ellátására is specializálódott.

Az intézmények működési területe:

- az étkeztetés, házi segítségnyújtás estében Váralja község és Nagymányok Város közigazgatási területe,
- tartós bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény-egységek esetében (Idősek Otthona): országos

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Mőcsény Községben nincs olyan tapasztalat, hogy a hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése megtörtént volna bármikor a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés miatt az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt nem indult eljárás.

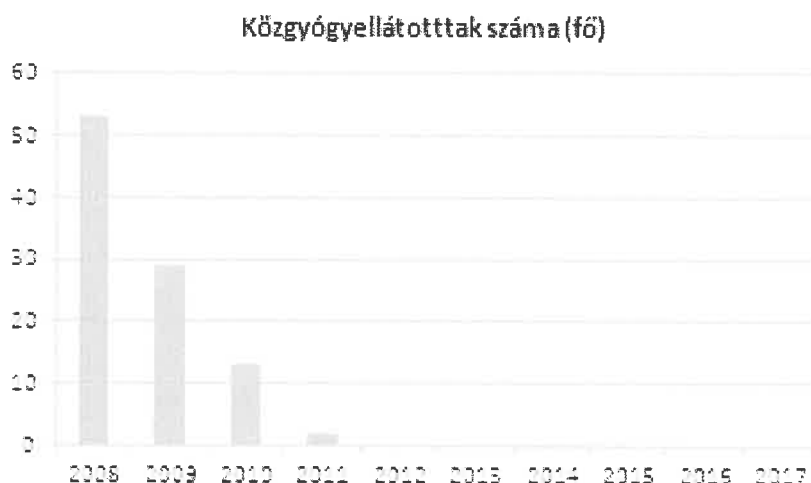
h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításakor pozitív diszkriminációval segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat. (pl.: szegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek).

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	53
2009	29
2010	13
2011	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	5
2009	3
2010	3
2011	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mőcsény Község Önkormányzat képviselő-testületének a feladata, hogy megállapítsa az önkormányzat által a helyi sajátosságoknak megfelelő, szociális rászorultságtól függő pénzben, valamint természetben biztosított szociális ellátások formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, továbbá azok igénybevételének és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit.

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül az önkormányzat jegyzője az időskorúak járadékát, rendszeres szociális segélyt, ápolási díjat; az önkormányzat képviselő-testülete által átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság lakásfenntartási támogatást, méltányossági ápolási díjat, átmeneti segélyt, valamint temetési segélyt állapít meg a jogszabályban meghatározottak teljesülése esetén. Természetben nyújtott szociális ellátásokat – köztemetés, közgyógyellátás – az arra rászorulóknak számára biztosít.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A községben művelődési ház és könyvtár nem működik. A mócsényi focipálya a község kulturális központja. A településen nem működnek bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló civil szervezetek, alapítványok, egyesületek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok nem jellemzőek Mócsényen.

Abban az esetben, ha adódik a falusi élet hétköznapijaiban a lakosság szintjén, azokról is csak a bejelentések alapján lehet tudomást szerezni.

Amennyiben a településen előfordulna etnikai indíttatású konfliktus, úgy az Önkormányzat a rendőrséggel közösen lép fel az ilyen konfliktusok és jogsértések megakadályozása érdekében.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen nem működnek bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló civil szervezetek, alapítványok, egyesületek, így településünkön az adományozás és önkéntes munka nem jellemző.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mócsény községben nem működik roma nemzetiségi önkormányzat, így a roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységét, partnerségét a települési önkormányzattal nem áll módunkban bemutatni.

A fentiek miatt településünk tekintetében nem áll módunkban válaszolni a fenti kérdésre.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség megszüntetésére intézkedések szükségesek.	Képzések tartása és tréningek, tanácsadás nyújtása munkanélküliek körében a településen
A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű.	Ösztönzés az egészségügyi napokon, a szűrővizsgálatokon való részvételre.
Az önkormányzat célcsoportokkal (mélyszegénységben élők és romák) kapcsolatos statisztikái, felmérései hiányosak.	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása, havi szintű adatgyűjtéssel és éves szintű értékelő jelentésekkel.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Mőcsényen a 18 év alattiak kor és nem szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja be.

2. számú táblázat - Állandó népesség - részlet

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	195	171	366	53%	47%
0-2 évesek					
0-14 éves	29	22	51	57%	43%
15-17 éves	5	2	7	71%	29%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

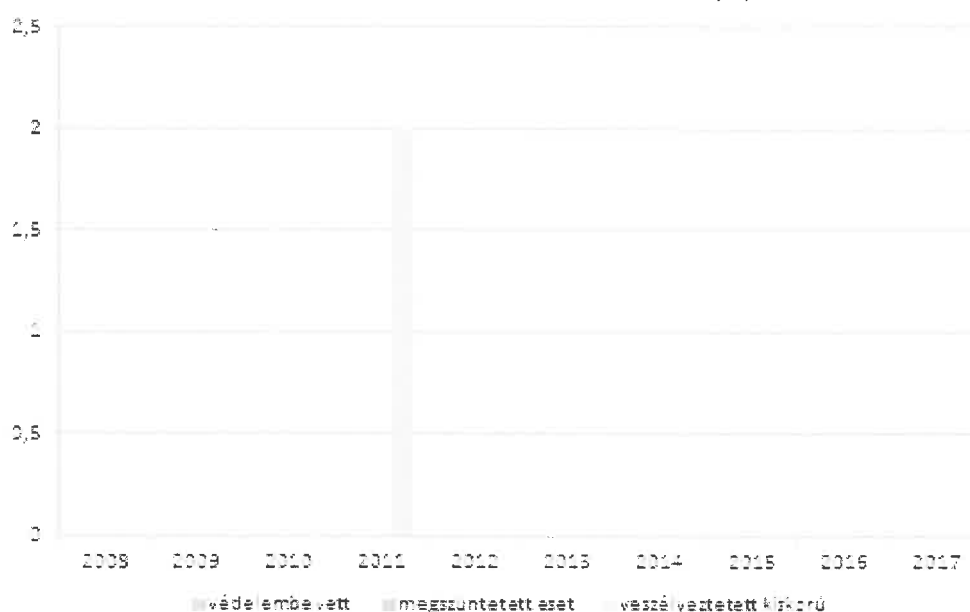
A táblázatból leolvasható, hogy a település lakosságának 16 %-a gyermek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a község jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatát is ellátó Családsegítő Központ (CSK)

A Völgységi Többcélú Kistérségi Társulásban résztvevő 21 település által létrehozott gyermekjóléti és szociális szolgáltatás ellátására létrejött társulás által fenntartott intézmény Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatát is ellátó Családsegítő Központ (CSK – székhelye: 7150 Bonyhád, Fáy lakótelep 34.). A közös fenntartású társulás kezdete: 2003. szeptember 1.

A gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítő szolgáltatás feladatát a CSK látja el, a közösségi ellátás és támogató szolgálat, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát a Szociális Alapszolgáltató Központként működő Gondozási Központ (a továbbiakban: GK) szakemberei látják el a társulási megállapodásban részt vevő önkormányzatok lakosságára kiterjedően.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás térségi ellátásában jelentős szerepe volt a Nagymányoki Német Kisebbségi Önkormányzatnak, mivel 70 db jelzőkészüléket pályázott és nyert meg a Német Szövetségi Köztársaság Belügyminisztériumától a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatán keresztül. Külön megállapodás alapján a készülékeket átadta a Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatát is ellátó Családsegítő Központnak (CSK). A bonyhádi intézmény a fenntartására létrejött társulási megállapodás alapján a Gondozási Központtal látja el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát.

A Gondozási Központ feladatának ellátásához a Nagymányoki Német Kisebbségi Önkormányzat a tulajdonában álló 70 db személyi riasztó berendezést, központot, készletit táskákat, mobiltelefonokat és kiegészítő felszerelést átadta működtetésre a Gondozási Központnak oly módon, hogy az átadott készülékek közül 60 db készülék Nagymányok, Kismányok, Váralja, Györe, Izmény községek területén működik, 10 db készülék pedig a bonyhádi kistérség többi településén.

A családgondozók naponta járnak az ellátási területhez tartozó településeket, köztük **Mőcsényt** is, így állandó kapcsolatban állnak a településen az érintettekkel. A szervezet legfőbb feladata, a rászoruló segítése és a kilátástalannak tűnő állapotok (munkahely hiányból származó hátrányok, iskolázottság hiánya, rossz vagyoni helyzet, stb.) javítása, orvoslása. Ennek megoldása érdekében, a lehetőségekhez mérten adományokat gyűjtenek, kapcsolatot tartanak más civil szerveződésekkel.

Mőcsényen az önkormányzat felé még nem érkezett panasz a Családsegítő Központ tevékenységét illetően, így kijelenthetjük, hogy szakszerűen és felelősségteljesen végzik a településen a feladatukat. A lakosság minden esetben kész együttműködni a Családsegítő Központtal, ami a hatékony kommunikációnak és odafigyelésnek köszönhető. Azoknak a családoknak, melyek igénylik, az önkormányzat segít a kapcsolattartásban és a Családsegítő Központ tevékenységében. Az önkormányzat ezen felül nem lát el más feladatot, hiszen a Társulás a fenti feladatok ellátására hozta létre a Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatát is ellátó Családsegítő Központot, mely kiválóan végzi feladatát.

A tevékenységük három fő egységre különül el. A gyermekjóléti szolgáltatás hozzájárul a rászoruló és hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődéséhez, valamint a családban történő nevelés megvalósíthatóságához. A családvédelemmel igyekeznek kiküszöbölni a család intézményében fellépő működési zavarokat, továbbá lehetővé teszik az átlagosnál nagyobb terhekkel küszködő csoportok általános szociális és mentálhigiénés ellátását. A harmadik tevékenységi kör a közösségi ellátás. Az ellátásokat a társulás gondozói minden esetben a személyes igényeknek megfelelően végzik.

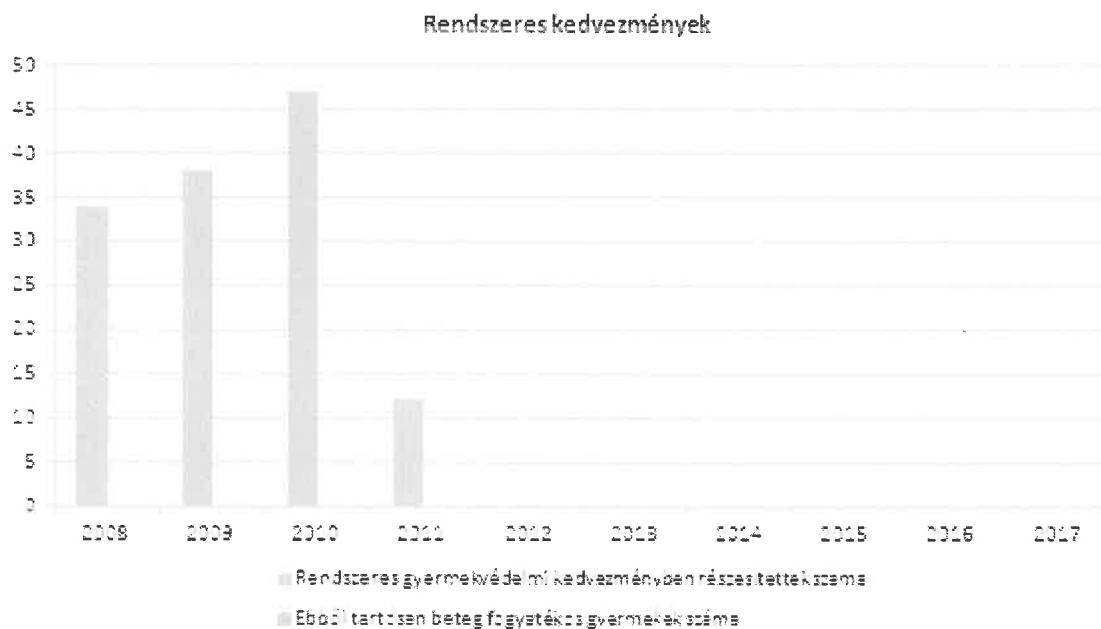
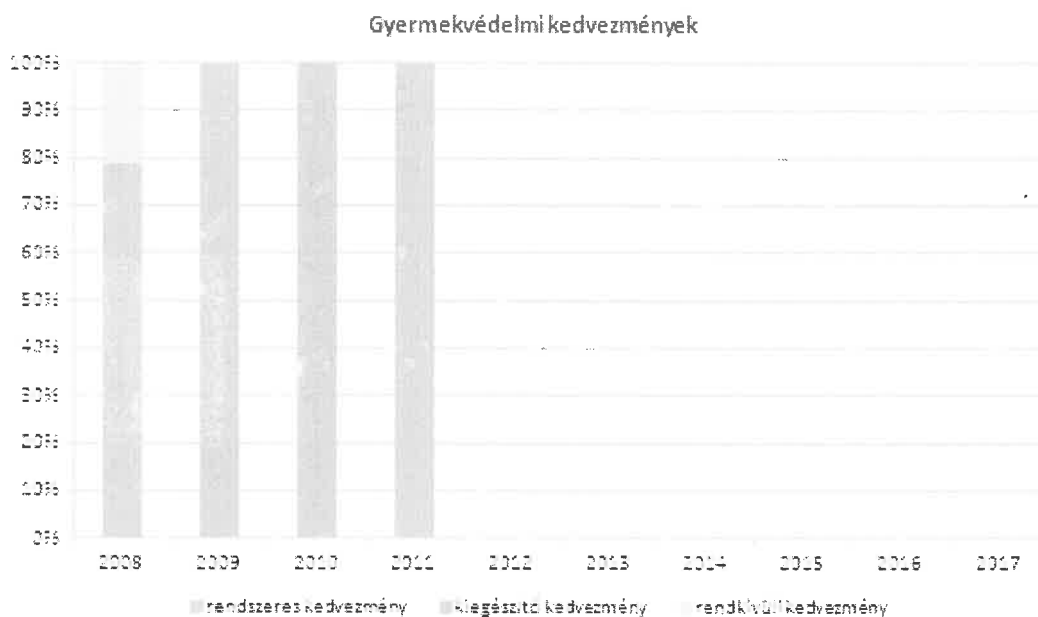

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	34	0	0	0	9
2009	38	0	0	0	0
2010	47	0	0	0	0
2011	12	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma évről évre nőtt, míg az utolsó vizsgált évben jelentősen visszaesett a számuk.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma a településen jelenleg nulla, a vizsgált időtáv első évében volt a számuk 9 fő.

A kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a vizsgált időtávon nulla.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

	A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra felhasznált összeg	A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetei	A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma:
2011	0 Ft	0	0

	Óvodáztatási támogatásban részesültek száma	Óvodáztatási támogatásra felhasznált összeg
2011	0	0 Ft

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Gyermekétkeztetés tekintetében a Gyvt.-ben foglaltaknak megfelelően 3 jogcímen lehet a térítési díjkedvezményeket igénybe venni:

- három- vagy többgyermekes család gyermekeként,
- tartós betegség vagy fogyatékoság fennállása esetén,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása esetén.

50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak:

- az ennél idősebb, 7-13. évfolyamon tanuló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő diákok,
- valamint azok a bölcsődés, óvodás és iskolás gyermekek is, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak, de:
  - tartósan betegek,
  - fogyatékosok,
  - illetve 3 vagy több gyermeket nevelő családban élnek.

A fentiek alapján, Mőcsényen a vizsgált években nem voltak ingyenes étkezésre és 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult családok.

Nyári, szünidei és hétfégi étkeztetésre az önkormányzati források hiánya miatt nem került sor a vizsgált években.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A felmérés során azt az eredményt kaptuk, hogy a településen telepek, szegregátumok nincsenek, mivel az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya egyik mutató tekintetében sem magasabb, mint 50%, ezen felül szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek léte a településünkön nem jellemző.

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek száma

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
Adott településen található utazási idő (perc)	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A kistérségi társulás vezetőjének, Bonyhád Város Önkormányzatának a feladata az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások biztosítása, melynek eleget is tesz.

Jelenleg védőnői szolgálat működik Mőcsény településen, egy védőnővel.

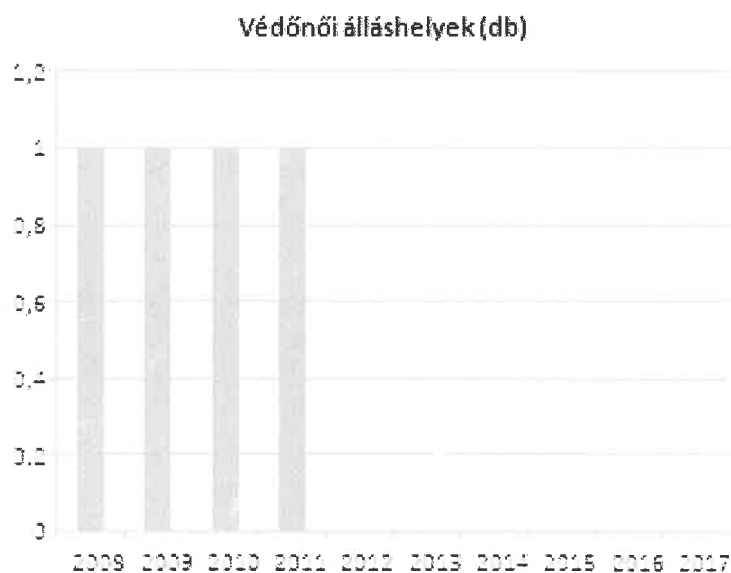
A védőnői tanácsadásokon a várandós kismamák, a 0-1 év közötti csecsemők és az 1-16 éves gyermekek gondozása történik. Az említett ellátások kiegészülnek az óvodai és az iskolai-egészségügyi feladatokkal,

valamint az egészségneveléssel. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a vizsgált időtávon nem sokat változott, 2011-ben a számuk 11 fő volt.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	12
2009	1	10
2010	1	11
2011	1	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A Bonyhádi mikrotérségben a gyermekorvosi rendelés 1977-től valósult meg. **Mőcsény Község Önkormányzata** tagja a Völgységi Többcélú Kistérségi Társulásnak, amely több feladat- és hatáskör ellátása érdekében jött létre, melyek között megtalálható a:

- Személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A fentiek miatt Mőcsény Községben nincs:

- Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis,
- Házi orvos,
- Gyermekorvos.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Mőcsényen a gyermekjóléti alapellátást a Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatot is ellátó Családsegítő Központ (CSK) végzi.

A gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítő szolgáltatás feladatát a CSK látja el, a közösségi ellátás és támogató szolgálat, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát a Szociális Alapszolgáltató Központként működő Gondozási Központ (a továbbiakban: GK) szakemberei látják el a társulási megállapodásban részt vevő önkormányzatok lakosságára kiterjedően.

A családgondozók naponta járják az ellátási területhez tartozó településeket és állandó kapcsolatban állnak az érintettekkel.

A szervezet legfőbb feladata, a rászorulóknak segítése és a kilátástalanak tűnő állapotok (munkahely hiányból származó hátrányok, iskolázottság hiánya, rossz vagyoni helyzet, stb.) javítása, orvoslása. Ennek megoldása érdekében, a lehetőségekhez mérten adományokat gyűjtenek, kapcsolatot tartanak más civil szerveződésekkel.

A tevékenységük ezen kívül három fő egységre különül el: A gyermekjóléti szolgáltatás hozzájárul a rászoruló és hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődéséhez, valamint a családban történő nevelés megvalósíthatóságához. A családvédelemmel igyekeznek kiküszöbölni a család intézményében fellépő működési zavarokat, továbbá lehetővé teszik az átlagosnál nagyobb terhekkel küszködő csoportok általános szociális és mentálhigiénés ellátását. A harmadik tevékenységi kör a közösségi ellátás. Az ellátásokat a társulás gondozói minden esetben a személyes igényeknek megfelelően végzik.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Bölcsődei ellátás Mőcsényen nincs, mivel a Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás működési keretei biztosítják a társulás 21 települése részére a bölcsődei szolgáltatást is, melynek többek között tagja Mőcsény.

A legközelebbi és legfejlettebb bölcsődei intézmények a mindössze 8 km-re lévő Bonyhádon találhatóak, ezek a Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Intézményegység tagjai, mely intézményegység 7 óvodát tartalmaz.

Az épületek többsége óvodának épült, így funkcionálisan is kielégíti az igényeket, emellett jól felszerelt tornaszobával rendelkeznek. A nevelők figyelnek a művészeti készségek fejlesztésére is, így a gyermekek külön zeneszobában ismerkedhetnek a zenélés örömeivel.

Az intézmény mindennapos tevékenységrendszere rendkívül sokrétű. A fiatal anyukák körében szeretett tevékenység az ún. baba masszázs, amelyet védőnői segítséggel sajátíthatnak el. Az anya –gyerek kapcsolat minőségének javítását, az értő gyerek gondozás lépéseit a bölcsőde vezetőjével közösen gyakorolhatják a fiatal anyukák.

Az óvodák többsége alkalmas SNI kisgyermek fogadására, számukra kiemelt programok a környezet megismerése, a szemléletformálás, a testi nevelés, az egészséges életmódra nevelés és az egészségtudat fejlesztése. Az óvodák előnye, hogy együtt nevelik-fejlesztik az egészséges és egészségkárosodott gyermekeket, így az egészséges gyermekek már kiskorukban megtanulják elfogadni, és segíteni egészségkárosodott társaikat.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a jó bonyhádi viszonyok ellenére tervezi a bölcsődei létesítmény megépítését Mőcsényen, hiszen közös érdekünk, hogy a bölcsődés korú gyermekek ne akadályozzák az anyák munka-piaci integrációját, és azok a szülők, akik szeretnének, azok vissza tudjanak térni a munka világába. A települési bölcsőde másik előnye lenne, hogy a kisgyermekeket korábban be lehet majd vonni a közösségi nevelésbe-fejlesztésbe, emellett a védőnő is könnyebben el tudná látni egy bölcsődei intézményben kialakított egészségügyi szobában a gyermekeket.

A fentiek megvalósításának jelenleg egyetlen akadálya van, mégpedig olyan pályázati kiírások hiánya, amelyek a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztéseit célozzák meg, így a célok megvalósításához az önkormányzat jelenleg olyan pályázati kiírásra vár, melynek támogatási intenzitása 100 %. Jelen gazdasági helyzetben az önkormányzatnak nem áll módjában saját erőből bölcsődei intézményt építeni/üzemeltetni.

d) gyermekjóléti alapellátás

Mőcsény Község Önkormányzata tagja a Völgységi Többcélú Kistérségi Társulásnak, amely több feladat- és hatáskör ellátása érdekében jött létre, melyek között megtalálható a:

- Személyes gondoskodás körébe tartozó **gyermekjóléti alapellátások**:
  - gyermekjóléti szolgáltatás,
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekek átmeneti gondozása.

A településen a gyermekjóléti alapellátást a **Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatot is ellátó Családsegítő Központ (CSK) végzi**, így a közösségi ellátás és támogató szolgálat, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát a Szociális Alapszolgáltató Központként működő Gondozási Központ (a

továbbiakban: GK) szakemberei látják el a társulási megállapodásban részt vevő önkormányzatok lakosságára kiterjedően.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás térségi ellátásában jelentős szerepe volt a Nagymányoki Német Kisebbségi Önkormányzatnak, mivel 70 db jelzőkészüléket pályázott és nyert meg a Német Szövetségi Köztársaság Belügyminisztériumától a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatán keresztül. Külön megállapodás alapján a készülékeket átadta a Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatot is ellátó Családsegítő Központnak (CSK). A bonyhádi intézmény a fenntartására létrejött társulási megállapodás alapján a Gondozási Központtal látja el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát.

A Gondozási Központ feladatának ellátásához a Nagymányoki Német Kisebbségi Önkormányzat a tulajdonában álló 70 db személyi riasztó berendezést, központot, készenléti táskákat, mobiltelefonokat és kiegészítő felszerelést átadta működtetésre a Gondozási Központnak oly módon, hogy az átadott készülékek közül 60 db készülék Nagymányok, Kismányok, Váralja, Györe, Izmény községek területén működik, 10 db készülék pedig a bonyhádi kistérség többi településén.

A családgondozók naponta járják az ellátási területhez tartozó településeket és állandó kapcsolatban állnak az érintettekkel. A szervezet legfőbb feladata, a rászorulóknak segítése és a kilátástalannak tűnő állapotok (munkahely hiányból származó hátrányok, iskolázottság hiánya, rossz vagyoni helyzet, stb.) javítása, orvoslása. Ennek megoldása érdekében, a lehetőségekhez mérten adományokat gyűjtenek, kapcsolatot tartanak más civil szerveződésekkel. A tevékenységük ezen kívül három fő egységre különül el. A gyermekjóléti szolgáltatás hozzájárul a rászoruló és hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődéséhez, valamint a családban történő nevelés megvalósíthatóságához. A családvédelemmel igyekeznek kiküszöbölni a család intézményében fellépő működési zavarokat, továbbá lehetővé teszik az átlagosnál nagyobb terhekkel küszködő csoportok általános szociális és mentálhigiénés ellátását. A harmadik tevékenységi kör a közösségi ellátás. Az ellátásokat a társulás gondozói minden esetben a személyes igényeknek megfelelően végzik

e) gyermekvédelem

Mőcsény Községben a családokat és gyermekeket számos gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás segíti szociális körülményeik javításában, amely a Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatot is ellátó Családsegítő Központ esetében információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

Sajnos információ nyújtására évről-évre mindig nagy kereslet mutatkozik, csakúgy, mint a hivatalos ügyekben való közreműködés, tanácsadás, közvetítés, tárgyalásokon való részvétel, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, átmeneti otthon és nevelés, valamint eseti gondozás szolgáltatások esetében.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben a gyermekek, vagy szüleik által igénybe vehető szolgáltatások a gyermekek átmeneti otthona, az anyaothton, szociális válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatások, kedvezményes iskolai étkeztetés, egyszeri gyógyszer-támogatás, segély tűzifa formájában.

Anyaotthonok a település környékén:

- Kapaszkodó Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ - Családok Átmeneti Otthon (Dombóvár) – 49,9 km-re Mőcsénytől
- Bölcső Alapítvány és Egyesület (Szekszárd) – 17,6 km-re Mőcsénytől
- CSSK Családok Átmeneti Otthona (Szekszárd) – 17,6 km-re Mőcsénytől
- Árvácska Családok Átmeneti Otthona (Tevel) – 23,7 km-re Mőcsénytől

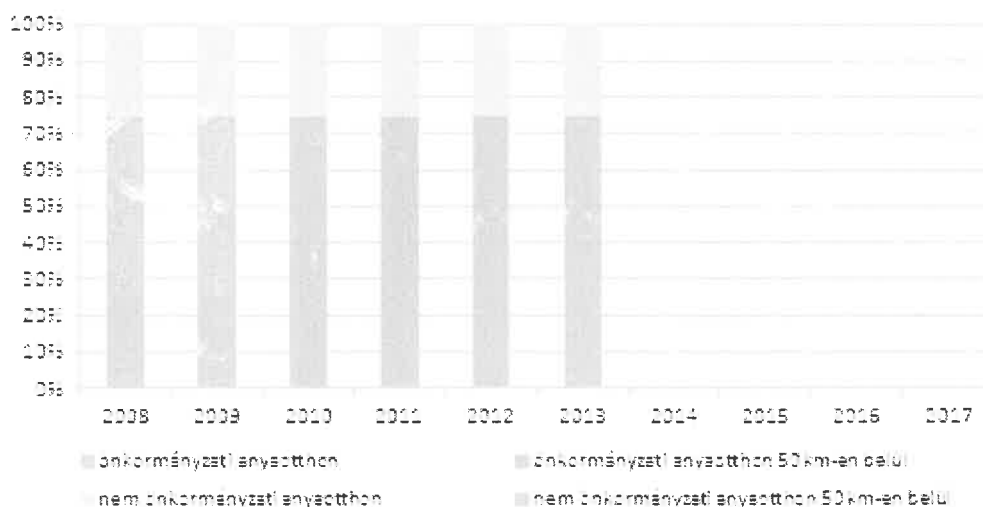
Az anyaothtonok általában 12 hónapra biztosítanak szállást, egyeseknél ez 6 hónappal hosszabbítható meg. Az ellátás formája mindegyiknél önellátás. Az otthonok főzési, mosási, tisztálkodási lehetőséget és szükség esetén gyermekfelügyeletet is biztosítanak. Jogász, pszichológus és orvos is rendelkezésre áll, napi 24 órában pedig egy-egy szakgondozó és gondozó tart ügyeletet.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

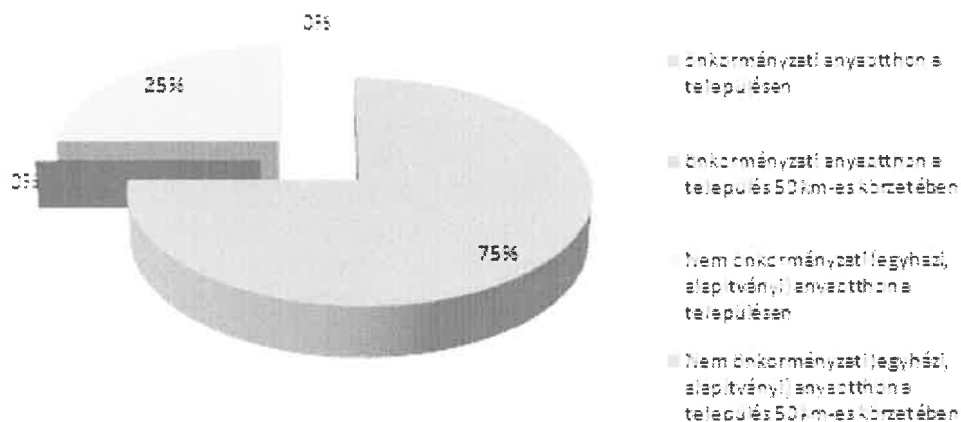
év	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2008	3	0	1	0
2009	3	0	1	0
2010	3	0	1	0
2011	3	0	1	0
2012	3	0	1	0
2013	3	0	1	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Anyaothton szolgáltatások

2008

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférést a mőcsényi focipálya biztosítja, ami a közösség kulturális központja is egyben. Sajnos a településen nincs olyan civil szervezet, akiknek a versenyszintű sportolás mellett célja a hobbisintű rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, öntevékeny közösségi élet kibontakoztatása.

Az önkormányzat célja, hogy elsősorban pályázati forrásból megteremtse azokat a közösségi szintereket, ahol a lakosság hozzá tudna férni a különböző sportprogramokhoz, és ahol az egészséges életmód mellett, hangsúlyt kapna az egészséges környezet is.

A kistérségi központban, Bonyhádon a sportprogramokhoz való hozzáférést az a 15 sportegyesület biztosítja, akiknek a versenyszintű sportolás mellett célja a hobbisintű rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, öntevékeny közösségi élet kibontakoztatása. A 15 egyesület tevékenysége főleg a labdarúgás, fitness, lovaglás, japán harcművészetek, röplabda, kosárlabda, ökölvívás, atlétika, airsoft és az asztalitenisz területére összpontosul a különböző korosztályok részvételével. Az egészséges életmód mellett, hangsúlyt kap az egészséges környezet is, és ami a legfontosabb, szívesen várja az összes érdeklődőt és sportolni vágyót a kistérség településeiről.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Gyermekétkeztetés tekintetében a Gyvt.-ben foglaltaknak megfelelően 3 jogcímen lehet a térítési díjkedvezményeket igénybe venni:

- három- vagy többgyermekes család gyermekeként,
- tartós betegség vagy fogyatékoság fennállása esetén,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása esetén.

50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak:

- az ennél idősebb, 7-13. évfolyamon tanuló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő diákok,
- valamint azok a bölcsődés, óvodás és iskolás gyermekek is, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak, de:
  - tartósan betegek,
  - fogyatékosok,
  - illetve 3 vagy több gyermeket nevelő családban élnek.

A fentiek alapján, Mőcsényen a vizsgált években nem voltak ingyenes étkezésre és 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult családok.

Nyári, szünidei és hétfégi étkeztetésre az önkormányzati források hiánya miatt nem került sor a vizsgált években.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	12	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről nem érkezett bejelentés az Önkormányzat felé, így az egyenlő bánásmód megsértéséről nincsenek információink. Az óvoda, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szülei szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából, családok átmeneti otthonából, átmeneti nevelésből és eseti gondozásból áll.

Ezek a hátránykompenzáló juttatások tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhető, a törvény által szabályozott keretek között.

Az önkormányzat a kezdetektől részt vesz a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatban, így évente átlagosan 3 gyerek főiskolai, egyetemi tanulmányait támogatja az önkormányzat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége a településen nem valósul meg, mivel településünk nem rendelkezik közoktatási intézménnyel.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		0
Hány településről járnak be a gyermekek		0
Óvodai férőhelyek száma		0
Óvodai csoportok száma		0
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		-
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		-
Személyi feltételek		Fő
Óvodapedagógusok száma		0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		0
Gyógypedagógusok létszáma		0
Dajka/gondozónő		0
Kisegítő személyzet		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0

2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	7	0	0	0	0	0
2009	6	0	0	0	0	0
2010	9	0	0	0	0	0
2011	9	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011/2012	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012/2013	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közoktatási feladatokat a kistérség látja el, ahol az integrált nevelés-oktatás, különleges gondozás a gyermekek életkorától és egészségi állapotától függően a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre.

Az egyéni fejlődési utak szempontjából a nevelésnek-oktatásnak meghatározó szerepe van. Az ezekkel szemben támasztott egyik legnagyobb kihívás a sokféle különbségből fakadó hátrányoknak az oktatás eredményességére gyakorolt, összegző negatív hatások ellensúlyozása.

A nevelési-oktatási intézmények a „hagyományos” oktatási formákkal nem képesek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, de a gyermekek, tanulók egyéni adottságaikhoz igazított pedagógiai folyamat hozzájárulhat a negatívumok, a nehézségek mérsékléséhez, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének, eredményességének növeléséhez, ezáltal továbbtanulási lehetőségeik szélesítéséhez.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének legfontosabb szempontjai:

- a halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH) teljeskörű azonosítása,
- a 3 évet betöltött gyermekek óvodába íratása.

A kistérségben működő iskolák alaptevékenységei:

- nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó oktatás, ennek keretében német nemzetiségi kétnyelvű és német nemzetiségi nyelvoktatás,
- sajátos nevelési igényű tanulók integrált általános iskolai nevelése, oktatása,
- napközi otthoni és tanulószobai foglalkozás,
- alapfokú művészetoktatás: zeneművészet,
- diáksport.

A munkát meghatározó pedagógiai alapelvek és értékek:

- életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vétele,
- bizalom,
- következetesség,

- közösséghez tartozás,
- kommunikáció,
- környezeti nevelés,
- egyéni bánásmód.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Mőcsény Községben nem működik közoktatási/köznevelési intézmény, így az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat a gyermekek a környező települések iskoláiban vehetik igénybe.

A közoktatás kistérségi keretek között valósul meg. A kistérség, különösen a kistérségi központ bölcsődéinek, óvodáinak, iskoláinak és középiskoláinak nevelői, oktatói folyamatosan képzik magukat, hogy a társadalmi változásokhoz igazodva nevelhessék, fejleszthessék a gyermekeket. Szakképzett dajkák, logopédus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő, fejlesztőpedagógus, pszichológus, játék pedagógus, szurdopedagógus állnak rendelkezésre ezekben az intézményekben. Több helyen lehetőség van a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek fogadására is. Együtt nevelésben történik az ő ellátásuk, mellette a gyógypedagógus egyéni fejlesztést is tart számukra, de lehetőség van kis csoportban foglalkoztatásra is. A logopédiai ellátás része a nevelésnek, ami szükség esetén korai időben segíti a gyermeket. Óvodapedagógusok és fejlesztő szakemberek együtt nevelik, fejlesztik az óvodásokat.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Mőcsény Községben hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, az intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

A kirívó esetekben a gyermekek és tanulók megkapják a szükséges szakmai támogatást.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Mőcsény nem rendelkezik általános iskolával, így az általános iskolai intézményben végzett pedagógiai munka hatékonyságát mérő országos vizsgálatok eredményeinek területén hiányosságok mutatkoznak. Az önkormányzatnál nem létezik olyan adatbázis, amely a településen bármely kompetenciamérési adatokat tartalmaznának, ezért az intézmények közötti, a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltéréseket telefonos megkeresés során kértük ki a Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény munkatársaitól.

Az iskolai teljesítményt befolyásoló tényezők:

- a szülők iskolai végzettsége, a család anyagi helyzete, az általuk meghatározott társadalmi helyzet és a velük összefüggő egyéb tényezők;
- az otthoni tárgyi feltételek, felszerelések (számítógép, íróasztal, könyvek, stb.) megléte vagy hiánya;

Általánosságban megállapítható, hogy a BONI intézményeibe járó gyerekek szívesen járnak az iskolájukba, a hiányzások 93%-a igazolt, a tanulók jól teljesítenek, és általános iskolai tanulmányaikat összességében jó-közepes eredménnyel fejezik be. A tagintézményekben évfolyamisméltésre az elmúlt 3 évben (2010-2012) nem volt példa

Az iskolai nyári szünetre való tekintettel konkrét adatokat jelen pillanatban a HEP 2013. augusztusi készítésekor nem tudtak prezentálni számunkra, így a HEP felülvizsgálatakor fogjuk ezeket a hiányosságokat (pl. a tanulók kognitív fejlődésének nyomon követése, tudásszintmérő tesztek eredménye, osztályisméltési és lemorzsolódási statisztikák, felvételi statisztikák, stb...) pótolni.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti és családsegítő Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a fogyatékos, rászoruló és/vagy hátrányos helyzetben lévő gyermekek és szülei szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos, rászoruló és/vagy hátrányos helyzetben lévő gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Hátránykompenzáló juttatások tekintettel a fogyatékos, hátrányos helyzetű gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

Mőcsény Község Önkormányzata a Nemzeti Erőforrás Minisztériummal együttműködve minden évben kiírja Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánó fiatalok számára.

A fentiek mellett:

Az oktató-nevelő munkában kiemelt szerepet kap az együttműködésre nevelés, a gyermekek társadalomba való beilleszkedésének elősegítése, a környezetben egyre gyakrabban előforduló külső, káros tényezők kiküszöbölése, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, valamint az egészségre és kulturált életmódra való nevelés. A célok eléréséhez a kötelező órakereten kívül az iskola a további lehetőségeket szervezi tanulóinak:

- német kétnyelvű- és nemzetiségi oktatást kínál,
- informatikai képzést biztosít,
- integrált oktatásról gondoskodik,
- szakköröket, sportfoglalkozásokat hirdet meg,
- erdei iskolát, osztálykirándulásokat szervez,
- egészségnevelési programról gondoskodik,
- kulturális intézményekbe szervez látogatásokat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek családból való kiemelésének megelőzésében nagy segítséget jelentene, ha a településen kiépülne a helyettes szülői hálózat.	Egyházi, alapítványi működtetésben helyettes szülői hálózat kiépítése Mőcsényben.
Óvoda hiánya: A település nincs felkészülve óvodás korú gyermekek nappali ellátására.	Óvoda kialakítása a településen pályázati forrásból, önkormányzati vagy egyházi, alapítványi fenntartásban.
Az önkormányzat célcsoporttal (gyermekek) kapcsolatos statisztikai, felmérései hiányosak.	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása, havi szintű adatgyűjtéssel és éves szintű értékelő jelentésekkel.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja (Alaptörvény, Munkatörvénykönyv), de a már meglévő esélyegyenlőtlenségek okainak feltárását és felszámolását nem írja elő egyetlen jogszabály sem. A nemek közötti egyenlőség tekintetében a jogi szabályozás megfelel az EU előírásainak, azonban a jogérvényesítés területén tapasztalhatók problémák.

A településen élő nőkre vonatkozóan elmondható, hogy a lakosság 53 %-át teszik ki. Legmagasabb az arányuk az aktív, 15-59 éves korosztályban, 49 %.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Mőcsény Község Önkormányzata kiemelten fontosnak tartja a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítését, a családbarát munkahelyek kialakítását, a munka és a magánélet összeegyeztetését. Munkáltatóként eleget tesz az egyenlő munkáért, egyenlő bér követelményének.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településen a női elhelyezkedéseket tekintve változó az esély. Alapesetben egyenlő, azonban időről-időre változik, ahogy a munkalehetőségek jellege is változik. Van, amikor a nők kerülnek előnybe.

Országos tendencia, hogy a nők átlagos iskolai végzettsége magasabb, minek következtében nagyobb arányban foglalkoztatják őket a szellemi, felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben, mint a férfiakat. A férfiak körében magasabb a munkanélküliség, a nők viszont hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon, és hátrányaikat erősítheti egy esetleges gyermekvállalás.

A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok közt meghatározó szerepet játszik a munkaerő-piaci kereslet – kínálat alakulása, de számos akadály létezik még, melyet nem a munkaerő-piac determinál. Ezek helyi szinten történő feltárása óhatatlanul szükséges, hiszen az akadályok egy részének elhárítása az önkormányzat, a helyi társadalom közreműködésével megoldható.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel, anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A nők között kiemelten hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok:

- a 45 feletti nők,
- a pályakezdők,
- a gyesen lévő, illetve kisgyermekes anyukák, a munkába visszatérni vágyók.

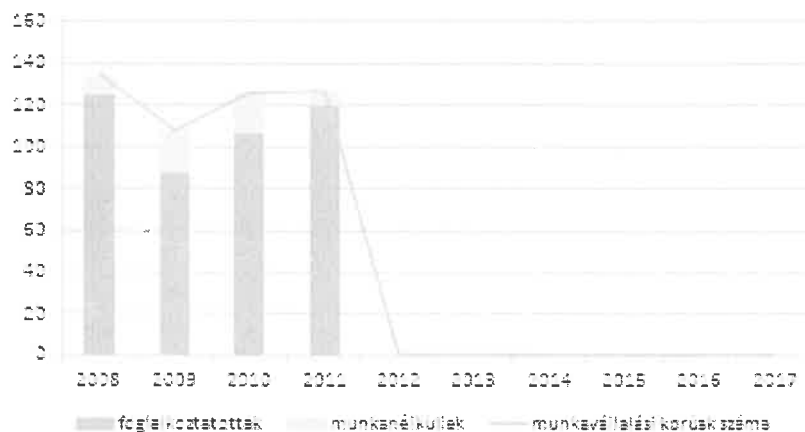
A legfrissebb adatok szerint a nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelenleg 50,6 %, ami elmarad az EU átlagától (58,2 %).

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

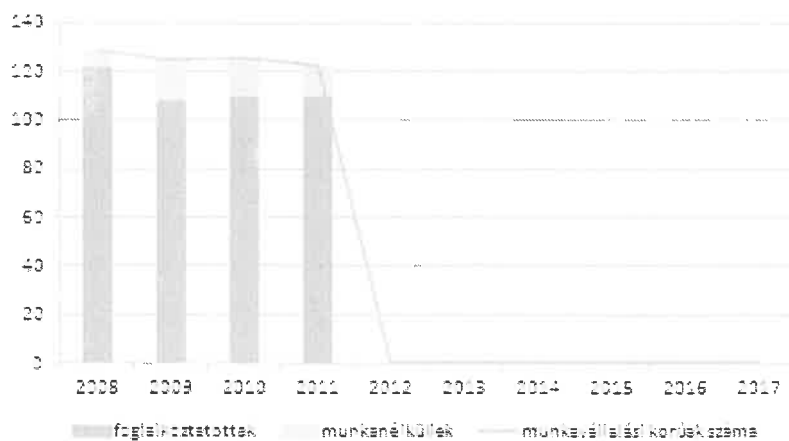
év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	135	129	125	122	10	7
2009	108	125	88	108	20	17
2010	126	126	106	110	20	16
2011	127	123	120	110	7	13

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

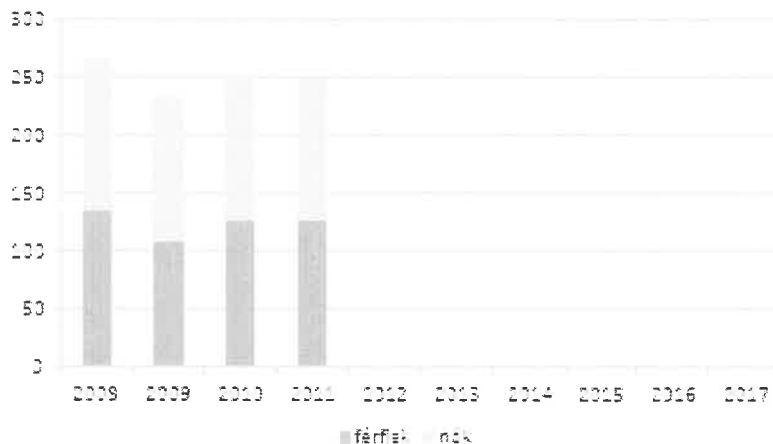
Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

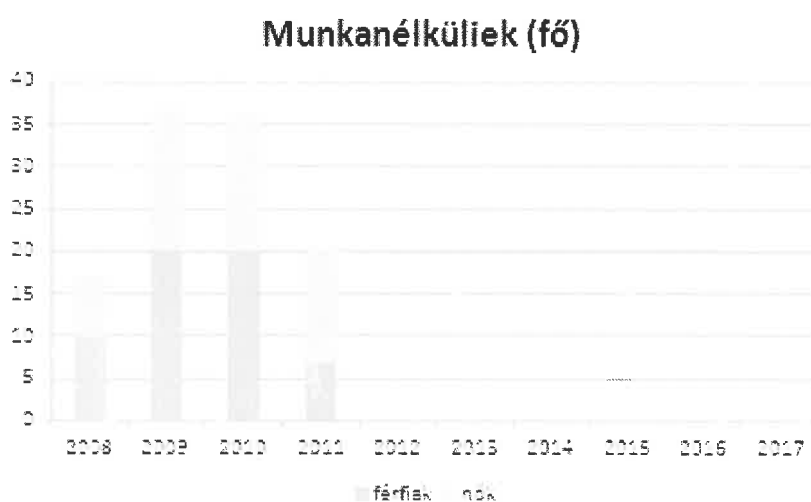
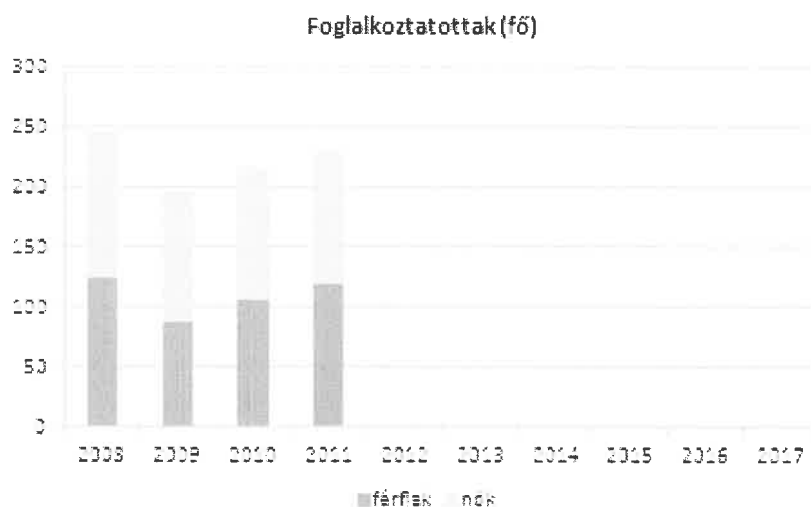

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

Munkavállalási korúak száma (fő)

A táblázatokból és a diagramokból jól látható, hogy összességében, a vizsgált időtávban mind a nők, mind a férfiak foglalkoztatási helyzete romlott, ami mellett csökkent a munkavállalási korúak száma (ffi: 2008: 135 fő; 2011: 127 fő; nők: 2008: 129 fő; 2011: 123 fő).

A munkanélküliek száma a vizsgált időtávban a férfiak tekintetében csökkent, a nők tekintetében nőtt, 2008-ban még 7 fő volt a munkanélküli nők száma, ami 2011-re 13 főre nőtt, ez 54 %-os emelkedést jelent.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az elmúlt időszakban a településen nem voltak a nők számára szervezett kezdeményezések, mivel a kisgyermeket nevelő nők többsége nem szándékozik visszatérni a munka világába, hanem a hagyományos családmodell szerinti szerepét kívánja betölteni.

A dolgozni kívánó nők részére a jövőben várható helyzetről és fejlesztési lehetőségekről, illetve a dolgozni kívánó nők igényeinek kielégítéséről és foglalkoztatási helyek, képzési lehetőségek megteremtéséről jelen fejezet 5.8 pontjában (Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.) írunk bővebben.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2008	0	0	0	0

2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiacon az alacsony végzettségű nők számára a közmunkaprogramon kívül a betanított munka és a civil szervezeti/alapítványi munka adhat lehetőséget Mőcsényen.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	343	170	173	307	157	150	36	10,5%	13	7,6%	23	13,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szaktanulmány-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	7	0	2	3	2	2	0	0
2009	17	0	6	7	4	4	0	0
2010	16	0	6	6	2	2	2	0
2011	13	0	3	7	3	3	0	0

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincsenek információink. Az önkormányzathoz, vagy az önkormányzattal szemben ilyen téren bejelentés az elmúlt évek alatt nem történt.

Az Önkormányzat célja, hogy a településen ne valósuljon meg a hátrányos megkülönböztetés, és a férfiak és a nők átlagos keresete közel megegyezzen.

Nyilvánvalóan a bérezés a képzettségtől és a betöltött állásoktól nagymértékben függ, de a dolgozók sok helyen minimálbérre vannak leszorítva, így különbség nem alakulhat ki.

A közfoglalkoztatásban a nehéz fizikai munkák elvégzésére inkább férfiakat, mint nőket alkalmaz az önkormányzat. A szellemi munkák területén (önkormányzatnál a gazdasági és pénzügyi irodában, az óvodában, a könyvtárban) a nők vannak túlsúlyban, a fizikai munkák (pl. a falugondnoki szolgálat és a téli városüzemeltetési feladatok, hólapátolás) a férfiak sajátja.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Bonyhádon kívül a körjegyzőséghez tartozó más településén nincs 3 év alatti gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmény. A bölcsőde bővítése kapcsán a védőnői szolgálatokkal együttműködve elvégzett felmérés 2012-re 15 fő férőhely igényt mutatott ki, ami mellett a 2012. évre még 12 fő várólistán lévő gyermek volt. A bölcsőde a jelenlegi 24 fős befogadóképességével nem tud megfelelni a folyamatosan növekvő igényeknek, a férőhelybővítés és csoportszám növelés elkerülhetetlen.

A fentiek mellett, annak ellensúlyozására az önkormányzat intézményeiben rugalmas, családbarát munkahelyeket igyekszik kialakítani, ezzel is segítve női munkatársainkat.

A település önkormányzata az intézményeiben rugalmas, családbarát munkahelyeket igyekszik kialakítani, rugalmas munkaidővel, ezzel is segítve női munkatársait, hiszen minden kisgyermekes szülő álma egy olyan munkahely, ami lehetővé teszi a munka és a magánélet egyensúlyát. Az önkormányzat olyan foglalkoztatási formákat és megoldásokat kínál a munkavállalói számára, amivel ez fenntartható, ilyenek:

- a munkaidő-kedvezmény,
- a részmunkaidős foglalkoztatás,
- vagy a távmunka lehetősége.

Ezek a munkavállalók felé tett „engedmények” nem járnak az önkormányzat számára többletköltséggel, ellenben azt tapasztaljuk, hogy növeli a munkavállalói elkötelezettséget, az elégedettséget és a munkavállalók komfortérzetét. Ez a családbarát szellemiség kedvez a gyermeknevelési szabadságról visszatérő anyák gyors és gördülékeny visszatérésének is.

BÖLCSŐDEI ELLÁTOTSÁG:

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG:

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	0	
Óvodai csoportok száma	0	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	-	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	-	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	0	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	0	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	0	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	7	0	0	0	0	0
2009	6	0	0	0	0	0
2010	9	0	0	0	0	0
2011	9	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközisben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	11	0	0	0	0	0	0
2009	8	0	0	0	0	0	0
2010	6	0	0	0	0	0	0
2011	10	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

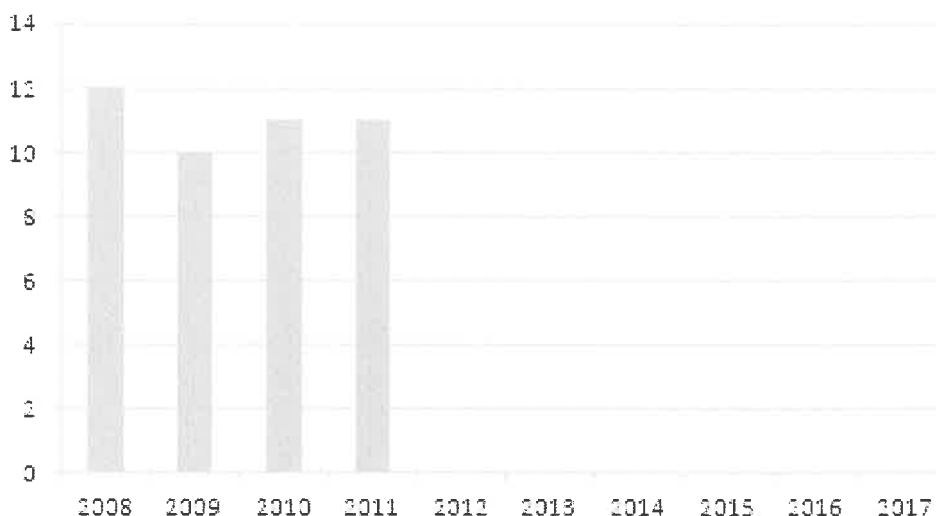
A családtervezés, anya és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. E területen belül is fokozott figyelmet fordítanak a szociálisan nehéz helyzetben élő várandósokra és a gyermeküket egyedül nevelő anyákra. A gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását a leendő szülők számára már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások keretében. A védőnők segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzátartozó nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	12	12
2009	1	10	10
2010	1	11	11
2011	1	11	11

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Egy védőnőre jutó gyermekek száma (fő)

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak az esetek többségében a családon belül marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A jelzőrendszer működtetésével (védőnői hálózat, gyermek és ifjúsági felelősök, orvosok, gyermekvédelmi és szociális intézmények), illetve az egyre hathatósabb rendőri tevékenység eredményeként növekszik az ilyen típusú ügyek száma. **Mőcsény településen** nem jellemző a családon belüli vagy nőket érő erőszak, melyet az alábbi táblázat is szemléltet.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben a gyermekek, vagy szüleik által igénybe vehető szolgáltatások a gyermekek átmeneti otthona, az anyaothton, szociális válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatások, kedvezményes iskolai étkeztetés, egyszeri gyógyszer-támogatás, segély tűzifa formájában.

Anyaothtonok a település környékén:

- Kapaszkodó Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ - Családok Átmeneti Otthon (Dombóvár) – 49,9 km-re Mőcsénytől
- Bölcső Alapítvány és Egyesület (Szekszárd) – 17,6 km-re Mőcsénytől
- CSSK Családok Átmeneti Otthona (Szekszárd) – 17,6 km-re Mőcsénytől
- Árvácska Családok Átmeneti Otthona (Tevel) – 23,7 km-re Mőcsénytől

Az anyaothtonok általában 12 hónapra biztosítanak szállást, egyeseknél ez 6 hónappal hosszabbítható meg. Az ellátás formája mindegyiknél önellátás. Az otthonok főzési, mosási, tisztálkodási lehetőséget és szükség

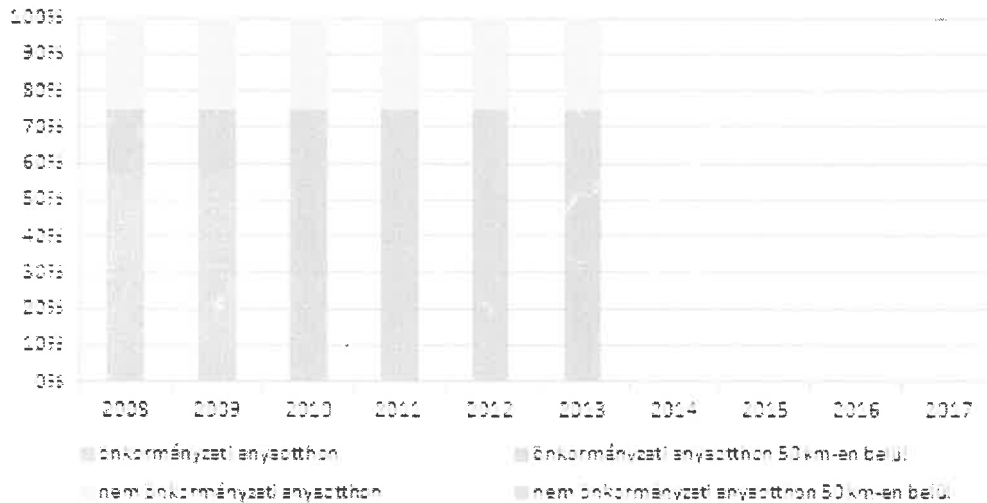
esetén gyermekfelügyeletet is biztosítanak. Jogász, pszichológus és orvos is rendelkezésre áll, napi 24 órában pedig egy-egy szakgondozó és gondozó tart ügyeletet.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

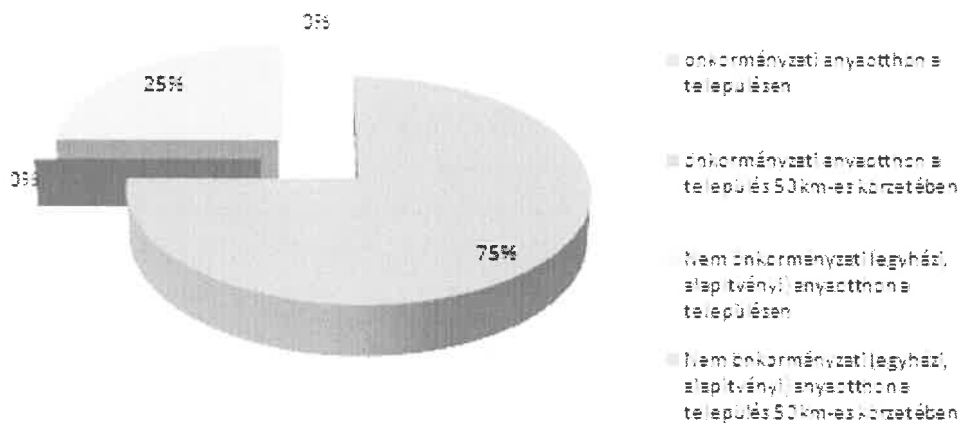
év	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2008	3	0	1	0
2009	3	0	1	0
2010	3	0	1	0
2011	3	0	1	0
2012	3	0	1	0
2013	3	0	1	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Anyaothton szolgáltatások

2008

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen nem működnek civil szervezetek, alapítványok, így nem jelentős a nők szerepe a helyi közéletben.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	4	1	0	0	0	0
2009	4	1	0	0	0	0
2010	4	1	0	0	0	0
2011	4	1	0	0	0	0
2012	4	1	0	0	0	0
2013	4	1	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A cigány, roma, beás nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

A családon belüli erőszak nem magánügy. Számos nemzetközi egyezmény és javaslat kimondja, hogy a családon belüli nők és gyerekek elleni erőszak a nőkkel szembeni diszkrimináció egyik formája, és ezért ennek megszüntetése állami feladat. Egy ilyen mértékű társadalmi problémát egyetlen civil szervezet sem tud egymaga megoldani. A Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület (továbbiakban: NANE Egyesület) segíteni tud, a meghallgatás és az ítéletmentes megértés, valamint a családon belüli erőszak társadalmi jelenségéről szóló ismeretek terjesztése akár publikációk, akár képzések vagy kampányok formájában.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A bölcsőde és a bölcsődei férőhelyek hiánya megnehezíti az anyák munkaerő-piacra való visszatérését.	Bölcsődei intézmény/férőhelyek kialakítása.
A közfoglalkoztatás is véges, nem bír felvenni több embert, új programok létrehozására van szükség a nők számára.	A bölcsődei férőhelyek kialakításáig célszerű lenne gyermekfelügyelet működtetése olyan szülők bevonásával, akik mindenáron otthon szeretnének maradni bölcsődés korú gyermekeikkel. A gyermekfelügyelet segíthet azoknak az anyáknak, akik idő előtt vissza szeretnének és tudnak térni a munka világába.
A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és nők száma elenyésző.	Klubok szervezése, alapítása, helyi egyesületi munkák támogatása, szociális segítő csoportok létrehozása, önszervező körök létrehozása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. § (1)-(2) alapján A nyugdíjrendszer keretében járó saját jogú nyugellátások:

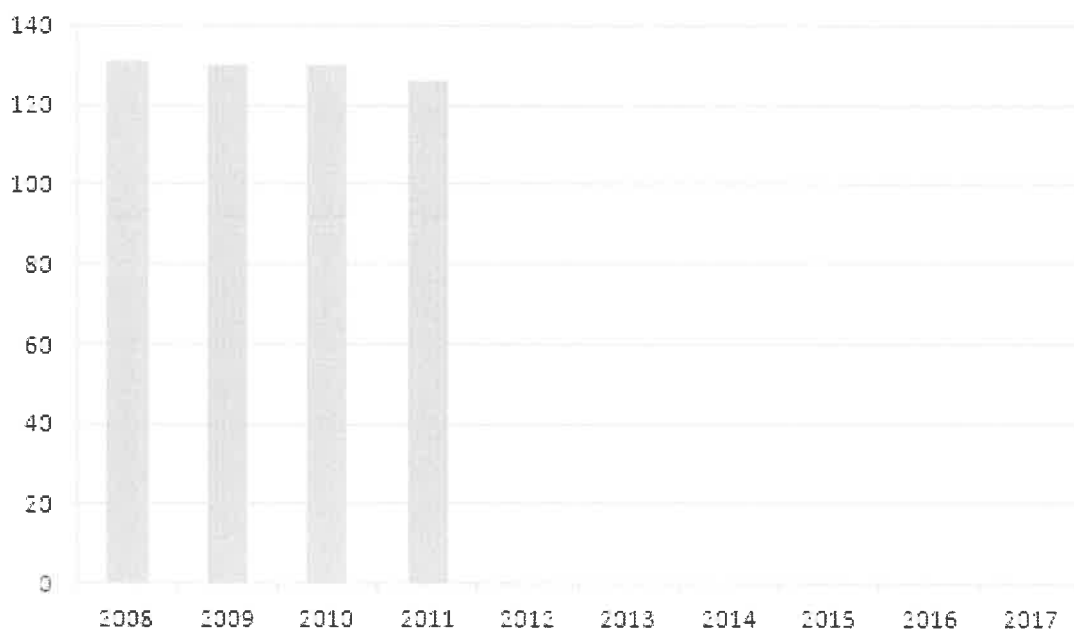
- az öregségi nyugdíj,
- rehabilitációs járadék.”
- A nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátások:
- özvegyi nyugdíj,
- árvaellátás,
- szülői nyugdíj,
- baleseti hozzátartozói nyugellátások,
- özvegyi járadék.”

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	55	76	131
2009	54	76	130
2010	54	76	130
2011	54	72	126

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma (fő)

A fenti adatok alapján a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők közül több a nő, mint a férfi. A 2008-2010 közötti időszakra vonatkozóan a nyugdíjasok számának csökkenése figyelhető meg a városban.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen élő idős emberek helyben, a ház körüli mezőgazdasági termelésből önmaguk és szűkebb családjuk számára zöldséget termesztnek, kisállatokat tenyésztnek, így biztosítva az aktív időskort.

Az Önkormányzat emellett a közmunkaprogram keretein belül minden évben biztosít az idősek számára is munkalehetőséget, de a nehéz, megterhelő fizikai munkák, és a sokszor szélsőséges időjárás (nyáron 40 fokok hőség, télen a szakadó hóesés és kemény mínuszok) miatt az utóbbi években (2012, 2011, 2010) nem állt alkalmazásban az önkormányzatnál időskorú személy. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az idősek és nyugdíjasok, aktív, dolgozó, de nyugodt és kényelmes, nem annyira megterhelő időskort szeretnének maguknak, így számukra a mezőgazdasági és állattenyésztési tevékenység a megfelelő.

3.2.2. számú táblázat részlet – Regisztrált munkanélküliek száma (50 év felettek)

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	17	37	36	20
51-55 év	fő	4	3	2	1
	%	23,5%	8,1%	5,6%	5,0%
56-60 év	fő	1	3	3	4
	%	5,9%	8,1%	8,3%	20,0%
61 év felett	fő	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A munkáltatók kész munkaerőt akarnak, és nagyon keveset kívánnak törődés és anyagi értelemben fordítani az alkalmazottaikra. A munkavállalóknak ez által sem motivációja sem lehetősége nincs szervezett fejlesztésbe bekapcsolódni. Különösen a közép és idősebb korosztálynál probléma ez, mert a fiataloknak az iskola elvégzése után még jó néhány évig versenyképes lehet a tudása.

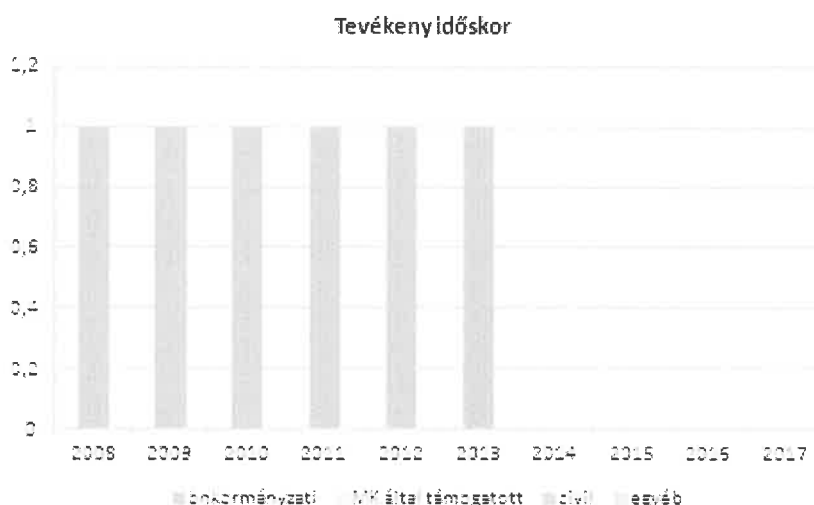
Nem perspektíva a nyugdíjas/minimálbéres alkalmazotti lét, hiszen ez a pusztán megélhetésre sem elég, éppen ezért az idősek, nyugdíjasok szívesen végeznek/végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár ennek az esélye a munkaerőpiacon egyre kisebb, kivéve akkor, ha speciális szaktudással rendelkeznek. Nehéz helyzetben vannak azok az idősebb munkavállalók is (jellemzően 55 év felettek) akiknek megromlik az egészségi állapota, megváltozik a munkaköre, vagy akit érint az átszervezés, hiszen aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen)

év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008	1	0	0	0	1
2009	1	0	0	0	1
2010	1	0	0	0	1
2011	1	0	0	0	1
2012	1	0	0	0	1
2013	1	0	0	0	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Ahogy az a fenti táblázatból jól látható, a településen az idősök számára 1 db önkormányzati program (a közmunkaprogram) nyújt olyan lehetőséget, melyben az idősök is tevékenykedni tudnak.

A közmunkaprogramról a HEP korábbi fejezeteiben (3. fejezet - Mélyszegénység és romák helyzete, illetve 5. fejezet - Nők helyzete) sok említést tettünk, így az ismétlés elkerülése végett ebben a fejezetben nem kívánjuk megismételni a leírtakat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

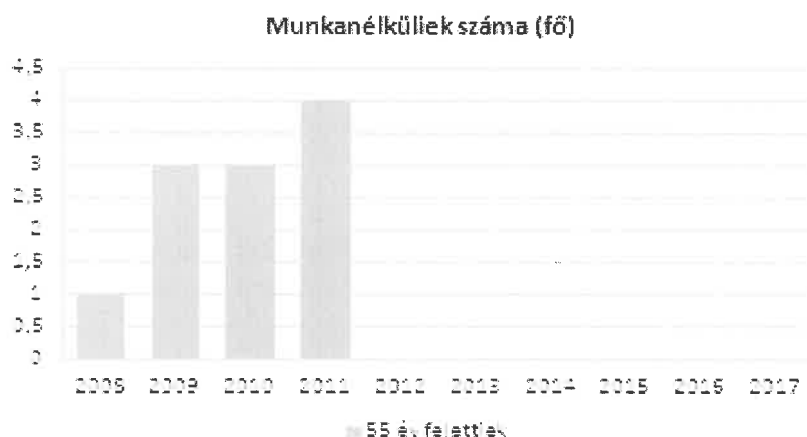
Általánosságban elmondható, hogy az 50 év fölöttiek, még ha „eladható szakmával is rendelkeznek” nemigen találnak munkát, mert védett státuszukból kifolyólag kockázatos egy munkáltatónak foglalkoztatnia őket.

Az elmúlt évek alatt nem érkezett sem az önkormányzathoz, sem az önkormányzat ellen olyan bejelentés, amely az idősöknek a foglalkoztatás területén kialakult hátrányos megkülönböztetéséről szólt volna.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	17	1	6%	8	0	0%
2009	37	3	8%	18	0	0%
2010	36	3	8%	9	0	0%
2011	20	4	20%	14	0	0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

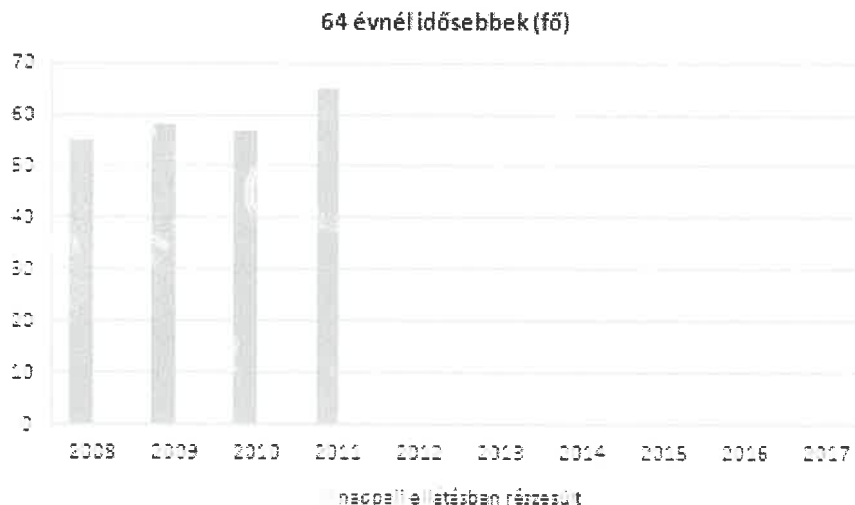
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek számára a szociális alapszolgáltatások (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, közösségi alapellátás) igénybevételéről az alábbi adatok állnak rendelkezésre:

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	55	0	0%
2009	58	0	0%
2010	57	0	0%
2011	65	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a vizsgált időtávban nem került kifizetésre időskorúak járadéka, mivel Mőcsényen nem élt olyan, személy, akit a vonatkozó jogszabály értelmében időskorúak járadékában kellett volna részesíteni. Időskorúak járadékában részesítik azt, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át. A járadék havi összege, a jövedelemmel nem rendelkező jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a. [Szt. 32/C. § (1) aa)] Ez az összeg 2008-ban, 2009-ben, 2010-ben és 2011-ben is 22 800 Ft volt

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális ellátásban az intézményfenntartás alapeleme a társulás, amelyben az idősök átmeneti és tartós bentlakásos ápolásának feladatát Nagymányok központtal az egész Bonyhádi kistérség mind a 21 településére kiterjedően, közel 30 ezer lakost érintve szervezik.

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül az önkormányzat jegyzője az időskorúak járadékát, rendszeres szociális segélyt, ápolási díjat; az önkormányzat képviselő-testülete által átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság lakásfenntartási támogatást, méltányossági ápolási díjat, átmeneti segélyt, valamint temetési segélyt állapít meg a jogszabályban meghatározottak teljesülése esetén. Természetben nyújtott szociális ellátásokat – köztemetés, közgyógyellátás – az arra rászorulóknak számára biztosít.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Mőcsény Község vezetése kiemelten kezeli e korcsoportot, s intézményein keresztül biztosítja számukra a kulturális közéletbe aktív bekapcsolódásukat.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést Mőcsényen a települési könyvtár, a közművelődési intézmény és a sportpálya biztosítják.

Az önkormányzat tevékenységének fontos szegmense az időskorúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színház-előadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallás-gyakorlás templomban	Sport-rendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	N	N	N	I	I	I	I
2009	N	N	N	I	I	I	I
2010	N	N	N	I	I	I	I
2011	N	N	N	I	I	I	I
2012	N	N	N	I	I	I	I
2013	N	N	N	I	I	I	I

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) idősök informatikai jártassága

Az önkormányzat a HEP elkészítése során megkérdezett 15 főt, ami alapján fel tudja térképezni a mőcsényi idősök informatikai jártasságát. A mintavételi eljárás az egyszerű véletlen kiválasztás volt, amivel célunk az volt, hogy az eredményeket kivetítsük az alapsokaságra, ami településünk esetében 91 fő (60 – x évesek) volt. Az eredmények megdöbbentőek voltak, a megkérdezett 15 főből mindössze ketten tudják használni a számítógépet és internetet.

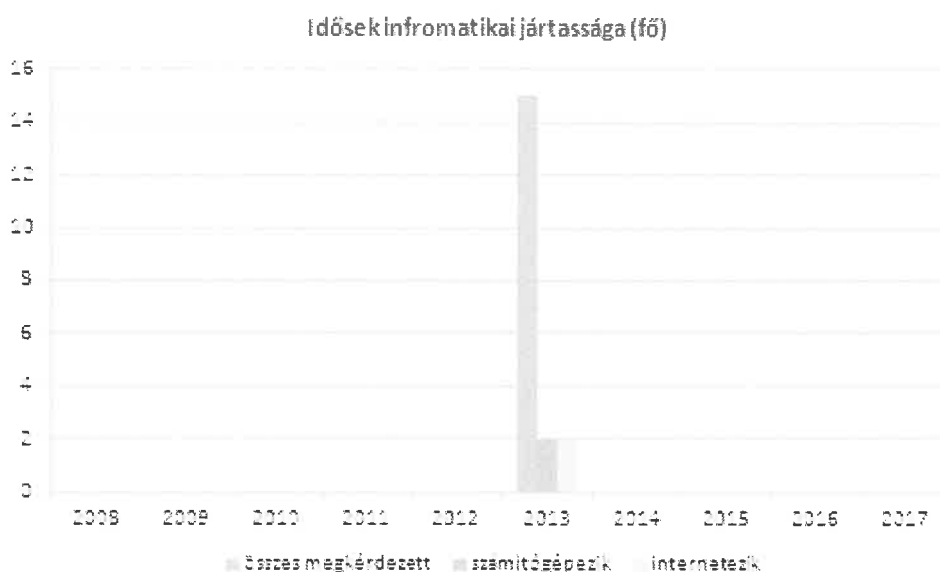
Ha ezt a számot és arányt levetítem a teljes sokaságra, látható, hogy a településen élő idősök alig több mint negyede (2,2 %-a) tudja használni a számítógépet és internetet.

A megkérdezettek 13,3 %-a vallotta, hogy tudja használni a számítógépet és internetet.

6.3.4. számú táblázat - Idősök informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2013	15	2	13,3%	2	13,3%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

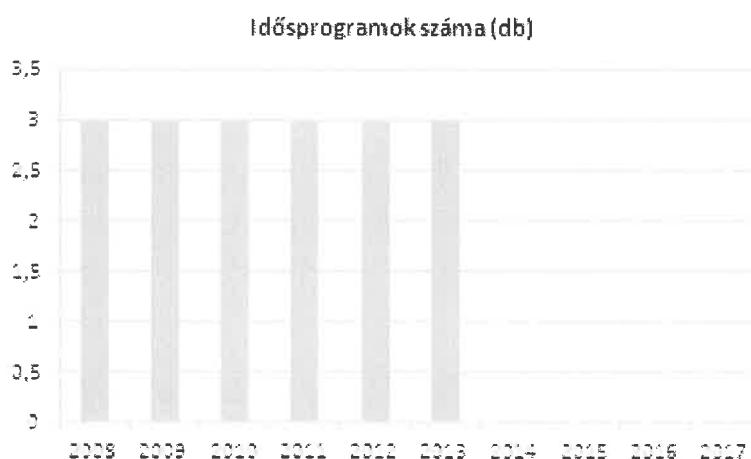
A fentiek tükrében az önkormányzat célja az idősek informatikai jártasságának javítása, amivel nemcsak szellemi frissességük őrizhető meg, de a munkalehetőségeket is jobban el tudják érni az internetnek köszönhetően.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	3
2009	3
2010	3
2011	3
2012	3
2013	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

1. program

Fontosnak tartjuk az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítését, melynek keretében hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, védőoltások beadására. Fontosak tartani ezért a településen életmód tanácsadásokat, egészségfejlesztő közösségi programokat, melyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

Az Önkormányzat célja, hogy minél több idős élhessen minőségi, aktív, illetve biztonságot nyújtó, gondtalan nyugdíjas éveket.

2. program

Az önkormányzat az időseknek segítséget nyújt a gyógyszerek kiváltásában is. Amennyiben az idősek igénylik, úgy a falugondnoki szolgálat kiváltja számukra a szükséges gyógyszereket, melyeket aztán ki is szállítanak az időseknek.

3. program

Az időskorúak egyre gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává. Hogy ez ne történhessen meg, több alkalommal is közzétesszük a Tolnai Megyei Rendőr Főkapitányság bűnmegelőzési célt szolgáló tájékoztató anyagait az önkormányzat hirdetőtábláján és az idősek által látogatott helyeken (könyvtár, közhely, közművelődési intézmény), így több alkalommal figyelmeztetjük őket a rájuk leselkedő veszélyre. A bűnmegelőzésben nagy segítséget kapunk a Tolnai Megyei Rendőr Főkapitányságtól, akik figyelő szolgálataikkal a település közbiztonságát kívánják növelni, főbb feladataik a bűnmegelőzés, bűnözés elleni fellépés, környezetvédelem, tájvédelem, a tulajdon védelme, és a lakosság tájékoztatása.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek informatikai jártassága és szellemi frissességük nem kielégítő.	Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára meg kell teremteni (pl. számítógép használatával és idősek számára számítástechnikai oktatások tartásával)
A legtöbb idős ember nem ismeri az egészséges életmódot, nincsenek tisztában az elsődleges és másodlagos megelőzés mikéntjeivel, továbbá a testi és lelki egészség megőrzésével.	Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, amiken az idősek részvételét ösztönözni kell, a vizsgálatokra való eljuttatásukat biztosítani kell, ehhez eszköz lehet a településen életmód tanácsadások, egészségfejlesztő közösségi programok szervezése.
A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és idősek száma elenyésző.	Klubok szervezése, alapítása, helyi egyesületi munkák támogatása, szociális segítő csoportok létrehozása, önszervező körök létrehozása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A településen fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Az adatok gyűjtése az elsődleges jövőbeni cél. A 2001. évi népszámlálási adatok szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember volt Magyarországon, amely a lakosság 5,7 %-a. Népeség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása 2001. évben az alábbiak szerint alakult:

Mozgáskorlátozott	43,6 %
Látássérült	14,4 %
Értelmi fogyatékos	9,9 %
Hallássérült	10,5 %
Egyéb	21,6 %

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint 457 ezer fő vallotta magát fogyatékkal élőnek, mely a népesség 4,6 %-a. Népeség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása 2011. évben:

Mozgáskorlátozott	44,8 %
Látássérült	15,8%
Értelmi fogyatékos	8,19 %
Hallássérült	13,73 %
Egyéb	17,8 %

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élő emberek és családtagjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Annak ellenére, hogy a településen nem élnek megváltozott munkaképességű személyek és/vagy egészségkárosodott személyek, az Önkormányzatnak alapvető feladata, hogy olyan környezetet teremtsen és működtessen, melyben egyenlő esélyek érvényesülnek a mindennapi életünk során; a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakoztatás területén is.

Mőcsény Község Önkormányzata a jövőben is gondoskodni fog olyan környezet kialakításáról, mely megteremti egyenlő esélyeiket a foglalkoztatáshoz, hiszen a fogyatékosággal élő személyek hátrányos helyzetükből adódóan:

- napi életvitelüket nehezen tudják önállóan megoldani,
- célpontjai a betörőknek,
- szükségük van személyi segítségre,
- többségük szerényen él,
- aki rokkantként ment nyugdíjba, annak még nehezebb az élete.

A fentiekből egyenesen következik: élelemre keveset költenek, nem tudják megvenni a minőségi alapanyagokat ételeikhez, gyógyszerkiváltásnál szelektálnak, hiába kellene mindet kiváltani, de akkor nem jut élelemre.

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	11	0
2009	13	0
2010	12	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Mőcsény Község Önkormányzatának nincs arról tudomása, hogy fogyatékkal élő személyt hátrányos megkülönböztetés érte volna bármikor is a foglalkoztatás területén, ilyen esetről bejelentés Önkormányzatunk felé még nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Természetesen az önálló életvitelt támogató intézmények közt kiemelkedő szerepet a kistérségi Szociális Alapszolgáltató Központként Működő Gondozási Központ Bonyhád Város Gyermejkölési Szolgálati feladatokat ellátó Családsegítő Központja, aki mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező – többek közt - mentális problémák feltárásért, megoldásáért rehabilitációs tanácsadást végez és fogadóórát tart.

A Családsegítő Központ a fentiekén túl segít a konkrét esetek, kliensproblémák hatékony kezelésében és megoldásában, szükség szerint munkakapcsolatot épít ki és tart fent elsősorban és többek között az alábbi szervezetekkel:

- a szociális szolgáltatást nyújtó intézményekkel
- a egészségügyi ellátást nyújtó intézményekkel
- az oktatási-nevelési intézményekkel
- a gyermekjóléti szolgálattal
- a fogyatékosokat gondozó intézményeivel
- foglalkoztatási szolgáltatókkal

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA

étkeztetés	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA
házi segítségnyújtás	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA
családsegítés	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	N	N	N	N	NA	NA	NA	NA
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	N	N	N	N	NA	NA	NA	NA
támogató szolgáltatás	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA
nappali ellátás	/	/	/	/	NA	NA	NA	NA

Forrás: helyi adatgyűjtés

Egyházi és/vagy civil fenntartásban nem valósulnak meg a fenti szolgáltatások a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Mőcsényen nem élnek fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű személyek, ahogy az a feljebb már bemutatott, 7.1.1. számú táblázatból kitűnik.

Ha a jövőben a településre ilyen személyek költöznek, akkor az Önkormányzat meg fogja adni számukra a jogosan járó pénzbeli és természetbeni ellátásokat, kedvezményeket, úgymint:

- az időskorúak járadékát,
- a rendszeres szociális segélyt,
- a lakásfenntartási támogatást,
- az ápolási díjat,
- a temetési segélyt,
- az átmeneti segélyt,
- az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot,
- az adósságkezelési szolgáltatást,
- az energia felhasználási támogatást,
- a fogyatékosági támogatást,
- a rokkantsági járadékot,
- a személygépkocsi átalakítási támogatást,
- a közlekedési kedvezményt,
- a személygépkocsi szerzési kedvezményt,
- és a parkolási igazolványt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

Az Önkormányzat tisztában van azzal, hogy a jövőben a középületekbe való akadálymentes bejutás biztosítása mellett fontos az épületen belüli közlekedés feltételeinek megteremtése minden közintézményben.

A település fokozatosan és folyamatosan igyekszik továbblépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékos személlyel rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét az alábbi intézkedések megvalósításával:

- A gyengén látók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.
- A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.
- A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fénnel kell kiegészíteni. Az egészségügyi ellátásban résztvevőknek figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élők érzékenységére, törekedni kell a rehabilitáció, a társadalmi beilleszkedés elősegítésére, és arra, hogy ne erősítsék a betegségtudatot abból kiindulva, hogy a fogyatékos nem betegség, hanem állapot.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

A közösségi fórumokat, közmeghallgatásokat eddig és ezután is akadálymentes helyszínen rendezni meg a település.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
	középfok	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
	felsőfok	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
	járó beteg szakellátás	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
	alapellátás	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
kulturális, művelődési intézmények		Nem	Nem	Igen	Igen	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		Nem	Nem	Igen	Igen	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Annak ellenére, hogy ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartása nehéz feladat a hatóságok előtt, azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes

projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik a településen is. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek. A cél a teljes körű akadálymentesítést megvalósítása.

Új beruházás, felújítás a hatályos jogszabályoknak megfelelően csak akadálymentesített környezet biztosításával történik. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere, így településünkön a munkahelyek akadálymentesítettsége folyamatos.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedési rendszerek akadálymentességét az önkormányzat a fenntartókkal közösen mérni fel és az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek nem megfelelő eszközöket, épületeket és szolgáltatásokat – amennyiben arra forrás, mód és lehetőség adódik - akadálymentesíti.

Mőcsény Község jó úton halad a teljes körű akadálymentesítést megvalósítása felé, hiszen egy új beruházás, felújítás a hatályos jogszabályoknak megfelelően csak akadálymentesített környezet biztosításával történik, így településünkön a közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége folyamatos. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere, így mind a fizikai, mind az info-kommunikációs akadálymentesség követelményeinek megpróbál a jövőben is eleget tenni az Önkormányzat.

A közúti közlekedést befolyásoló kátyúk, egyenetlen járdák, a járdáknál útpadkák jellemzik, amik nehezítik a kerékpárosok, motorosok, autósok és a lakosok közlekedését. Az Önkormányzat a jövőben ezeken a területeken is szeretne eleget tenni a teljes körű akadálymentesítésnek, elsősorban pályázati forrásból.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Buszpályaudvar, buszvárók	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Vasútállomás	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a fogyatékos személyek számára nem állnak rendelkezésre helyi szolgáltatások, úgymint a speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb., mivel nincsen rá igény.

A Kézenfogva Alapítvány Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye, az Árpád-házi Szent Erzsébet Otthon Bonyhádon található.

A térségben ez az egyedüli olyan otthon, amely széleskörű szolgáltatásokat nyújt nem csak értelmi fogyatékosok számára.

Az érintettek köre

- enyhe értelmi fogyatékos
- középsúlyos értelmi fogyatékos
- súlyosan értelmi fogyatékos
- gyengénlátó
- vak
- nagyothalló
- siket
- enyhe mozgáskorlátozott
- közepesen mozgáskorlátozott
- súlyosan mozgáskorlátozott
- Down-szindróma
- autista
- CP (cerebrális-parézis)
- pszichiátriai beteg
- skizofrén beteg
- pszichoorganikus szindróma
- beszéd fogyatékos

A foglalkozások köre:

- egészséges életmódra nevelés
- mentálhigiénés foglalkozás és ápolás-gondozás
- ének-zene, irodalom, rajz-festés
- ajándéktárgy-készítés
- barkácsolás
- kerámia, üvegfestés
- szőnyegszövés
- asztalitenisz
- atlétika
- futás
- labdarúgás
- fodrász
- kertészet
- növénytermesztés
- hitoktatás
- munkára felkészítés
- szabadidős programok szervezése

A terápiák köre:

- bázis terápia (bazális stimuláció)
- fizioterápia
- munkaterápia
- mozgásfejlesztés
- Snoezelen-terápia

Az alábbi érintetteknek, mint az enyhe értelmi fogyatékos, a középsúlyos értelmi fogyatékos, a súlyosan értelmi fogyatékos, a gyengénlátó, a vak, a nagyothalló, a siket, az enyhe mozgáskorlátozott, a közepesen mozgáskorlátozott, a súlyosan mozgáskorlátozott, a Down-szindróma, az autista, a CP (cerebrális-parézis), a pszichiátriai beteg, a skizofrén beteg, a pszichoorganikus szindróma, a beszéd fogyatékos betegek számára intézményen belüli szociális foglalkoztatást is nyújtanak, ami a fejlesztő felkészítésben és a munka rehabilitációban valósul meg.

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>ápolást, gondozást nyújtó intézmény</i>	Nem	Nem	Nem	Nem	NA	NA	NA	NA
<i>rehabilitációs intézmény</i>	Nem	Nem	Nem	Nem	NA	NA	NA	NA
<i>lakóotthon</i>	Nem	Nem	Nem	Nem	NA	NA	NA	NA
<i>támogatott lakhatás</i>	Igen	Igen	Igen	Igen	NA	NA	NA	NA
<i>átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza</i>	Nem	Nem	Nem	Nem	NA	NA	NA	NA

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatból is látható, hogy az intézmények tekintetében Mőcsény nincs felkészülve fogyatékkal élők fogadására. Amennyiben a településre fogyatékkal élő költözne, azok számára természetesen elérhető lenne az önkormányzat által nyújtott támogatott lakhatás. Emellett az Önkormányzat lehetőség szerint biztosítani fogja számukra a nappali ellátást, a szállítást, az otthoni ápolási szolgálatot és segíteni fogja az egyéb segítő eszközökhöz (pl. gyógyászati segédeszközök, háztartási eszközök, beszélő mérlegek, (konyhai, diéta és személymérlegek), beszélő vérnyomás-, láz-, és vércukorszint mérő eszközök, stb.), szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Mőcsény Község Önkormányzata erőn felül próbál segíteni, támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

Önkormányzatunk tisztában van azzal, hogy a fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre, így annak ellenére, hogy Mőcsényen még nem élnek fogyatékos személyek, az akadálymentesítés folyamatos, és az Önkormányzat a jövőben is ki fogja használni az adódó pályázati lehetőségeket. A fizikai akadálymentesítés mellett a településen szükség van a kommunikációs akadálymentesítésre is, hogy látványosan csökkenjen a társadalom közönye, idegenkedése a fogyatékosokkal élővel szemben, így a település webes felületének, honlapjának kialakítása, akadálymentesítése, fordítása folyamatban van.

Terveink között szerepel, hogy a településre érkező vakokat és gyengén látókat braille írásos térképpel segítsük, hogy önállóan is eligazodhassanak Mőcsényen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település intézményeinek teljes körű akadálymentesítése még nem megoldott	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így szükséges az intézmények teljes körű akadálymentesítése, pályázati forrásból.
A fogyatékkal élők számára nincsenek akadálymentes szolgáltatások és tartalmak, így azok létrehozása szükséges.	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webes felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükséges, mint az intézmények akadálymentesítése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzati társulások és szövetségek

Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás

Mőcsény Község Önkormányzata tagja a Völgységi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás 21 település összefogásával jött létre 2004. június 23-án, hogy segítse kb. 30 ezer ember mindennapi életét. A kistérségi társulásunk fő feladata a 21 településen a közszolgáltatás megszervezése, a hatékonyság növelése, az esélyegyenlőség biztosítása.

A Társulás az alábbi feladat- és hatáskörök ellátása érdekében jön létre:

- Közoktatási feladatok szervezése és ellátása, ezen belül legfontosabb a pedagógiai szakszolgálati feladatok szervezése és ellátása
- Az egészségügyi alapellátás együttes szervezése, ezen belül:
  - hétközi és hétvégi háziorvosi ügyelet.
- Személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - gyermekjóléti szolgáltatás,
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekek átmeneti gondozása.
- A szociális ellátások:
  - családsegítés
  - közösségi ellátás
  - támogató szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
  - fogyatékosok nappali ellátása
- Belső ellenőrzési feladatok ellátása
- Nyilvános könyvtári feladatok
- Területfejlesztési feladatok és a kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása

A többcélú kistérségi társulás területfejlesztési feladatkörében összehangolja a Társulás tagjai, azok területfejlesztési társulásai és a kistérség területén működő gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit. Ennek érdekében a Társulási Tanács a kistérségi területfejlesztési feladatok tekintetében kistérségi fejlesztési tanácsként jár el.

A gyermekjóléti és szociális szolgáltatás ellátására létrejött társulás

A Völgységi Többcélú Kistérségi Társulásban résztvevő 21 település által létrehozott intézményfenntartó társulás által fenntartott intézmény Bonyhád Város Gyermekjóléti Szolgáltató feladatot is ellátó Családsegítő Központ (CSK) (székhelye: 7150 Bonyhád, Fáy lakótelep 34.) A közös fenntartású társulás kezdete: 2003.szeptember 1.

A gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítő szolgáltatás feladatát a CSK látja el, a közösségi ellátás és támogató szolgálat, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatát a Szociális Alapszolgáltató Központként működő Gondozási Központ (a továbbiakban: GK) szakemberei látják el a társulási megállapodásban részt vevő önkormányzatok lakosságára kiterjedően.

A településen nem működnek bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló civil szervezetek, alapítványok, egyesületek, egyházak így a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezését (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.) nem áll módunkban bővebben bemutatni.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Mőcsény községben nem működik nemzetiségi önkormányzat, sem egyház, sem civil szektor, így településünk tekintetében nem áll módunkban válaszolni a fenti kérdésre.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Mőcsény Község Önkormányzata tagja a Völgységi Többcélu Kistérségi Társulásnak. A többcélu Önkormányzati Kistérségi Társulás 21 település összefogásával jött létre 2004. június 23-án, hogy segítse kb. 30 ezer ember mindennapi életét. A kistérségi társulásunk fő feladata a 21 településen a közszolgáltatás megszervezése, a hatékonyság növelése, az esélyegyenlőség biztosítása.

A Társulás az alábbi feladat- és hatáskörök ellátása érdekében jön létre:

- Közoktatási feladatok szervezése és ellátása, ezen belül legfontosabb a pedagógiai szakszolgálati feladatok szervezése és ellátása
- Az egészségügyi alapellátás együttes szervezése, ezen belül: hétközi és hétvégi háziorvosi ügyelet.
- Személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - gyermekjóléti szolgáltatás,
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekek átmeneti gondozása.
- A szociális ellátások:
  - családsegítés
  - közösségi ellátás
  - támogató szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
  - fogyatékosok nappali ellátása
- Belső ellenőrzési feladatok ellátása
- Nyilvános könyvtári feladatok
- Területfejlesztési feladatok és a kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása

A többcélu kistérségi társulás területfejlesztési feladatkörében összehangolja a Társulás tagjai, azok területfejlesztési társulásai és a kistérség területén működő gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit. Ennek érdekében a Társulási Tanács a kistérségi területfejlesztési feladatok tekintetében kistérségi fejlesztési tanácsként jár el.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Mőcsény községben nem működnek nemzetiségi önkormányzatok, így a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységét, partnerségét a települési önkormányzattal nem áll módunkban bemutatni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nem működnek bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló civil szervezetek, alapítványok, egyesületek, így településünkön a civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységét nem áll módunkban bemutatni.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen nem működnek bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló for-profit szereplők, így településünkön a for-profit szereplők részvételét a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nem áll módunkban bemutatni.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésében és az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok jellemzőinek feltárásában résztvevők a városban dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, nemzetiségi önkormányzatok elnökei, valamint a civil szervezetek képviselői.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A HEP tervezete a Polgármesteri Hivatalban, a település honlapján közzétételre kerül, így az elkészült anyagról bárki elmondhatja véleményét, javaslatait.

A képviselő-testület által elfogadott dokumentum a település honlapján hozzáférhető lesz, mely alapján biztosítható lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. (<http://mocseny.ekisterseg.hu/>)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A tartós munkanélküliség megszüntetésére intézkedések szükségesek.	Képzések tartása és tréningek, tanácsadás nyújtása munkanélküliek körében a településen
	A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű.	Ösztönzés az egészségügyi napokon a szűrővizsgálatokon való részvételre.
	Az önkormányzat célcsoportokkal (mélyszegénységben élők és romák) kapcsolatos statisztikai, felmérései hiányosak.	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása, havi szintű adatgyűjtéssel és éves szintű értékelő jelentésekkel.
Gyermekek	A gyermekek családból való kiemelésének megelőzésében nagy segítséget jelentene, ha a településen kiépülne a helyettes szülői hálózat.	Egyházi, alapítványi működtetésben helyettes szülői hálózat kiépítése és a gyermekek- családok átmeneti otthonának létesítése Mőcsényben.
	Óvoda hiánya: A település nincs felkészülve óvodás korú gyermekek nappali ellátására.	Óvoda kialakítása a településen pályázati forrásból, önkormányzati vagy egyházi, alapítványi fenntartásban.
	Az önkormányzat célcsoporttal (gyermekek) kapcsolatos statisztikai, felmérései hiányosak.	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása, havi szintű adatgyűjtéssel és éves szintű értékelő jelentésekkel.
Nők	A bölcsőde és a bölcsődei férőhelyek hiánya megnehezíti az anyák munkaerő-piacra való visszatérését.	Bölcsődei intézmény/férőhelyek kialakítása.
	A közfoglalkoztatás is véges, nem bír felvenni több embert, új programok létrehozására van szükség a nők számára.	A bölcsődei férőhelyek kialakításáig célszerű lenne gyermekfelügyelet működtetése olyan szülők bevonásával, akik mindenáron otthon szeretnének maradni bölcsődés korú gyermekeikkel. A gyermekfelügyelet segíthet azoknak az anyáknak, akik idő előtt vissza szeretnének és tudnak térni a munka világába.
	A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és nők száma elenyésző.	Klubok szervezése, alapítása, helyi egyesületi munkák támogatása, szociális segítő csoportok létrehozása, önszervező körök létrehozása.
Idősek	Az idősek informatikai jártassága és szellemi frissességük nem kielégítő.	Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára meg kell teremteni (pl. számítógép használatával és idősek számára számítástechnikai oktatások tartásával)
	A legtöbb idős ember nem ismeri az egészséges életmódot, nincsenek tisztában az elsődleges és másodlagos megelőzés mikéntjeivel, továbbá a testi és lelki egészség	Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alkalmasságú szűrővizsgálatok biztosítására, amiken az idősek részvételét ösztönözni kell, a vizsgálatokra való eljuttatásukat biztosítani kell, ehhez eszköz lehet a

	megőrzésével.	településen életmód tanácsadások, egészségfejlesztő közösségi programok szervezése.
	A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és idősek száma elenyésző.	Klubok szervezése, alapítása, helyi egyesületi munkák támogatása, szociális segítő csoportok létrehozása, önszervező körök létrehozása.
Fogyatékkal élők	A település intézményeinek teljes körű akadálymentesítése még nem megoldott	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így szükséges az intézmények teljes körű akadálymentesítése, pályázati forrásból.
	A fogyatékkal élők számára sok helyen nem rendelkezünk akadálymentes szolgáltatásokkal, tartalmakkal.	Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webes felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükségszerű, mint az intézmények akadálymentesítése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1) A tartós munkanélküliség csökkentése, megszüntetése képzésekkel, tanácsadásokkal.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; Házi orvos és Védőnő;
	2) A preventív módszerek elterjesztésére, és a szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése.	
	3) Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása a célcsoport vizsgálatára.	
Gyermekek	1) Helyettes szülői hálózat kiépítése Mőcsényben.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda és annak nevelői; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például az Egyház;
	2) Az óvodai hiány megszüntetése.	
	3) Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása a célcsoport vizsgálatára.	
Nők	1) Bölcsődei férőhelyek kialakítása.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda és annak nevelői; Szülők, különös tekintettel a nőkre; Civil szervezetek; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; az Egyház és/vagy a Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Intézményegység;
	2) Gyermekfelügyelet létrehozása és működtetése.	
	3) Helyi közösségi élet felélénkítése a nők bevonásával.	
Idősek	1) Élethosszig tartó tanulás biztosítása, kiemelt terület: számítástechnikai oktatás.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda és annak nevelői; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő;
	2) Az egészséges életmódra és betegségmegelőzésre való felkészítés, átállás.	
	3) Civil szervezetek és tevékeny körök létrehozása az idősek számára.	
Fogyatékkal élők	1) A település intézményeinek teljes körű akadálymentesítése.	Polgármester; Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Óvoda és annak nevelői; Civil szervezetek; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
	2) Akadálymentes szolgáltatások (braille táblák kihelyezése, webtartalmak) létrehozása.	

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez, valamint életminőségük és önálló életük fokozatosan javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, illetve a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. intézkedés

Intézkedés címe	A tartós munkanélküliség csökkentése, megszüntetése képzésekkel, tanácsadásokkal.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség megszüntetésére nincsenek működő intézkedések.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több ember, nagyobb eséllyel találjon magának munkát, ami elősegíti a munkanélküliség csökkentését. <u>Rövidtávon:</u> képzések tartása a munkanélküliek körében valamint tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. <u>Középtávon:</u> az új ismeretekkel több ember, több sikerrel tud részt venni az állásbörzéken és állásinterjúkon. <u>Hosszútávon:</u> csökken a településen a munkanélküliség.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Képzések tartása a munkanélküliek körében. - Tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. - Állásbörzékre való eljuttatás segítése, ösztönzése.
Résztevők és felelős	Résztevők: munkanélküliek és tartós munkanélküliek nemre való tekintet nélkül Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – pályázatfigyelés és pályázati lehetőségek kihasználása 2014.12.31. – képzések és tanácsadások, állásbörzék és állásinterjúk látogatása 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők vs. a képzést sikeresen elvégzők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és a képzésről készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, tájékoztatás, képzések tartása a feladat, megfigyelhető lesz a munkanélküliség csökkenése Hosszú távon: az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható, hosszú távon megfigyelhető lesz a tartós munkanélküliség csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség, partnerek és oktatók hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre. Megoldás: jó kommunikáció (optimista előrejelzések és pozitív példák hangsúlyozása)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...

2. intézkedés

Intézkedés címe	A preventív módszerek elterjesztésére, és a szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása a lakosság körében. <u>Rövidtávon:</u> program és a preventív módszerek népszerűsítése <u>Középtávon:</u> a szűrővizsgálatokban való részvétel erősödése <u>Hosszútávon:</u> az átlagéletkor növekedése, a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Preventív módszerek elterjesztése falunapokon és az óvodában. - Szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése, és a szűrőprogramokra való eljuttatás segítése
Résztevők és felelős	Résztevők: mélyszegénységben élők és romák Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Házi orvos és Védőnő; Fogászat; Szűrőbuszok üzemeltetői;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – preventív módszerek összegyűjtése, előadássorozat megtervezése 2014.12.31. – előadások lebonyolítása, lezárása, dokumentálása 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és az előadásokról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program és a preventív módszerek népszerűsítésével nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmód és a betegségmegelőzés, középtávon érzékelhető lesz, hogy az embereknek fontos saját egészségük, így többen vesznek részt a szűrővizsgálatokon Hosszú távon: az egészséges életmód következtében nő az átlagéletkor, kevesebb lesz a beteg(ség), a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Orvosok, szakemberek és jelentkezők hiánya, érdektelenség, szűrőbuszok kis kapacitása, vagy a szűrőbuszok hiánya. Megoldás: orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek toborzása az egyetemekről, jó kommunikáció (az egészséges életmód és a megelőzések fontosságának hirdetése)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszerelés, stb...

3. intézkedés

Intézkedés címe	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása a célcsoport vizsgálatára.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzatnak nincs elegendő információja az egészséges, a fogyatékkal és mélyszegénységben élő és roma, beás, cigány származású lakosok életviteli, egészségügyi viszonyairól, szokásairól.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy felmérjük az egészséges, a fogyatékkal és mélyszegénységben élő és roma, beás, cigány származású lakosok életviteli, egészségügyi viszonyait, megismerjük szokásaikat és fel tudjuk térképezni, hogy milyen speciális segítségre van szükségük, életvitelük javításához. <u>Rövidtávon:</u> célunk az adatgyűjtésért felelős személy kijelölése és az adatbázisok létrehozása <u>Középtávon:</u> célunk, hogy a létrehozott adatbázisokat folyamatosan frissítsük és az önkormányzat által összegyűjtött adatokat összehangoljuk a KSH adatbázisával, a Munkaügyi Központ adatbázisával és egyéb adatbázisokkal <u>Hosszútávon:</u> célunk a település által, a romák és/vagy mélyszegénységben élők részére nyújtható szolgáltatások fokozatos, de teljes körű feltérképezése és a feltárt hiányosságok folyamatos pótlása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérést kell készítenünk az egészséges, a fogyatékkal és mélyszegénységben élő és roma, beás, cigány származású lakosok életviteli és egészségügyi viszonyairól, szokásairól.
Résztevők és felelős	Résztevők: romák és mélyszegénységben élők Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – partnerek keresése, az adatgyűjtés megtervezése 2014.12.31. – a meglévő adatbázisok begyűjtése, kiegészítése, bővítése 2015.12.31. – a kutatás lezárása, éves jelentések készítése, az adatgyűjtés folytatása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: újonnan létrehozott adatbázisok és statisztikák száma Dokumentálás: statisztikai adatbázisok folyamatos létrehozása és bővítése, jelentések és összefoglalók készítése a lezárt kutatásról
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a meglévő adatbázisokhoz való részben vagy egészben korlátozott hozzáférés Megoldás: házi orvosoktól, védőnőktől, önkéntesektől, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, gyűjtés.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati dolgozók segítsége az adatgyűjtéshez, kórházak, házi orvosok és védőnők adatbázisaihoz és statisztikáihoz való teljes körű hozzáférés.

4. intézkedés

Intézkedés címe	Helyettes szülői hálózat kiépítése Mőcsényben.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek családból való kiemelésének megelőzésében nagy segítséget jelentene, ha a településen kiépülne a helyettes szülői hálózat, és a gyermekek-családok átmeneti otthona. Ilyen jelenleg nagy távolságra található a településtől (Dombóváron, Szekszárdon és Tevelen).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél, hogy szükség esetén a településen is lehetőség nyíljon a gyermekek családból való kiemelésének, emellett egy helyi átmeneti otthon azonnali megoldásként szolgálhat abban az esetben is, ha a jövőben bármely családban családon belüli erőszak történne. <u>Rövidtávon</u> célunk az igények és az esetleges igények feltérképezése valamint a szükséges támogató és partnerkapcsolatok kiépítése. <u>Középtávon</u> : Az átmeneti otthon 6-12 hónapos bentlakásos ideje alatt célunk a rászoruló felkészítése az önállóan és felelősségteljes életre. <u>Hosszútávon</u> célunk az megvalósult intézmény, és annak szolgáltatásainak fenntartása, és a kiemelés biztosítása az összes rászorulóknak.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Egyházi, alapítványi működtetésben helyettes szülői hálózat kiépítése.
Résztevők és felelős	Résztevők: gyermekek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; egyéb partnerek, mint például az Egyház;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – pályázatok figyelése, partnerkapcsolatok, igények feltérképezése, 2014.12.31. – tervezés: infrastrukturális és humán erőforrás, pályázat 2015.12.31. – sikeres pályázati részvételt követően: a program beindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: igénybe venni kívánók és tényleges igénybevevők száma Dokumentálás: pályázati dokumentációk, fotódokumentációk, szociális rászorultság igazolása az önkormányzat részéről Rövid- és középtávon: a településen élők számára reményt ad az átmeneti otthon, melynek bentlakásos idejét min. 6, max. 12 hónapra tervezzük, ez idő alatt a rászoruló képesek lesznek önállóan és felelősségteljesen ellátni önmagukat egy olyan környezetben, ahol nem történhet pl. családon belüli erőszak sem. Hosszú távon: a gyermekek- családok átmeneti otthonának lakói a „rehabilitációt” követően egy új, boldog és önálló életre lesznek képesek. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, orvosok, szakemberek, ápolók és pszichológusok hiánya, ingatlan vagy telek hiánya, a rászoruló hiánya miatt nem lesz hosszútávon fenntartható. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványok és egyházak bevonása a későbbi üzemeltetésbe, fenntartásba (akik pl. a telket vagy ingatlant apportként biztosítanak), a kis igény kiegészítése más településeken élő rászorulókkal.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, ingatlan, humán erőforrás (orvosok, szakemberek, ápolók, pszichológus, stb.) önálló életvitelre felkészítő segédeszközök, stb...

5. intézkedés

Intézkedés címe	Az óvodai férőhely hiány megszüntetése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Óvoda férőhelyek hiánya: A település nincs felkészülve óvodás korú gyermekek nappali ellátására.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Célunk, hogy a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük helyi óvodába adásával előbb vissza tudjanak térni a munkaerő-piacra, aminek következtében csökkenni fog a (tartós) munkanélküliség a településen.</p> <p><u>Rövidtávon:</u> célunk, minél több kisgyermekes édesanya számára csökkenjenek az utazás költségei (Előfordul, hogy az édesanya nem azon a településen dolgozik, ahová gyermeke óvodába jár. Egy települési óvodával ez a helyzet megszűnne.)</p> <p><u>Középtávon:</u> célunk, hogy a dolgozni vágyó édesanyák részt tudjanak venni olyan képzéseken és tréningeken, melyek segítik a sikeres munkaerő-piaci integrációjukat. Ezért cserébe gyermekeik részére helyben nappali ellátást, (óvodai felügyelet, étkeztetés, stb.) biztosítunk számára, rugalmas nyitvatartással.</p> <p><u>Hosszútávon:</u> célunk a példamutatás és az, hogy minél több édesanya vágyjon vissza a munka világába, aminek következtében csökken a munkanélküliség.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodai férőhelyek kialakítása egy nem használt épületében. - Vagy pályázati forrásból önkormányzati óvodai intézmény építése. - Vagy alapítványi, egyházi fenntartású óvoda létesítése a településen.
Résztevők és felelős	<p>Résztevők: gyermekek</p> <p>Felelős: polgármester</p>
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Szülők, különös tekintettel a nőkre; egyéb partnerek, mint például az Egyház és/vagy a Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Intézményegység;
Határidő(k) pontokba szedve	<p>2013.12.31. – pályázatok figyelése, partnerkapcsolatok, igények feltérképezése,</p> <p>2014.12.31. – tervezés: infrastrukturális és humán erőforrás, pályázás</p> <p>2015.12.31. – sikeres pályázati részvételt követően: a program beindítása</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	<p>Eredményességi mutató: Az óvoda kihasználtságának foka (az óvodába jelentkezők száma vs. az óvodába beiratkozók/járók száma)</p> <p>Dokumentálás: pályázati dokumentációk, fotódokumentációk</p> <p>Rövid- és középtávon: a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük óvodába adásával előbb vissza tudnak térni a munkaerő-piacra illetve részt tudnak venni azokon a képzéseken, tanácsadásokon és tréningeken, melyeket a munkanélküliek számára fog nyújtani az önkormányzat.</p> <p>Hosszú távon: a kisgyermekes anyák mielőbbi munkaerő-piaci integrációjának következtében csökken a (tartós) munkanélküliség a településen.</p> <p>Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: pályázati források hiánya, óvodai nevelőnők hiánya, ingatlan vagy telek hiánya, a jelentkezők hiánya miatt nem lesz hosszú távon fenntartható.</p> <p>Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványok és egyházak bevonása a későbbi üzemeltetésbe, fenntartásba (akik pl. a telket vagy ingatlant apportként biztosítanak), a kis igény kiegészítése más településeken élő rászorulókkal.</p>
Szükséges erőforrások	Pályázati források, ingatlan, telek, humán erőforrás.

6. intézkedés

Intézkedés címe	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása a célcsoport vizsgálatára.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzatnak nincs elegendő információja az egészséges, a fogyatékkal élő, a speciális nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a cigány származású gyermekek életviteli, egészségügyi viszonyairól, szokásairól.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy felmérjük az egészséges, a fogyatékkal élő, a speciális nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a cigány származású gyermekek életviteli, egészségügyi viszonyait, megismerjük szokásaikat és fel tudjuk térképezni, hogy milyen speciális segítségre van szükségük, életvitelük javításához. <u>Rövidtávon:</u> célunk az adatgyűjtésért felelős személy kijelölése és az adatbázisok létrehozása, <u>Középtávon:</u> célunk, hogy a létrehozott adatbázisokat folyamatosan frissítsük és az önkormányzat által összegyűjtött adatokat összehangoljuk a KSH adatbázisával, a Munkaügyi Központ adatbázisával és egyéb, pl. az iskolák, védőnők adatbázisaival <u>Hosszútávon:</u> célunk a település által, az idősek és nyugdíjasok számára nyújtható szolgáltatások fokozatos, de teljes körű feltérképezése és a feltárt hiányosságok folyamatos pótlása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérést kell készítenünk az egészséges, a fogyatékkal élő, a speciális nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a cigány származású gyermekek életviteli és egészségügyi viszonyairól, szokásairól.
Résztevők és felelős	Résztevők: gyermekek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – partnerek keresése, az adatgyűjtés megtervezése 2014.12.31. – a meglévő adatbázisok begyűjtése, kiegészítése, bővítése 2015.12.31. – a kutatás lezárása, éves jelentések készítése, az adatgyűjtés folytatása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: újonnan létrehozott adatbázisok és statisztikák száma Dokumentálás: statisztikai adatbázisok folyamatos létrehozása és bővítése, jelentések és összefoglalók készítése a lezárt kutatásról
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a meglévő adatbázisokhoz való részben vagy egészben korlátozott hozzáférés Megoldás: házi orvosoktól, védőnőktől, önkéntesektől, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, gyűjtés.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati dolgozók segítsége az adatgyűjtéshez, kórházak, házi orvosok és védőnők adatbázisaihoz és statisztikáihoz való teljes körű hozzáférés.

7. intézkedés

Intézkedés címe	Bölcsőde és bölcsődei férőhelyek kialakítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A bölcsőde hiánya megnehezíti az anyák munkaerő-piacra való visszatérését.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Célunk, hogy a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük bölcsődébe adásával előbb vissza tudjanak térni a munkaerő-piacra, aminek következtében csökkenni fog a (tartós) munkanélküliség a településen.</p> <p><u>Rövidtávon:</u> célunk, minél több kisgyermekes édesanya belássa azt, hogy a munkaerő-piacon rá is számítanak, számára is olyan lehetőségek vannak, mint többi társának</p> <p><u>Középtávon:</u> célunk, hogy a dolgozni vágyó édesanyák részt tudjanak venni olyan képzéseken és tréningeken, melyek segítik a sikeres munkaerő-piaci integrációjukat. Ezért cserébe gyermekeik részére nappali ellátást, (bölcsődei felügyelet, étkeztetés, stb.) biztosítunk számára.</p> <p><u>Hosszútávon:</u> célunk a példamutatás és az, hogy minél több édesanya vágyjon vissza a munka világába, aminek következtében csökken a munkanélküliség.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Bölcsődei férőhelyek kialakítása az óvoda épületében. - Vagy pályázati forrásból önkormányzati bölcsődei intézmény építése. - Vagy alapítványi, egyházi fenntartású bölcsőde létesítése a településen.
Résztevők és felelős	<p>Résztevők: nők, gyermekek</p> <p>Felelős: polgármester</p>
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Szülők, különös tekintettel a nőkre; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; az Egyház és/vagy a Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Intézményegység;
Határidő(k) pontokba szedve	<p>2013.12.31. – pályázatok figyelése, partnerkapcsolatok, igények feltérképezése,</p> <p>2014.12.31. – tervezés: infrastrukturális és humán erőforrás, pályázás</p> <p>2015.12.31. – sikeres pályázati részvételt követően: a program beindítása</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	<p>Eredményességi mutató: A bölcsőde kihasználtságának foka (a bölcsődébe jelentkezők száma vs. a bölcsődébe beiratkozók/járók száma)</p> <p>Dokumentálás: pályázati dokumentációk, fotódokumentációk</p> <p>Rövid- és középtávon: a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük bölcsődébe adásával előbb vissza tudnak térni a munkaerő-piacra illetve részt tudnak venni azokon a képzéseken, tanácsadásokon és tréningeken, melyeket a munkanélküliek számára fog nyújtani az önkormányzat.</p> <p>Hosszú távon: a kisgyermekes anyák mielőbbi munkaerő-piaci integrációjának következtében csökken a (tartós) munkanélküliség a településen.</p> <p>Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: pályázati források hiánya, bölcsődei nevelőnők hiánya, ingatlan vagy telek hiánya, a jelentkezők hiánya miatt nem lesz hosszú távon fenntartható.</p> <p>Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványok és egyházak bevonása a későbbi üzemeltetésbe, fenntartásba (akik pl. a telket vagy ingatlant apportként biztosítanak), a kis igény kiegészítése más településeken élő rászorulókkal.</p>
Szükséges erőforrások	Pályázati források, ingatlan, humán erőforrás.

8. intézkedés

Intézkedés címe	Gyermekfelügyelet létrehozása és működtetése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közfoglalkoztatás is véges, nem bír felvenni több embert, új programok létrehozására van szükség a nők számára.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk a közmunkaprogram kiszélesítése és minél több szülőnek munka adása. <u>Rövidtávon:</u> feltérképezzük az igényeket és kialakítjuk az új közmunkaprogram működési kereteit, meghatározzuk a szükséges humán infrastruktúra igényt. <u>Középtávon:</u> Cél, hogy minél több szülő igénybe vegye a gyermekfelügyeletet. <u>Hosszútávon:</u> Cél, hogy az igények tükrében folyamatosan bővítsük a gyermekfelügyelet kapacitását, mind a felügyelőkre, mind a gyerekekre nézve.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- A bölcsődei férőhelyek kialakításáig célszerű lenne gyermekfelügyelet működtetése közmunkaprogram keretében olyan szülők bevonásával, akik mindenáron otthon szeretnének maradni bölcsődés korú gyermekeikkel. A gyermekfelügyelet segíthet azoknak az anyáknak, akik idő előtt vissza szeretnének és tudnak térni a munka világába.
Résztevők és felelős	Résztevők: nők Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Szülők, különös tekintettel a nőkre; egyéb partnerek, mint például az egyház;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – pályázatfigyelés, igények feltérképezése 2014.12.31. – helyszín és humánerőforrás kiválasztása 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: igénybevevő szülők és gyerekek száma, valamint az új közmunkaprogramba bevont szülők (munkavállalók) száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel, bérpapírokkal, a közmunkaprogram dokumentumaival és fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, a gyermekfelügyeletet igénybe vevők számának növekedése Hosszú távon: az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, gyermekfelügyeletet ellátni kívánó szülők hiánya érdektelenség, partnerek hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre, gyermekfelügyeletre alkalmas helyek hiánya. Megoldás: jó kommunikáció, minél több partner megkeresése, gyermekfelügyelet közmunkaprogramba való beemelése, amiért az itt munkát vállaló szülőknek fizet az önkormányzat.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szülők, gyermekfelügyeletre alkalmas helyek, gyermekfelügyelethez használatos kellékek: járókák, szőnyegek, játékok, tápszerek, ágyak, stb...

9. intézkedés

Intézkedés címe	Helyi közösségi élet felélénkítése a nők bevonásával.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és nők száma elenyésző.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános célunk, hogy ösztönözzük a nők (vállalkozási) ötleteinek megvalósulását, mellyel a helyi közösségi életben kiemelkedő szerepet töltenek be, és a többi nő társaikat is aktív közösségi életre ösztönzik. <u>Rövidtávon:</u> célunk a nők ösztönzése a helyi közösségi életben való részvételre <u>Középtávon:</u> célunk olyan programok megvalósítása, melyek erősítik a nők szerepét a munka világában, közéletben, helyi közösségi életben és természetesen a családokban. <u>Hosszútávon:</u> célunk a megvalósult programok kiterjesztése, a megvalósult programok megerősítését célzó intézkedések megtétele és a nők folyamatos bevonása a helyi közösségi életbe
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Klubok szervezése a nők vezetésével/bevonásával. - Helyi egyesületi munkák támogatása a nők bevonásával. - Szociális segítő csoportok létrehozása a nők vezetésével/bevonásával. - Önszegélyező körök létrehozása a nők vezetésével/bevonásával.
Résztevők és felelős	Résztevők: nők Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Szülők, különös tekintettel a nőkre; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; az Egyház és/vagy a Varázskapu Bölcsőde és Óvoda Intézményegység;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – igények és ötletek felmérése, lehetséges partnerek kiválasztása 2014.12.31. – klubok, csoportok létrehozása, tagok kiválasztása, tevékenységük megkezdése, a helyi közösségi életbe való beilleszkedés segítése 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a megvalósult programok népszerűsítése, bővítése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: a programba bevont nők száma, a megvalósított programok száma, a létrejött csoportok és klubok száma, a helyi közösségi életben elért sikerek száma Dokumentálás: fotódokumentáció az beszámolók a klubok, csoportok munkájáról Rövid- és középtávon: a létrejött klubok és csoportok száma, a bevont nők száma Hosszú távon: a nők közéletben betöltött pozícióinak folyamatos erősödése, vállalkozási kedv erősödése, a nők által alapított és vezetett for-profit cégek számának növekedése. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség Megoldás: az önkormányzat segítsége (a lehetőségekhez mérten hely biztosítása és/vagy tárgyi eszközök biztosítása az induláshoz), jó kommunikáció (az öntevékeny nők kiegyensúlyozottabbak, magabiztosabbak, a közösségi munkával kinyílnak előttük a munkalehetőségek)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, vállalkozó kedvű nők, klubok és csoportok tevékenységére, találkozásra alkalmas helyek, munkához szükséges kellékek: irodatechnikai és számítástechnikai kellékek

10. intézkedés

Intézkedés címe	Élethosszig tartó tanulás biztosítása, kiemelt terület: számítástechnikai oktatás.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek informatikai jártassága és szellemi frissességük nem kielégítő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is megteremtsük településünkön. <u>Rövidtávon:</u> Célunk a program népszerűsítése, az idősek tájékoztatása a lehetőségekről, az igények felmérése, a képzés helyszíneinek kiválasztása <u>Középtávon:</u> Célunk a képzések sikeres lebonyolítása, illetve az idősek részéről az új ismeretek alkalmazásának ellenőrzése, segítése a jövőben. <u>Hosszútávon:</u> célunk, hogy javuljon az idősek szellemi állapota, aktív tagjai legyenek a település társadalmának és a számítógép és internet adta lehetőségnek köszönhetően javuljanak mobilitási feltételeik.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Számítógép használat oktatása. - Számítástechnikai oktatások tartása. - Szellemi frissesség fenntartása a rendezvényeken való részvétel és szereplés ösztönzésével. - A nyugdíjas klub tevékenységeinek kibővítése. (Énekkar mellett kisebb előadások tartása, pl. Karácsonykor vagy a farsangi időszakban)
Résztevők és felelős	Résztevők: idősek és nyugdíjasok Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Idősek és nyugdíjasok; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – helyszín és humán erőforrás kiválasztása, oktatások szervezése 2014.12.31. – képzések és tanácsadások lebonyolítása, majd azok lezárása 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők vs. a képzéses résztvevő idősek száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és a képzésről, oktatásokról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítése, tájékoztatás, képzések tartása a feladat. Hosszú távon: Javul az idősek szellemi állapota, aktív tagja lesznek a település társadalmának és a számítógép és internet adta lehetőségnek köszönhetően javulnak a mobilitási feltételeik. (Egy mozgásában korlátozott személynek nem feltétlenül kell elmenni az önkormányzathoz, ha internetes felületen is el tudja intézni az ügyeit, pl. Űrlapok kitöltése és elküldése, stb.) Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség, partnerek és oktatók hajlandósága nem lesz meg az együttműködésre, számítástechnikai kellékek hiánya, nagy érdeklődés esetén a számítógépek kevés száma. Megoldás: jó kommunikáció (hangsúly a számítógép és internet adta lehetőségeken (pl. kereskedelem, álláskeresés, online ügyintézés), gyermekek részvételével számítástechnikai „bemutató”
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...

11. intézkedés

Intézkedés címe	Az egészséges életmódra és betegségmegelőzésre való felkészítés, átállás.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A legtöbb idős ember nem ismeri az egészséges életmódot, nincsenek tisztában az elsődleges és másodlagos megelőzés mikéntjeivel, továbbá a testi és lelki egészség megőrzésével.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása az idősek és nyugdíjasok körében. <u>Rövidtávon:</u> célunk a program és a preventív módszerek népszerűsítése életmód tanácsadásokkal <u>Középtávon:</u> az éves szintű szűrővizsgálatokon (pl. tüdőszűrés, fogászati szűrés, stb.) való megjelenés ösztönzése. <u>Hosszútávon:</u> az egészségesebb életmódnak köszönhetően nő az átlagéletkor, a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- A településen életmód tanácsadások, egészségfejlesztő közösségi programok szervezése. - Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására. Ezeken az idősek részvételét ösztönözni kell, a vizsgálatokra való eljuttatásukat.
Résztevők és felelős	Résztevők: idősek és nyugdíjasok Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Háziorvos és Védőnő; Fogászat; Szűrőbuszok üzemeltetői;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – preventív és egészséges életmódot támogató módszerek összegyűjtése, előadásorozat megtervezése, betegségmegelőzésre való felkészítés 2014.12.31. – előadások lebonyolítása, lezárása, dokumentálása 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a program újraindítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: Jelentkezők száma Dokumentálás: jelenléti ívekkel és az előadásokról készített fotódokumentációval Rövid- és középtávon: a program népszerűsítésével nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmód és a betegségmegelőzés, középtávon érzékelhető lesz, hogy az embereknek fontos saját egészségük, így többen vesznek részt a szűrővizsgálatokon és a folyamatosan megrendezésre kerülő életmód tanácsadásokon. Hosszú távon: az egészséges életmód következtében nő az átlagéletkor, kevesebb lesz a beteg(ség), a szűrővizsgálatoknak köszönhetően az időben felfedezett súlyos betegségek (pl. a daganatos vagy autoimmun betegségek) már a kezdetektől kezelhető válnak, ami növeli a túlélés esélyét. Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Orvosok, szakemberek és jelentkezők hiánya, érdektelenség, szűrőbuszok kis kapacitása, vagy a szűrőbuszok hiánya. Megoldás: orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek toborzása az egyetemekről, jó kommunikáció (az egészséges életmód és a megelőzések fontosságának hirdetése)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszerelés, stb...

12. intézkedés

Intézkedés címe	Civil szervezetek és tevékeny körök létrehozása az idősek számára.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és idősek száma elenyésző.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános célunk, hogy ösztönözzük az idősek ötleteinek megvalósulását, mellyel a helyi közösségi életben kiemelkedő szerepet töltenek be, és a többi idős, nyugdíjas társaikat is aktív közösségi életre ösztönzik. <u>Rövidtávon:</u> célunk az idős lakosok és nyugdíjasok ösztönzése a helyi közösségi életben való részvételre <u>Középtávon:</u> célunk olyan programok megvalósítása vagy ösztönzése, melyek erősítik az idősek szerepét a munka világában, közéletben, helyi közösségi életben és természetesen a családokban. <u>Hosszútávon:</u> célunk a megvalósult programok kiterjesztése, a megvalósult programok megerősítését célzó intézkedések megtétele és az idősek bevonása a helyi közösségi életbe
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Klubok szervezése az idősek vezetésével/bevonásával. - Helyi egyesületi munkák támogatása az idősek bevonásával. - Szociális segítő csoportok létrehozása az idősek vezetésével/bevonásával. - Önszegélyező körök létrehozása az idősek vezetésével/bevonásával.
Részvevők és felelős	Részvevők: idősek és nyugdíjasok Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; egyéb partnerek, mint például a Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei; az Egyház;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – igények és ötletek felmérése, lehetséges partnerek kiválasztása 2014.12.31. – klubok, csoportok létrehozása, tagok kiválasztása, tevékenységük megkezdése, a helyi közösségi életbe való beilleszkedés segítése 2015.12.31. – elért eredmények vizsgálata, majd a megvalósult programok népszerűsítése, bővítése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató: a programba bevont idősek és nyugdíjasok száma, a megvalósított programok száma, a létrejött csoportok és klubok száma, a helyi közösségi életben elért sikerek száma Dokumentálás: fotódokumentáció az beszámoló a klubok, csoportok munkájáról Rövid- és középtávon: a létrejött klubok és csoportok száma, a bevont idősek és nyugdíjasok száma Hosszú távon: az idősek közéletben betöltött pozícióinak folyamatos erősödése, vállalkozási kedv erősödése Az intézmény szakmai programjába beépülve fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Jelentkezők hiánya, érdektelenség Megoldás: az önkormányzat segítsége (a lehetőségekhez mérten hely biztosítása és/vagy tárgyi eszközök biztosítása az induláshoz), jó kommunikáció (az öntevékeny idősek kiegyensúlyozottabbak, szellemileg frissebbek, a közösségi munkával kinyílnak előttük a munkalehetőségek)
Szükséges erőforrások	Pályázati források, vállalkozó kedvű idősek, klubok és csoportok tevékenységére, találkozásra alkalmas helyek, munkához szükséges kellékek: irodatechnikai és számítástechnikai kellékek

13. intézkedés

Intézkedés címe	A település intézményeinek teljes körű akadálymentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település intézményeinek akadálymentesítése nem teljes körű, vannak még hiányosságok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékossgal élők számára, hogy társadalmunk tagjaiként ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel rendelkezzenek, mint mindenki más. <u>Rövidtávon:</u> pályázati lehetőség vizsgálata és pályázás <u>Középtávon:</u> az akadálymentesítés folyamatos településünkön, de célunk a főbb célpontok (könyvtár, művelődési ház, stb.) teljes körű akadálymentesítése <u>Hosszútávon:</u> célunk a település teljes körű akadálymentesítése, a járdák, utak, parkok és sportpálya akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így szükséges az intézmények teljes körű akadálymentesítése, pályázati forrásból.
Résztevők és felelős	Résztevők: fogyatékkal élők és egészségkárosodott személyek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – pályázatfigyelés és a pályázati lehetőségek kihasználása 2014.12.31. – akadálymentesítési tervek elkészítése és megvalósítása 2015.12.31. – teljes körű akadálymentesítés megvalósítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató (általánosan, rövid-, közép- és hosszútávon): Akadálymentesített intézmények, utcák száma Dokumentálás: akadálymentesítési tervek, fotódokumentációk
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, szakemberek hiánya. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, gyűjtés.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakmérnökök segítsége a tervezéshez.

14. intézkedés

Intézkedés címe	Akadálymentes szolgáltatások (braille táblák kihelyezése, webtartalmak) létrehozása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők számára sok helyen nem rendelkezünk akadálymentes szolgáltatásokkal, tartalmakkal.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékosokkal élők számára, hogy társadalmunk tagjaiként ugyanazokkal a jogokkal és kötelességekkel rendelkezzenek, mint mindenki más. <u>Rövidtávon:</u> pályázati lehetőség vizsgálata és pályázás <u>Középtávon:</u> az akadálymentesített szolgáltatások létrehozása (pl.: kezdetben a webtartalmak átalakítása, majd középtávon a település ellátása braille táblák kihelyezésével, ami megkönnyíti a vakok számára a tájékozódást) <u>Hosszútávon:</u> célunk a település által nyújtható szolgáltatások teljes körű akadálymentesítése, úgymint a könyvtár, művelődési ház és múzeum ellátása indukciós hurokkal, hogy a hallássérültek is élvezhessék a település rendezvényeit, előadásait.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webes felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükségszerű, mint az intézmények akadálymentesítése.
Résztevők és felelős	Résztevők: fogyatékkal élők és egészségkárosodott személyek Felelős: polgármester
Partnerek	Önkormányzat Képviselő testülete; Művelődési ház; Könyvtár; Házi orvos és Védőnő; Fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmények és ott dolgozó szakemberek, ápolók;
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31. – pályázatfigyelés és a pályázati lehetőségek kihasználása 2014.12.31. – akadálymentesítési tervek elkészítése és megvalósítása 2015.12.31. – teljes körű akadálymentesítés megvalósítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató (általánosan, rövid-, közép- és hosszútávon): Akadálymentesített szolgáltatások (kihelyezett braille táblák és webtartalmak, stb.) száma Dokumentálás: akadálymentesítési tervek, fotódokumentációk
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati források hiánya, szakemberek hiánya. Megoldás: az összes pályázati lehetőség megvizsgálása, alapítványoktól és egyházaktól való segítségkérés, gyűjtés.
Szükséges erőforrások	Pályázati források, szakemberek segítsége a megvalósításhoz.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a Z/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelmezés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalmában	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1)	A tartós munkanélküliség csökkentése, megszüntetése képzésekkel, tanácsadásokkal.	A tartós munkanélküliség megszüntetésére intézkedések szükségessége.	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több ember, nagyobb eséllyel találjon magának munkát, ami elősegíti a munkanélküliség csökkentését.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgyességi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Képzések tartása a munkanélküliek körében. - Tréningek, tanácsadás nyújtása a településen. - Állásbörzére való eljuttatás segítése, ösztönzése.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Jelentkezők vs. a képzést sikeresen elvégzők száma	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, írószer, interaktív (tan)anyagok, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
2)	A preventív módszerek elterjesztésére, és a szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése.	A preventív és szűrőprogramokban a lakosság részvételének teljes körű.	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása a lakosság körében.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgyességi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Preventív módszerek elterjesztése falunapokon és az óvodában. - Szűrőprogramokban való részvétel ösztönzése, és a szűrőprogramokra való eljuttatás segítése	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Jelentkezők száma	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: kivetítők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszereles, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
3)	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása a célcsoport	Az önkormányzatnak nincs elegendő információja az egészséges, a fogyatékkal és mélyszegénységben élő és roma, beás, cigány	Célunk, hogy felmérjük az egészséges, a fogyatékkal és mélyszegénységben élő és roma, beás, cigány származású	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv,	Felmérést kell készítenünk az egészséges, a fogyatékkal és mélyszegénységben élő és roma, beás, cigány származású lakosok életviteli és egészségügyi	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Eredményességi mutatók: újonnan létrehozott adatbázisok és statisztikák száma	Önkormányzati dolgozók segítségével az adatgyűjtéshez, kórházak, háziorvosok és védőnők	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

	vizsgálatára.	származású lakosok életviteli, egészségügyi viszonyairól, szokásairól.	lakosok életviteli, egészségügyi viszonyait, megismerjük szokásaikat és fel tudjuk térképezni, hogy milyen speciális segítségre van szükségük, életvitelük javításához.	terv, Völgyseői Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	viszonyairól, szokásairól.	Polgármester felel			adatházaihoz és statisztikához való teljes körű hozzáférés	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1)	Helvettes szülői hálózat kiépítése Mőcsényben.	A gyermekek családból való kiemelésének megelőzésében nagy segítséget jelentene, ha a településen kiépülne a helvettes szülői hálózat, és a gyermekek-családok átmeneti otthona. Ilyen jelenleg nagy távolságra található a településtől (Dombóváron, Szekszárdon és Tevelen).	Cél, hogy szükség esetén a településen is lehetőség nyíljon a gyermekek családból való kiemelésének, emellett egy helyi átmeneti otthon azonnali megoldásként szolgálhat abban az esetben is, ha a jövőben bármely családban családön belüli erőszak történne.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Völgyseői Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Egyházi, alapítványi működésben helvettes szülői hálózat kiépítése.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	igénybe venni kívánók és tényleges igénybevevők száma	Pályázati források, ingatlan, humán erőforrás (orvosok, szakemberek, ápolók, pszichológus, stb.) önálló életvitelre felkészítő segédesszközök, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
2)	Az óvodai hiány megszüntetése.	Óvoda hiánya: A település nincs felkészülve óvodás korú gyermekek nappali ellátására.	Célunk, hogy a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük helyi óvodába adásával előbb vissza tudjanak térni a munkaerő-piacra, aminek következtében csökkenni fog a (tartós) munkanélküliség a településen.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Völgyseői Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Óvodai férőhelyek kiakartása egy nem használt épületben. - Vagy pályázati forrásból önkormányzati óvodai intézmény építése. - Vagy alapítványi, egyházi fenntartású óvoda létesítése a településen.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Az óvoda kihasználtságának foka (az óvodába jelentkezők száma vs. az óvodába beiratkozók/járók száma)	Pályázati források, ingatlan, telek, humán erőforrás.	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
3)	Helyi (önkormányzati) adatbázis (táblázatok, diagramok, statisztikák) létrehozása a célcsoport	Az önkormányzatnak nincs elegendő információja az egészséges, a fogyatékkal élő, a speciális nevelési igényű, a hátrányos	Célunk, hogy felmérjük az egészséges, a fogyatékkal élő, a speciális nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv,	Felmérést kell készítenünk az egészséges, a fogyatékkal élő, a speciális nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Eredményességi mutatók: újonnan létrehozott adatbázisok és statisztikák száma	Önkormányzati dolgozók segítségével az adatgyűjtéshez, kórházak, háziorvosok és védőnők	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

	vizsgálatára.	helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a cigány származású gyermekek életviteli, egészségügyi viszonyairól, szokásairól.	halmozottan hátrányos helyzetű és a cigány származású gyermekek életviteli, egészségügyi viszonyait, megismerjük szokásaikat és fel tudjuk térképezni, hogy milyen speciális segítségre van szükségük, életvitelük javításához.	terv, Völgysegi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	cigány származású gyermekek életviteli és egészségügyi viszonyairól, szokásairól.	Polgármester felei		adatházaisaihoz és statisztikáihoz való teljes körű hozzáférés		
III. A nők esélyegyenlősége										
1)	Bölcsőde és bölcsődei férőhelyek kialakítása.	A bölcsőde hiánya megnehezíti az anyák munkaerő-piacra való visszatérését.	Célunk, hogy a gyermeküket egyedül nevelő anyák a gyermekük bölcsődébe addissával előbb vissza tudjanak térni a munkaerő-piacra, aminek következtében csökkenni fog a (tartós) munkanélküliség a településen.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Völgysegi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Bölcsődei férőhelyek kialakítása az óvoda épületében. - Vagy pályázati forrásból önkormányzati bölcsődei intézmény építése. - Vagy alapítványi, egyházi fenntartású bölcsőde létesítése a településen.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felei	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	A bölcsőde hasznátságának foka (a bölcsődébe jelentkezők száma vs. a bölcsődébe beiratkozók/járók száma)	Pályázati források, szülők, szülők, gyermekfelügyelet re alkalmas helyek, gyermekfelügyelet hez használatos kellékek: járókák, szőnyegek, játékok, tápszer, ágycs, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
2)	Gyermekfelügyelet létrehozása és működtetése.	A közfoglalkoztatás is véges, nem bír felvenni több embert, új programok létrehozására van szükség a nők számára.	Célunk a közmunkaprogram kiszélesítése és minél több szülőnek munka adása.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Völgysegi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- A klubok szervezése a nők viláágába.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felei	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	A programba	Pályázati források,	Az érintett
3)	Helyi közösségi élet	A helyi közösségi	Célunk, hogy ösztönözzük a nők	Főbb	- Klubok szervezése a nők	A Helyi	2013. 12. 31./	A programba	Pályázati források,	Az érintett

	feléltékítése a nők bevonásával.	életben tevékenykedő civil szervezetek és nők száma elenyésző.	(vállalkozási) ötleteinek megvalósulását, mellyel a helyi közösségi életben kiemelkedő szerepet töltenek be, és a többi nőtársait is aktív közösségi életre ösztönzik.	dokumentumok: költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgyeségi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	vezetésével/bevonásával. - Helyi egyesületi munkák támogatása a nők bevonásával. - Szociális segítő csoportok létrehozása a nők vezetésével/bevonásával. - Önszervező körök létrehozása a nők vezetésével/bevonásával.	Esélyegyenlőség Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	bevont nők száma, a megvalósított programok száma, a létrejött csoportok és klubok száma, a helyi közösségi életben elért sikerek száma.	vállalkozó kedvű nők, klubok és csoportok tevékenységére, találkozásra alkalmas helyek, munkához szükséges kellékek: rodiatechnikai és számítástechnikai kellékek	intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
IV. Az idősök esélyegyenlősége										
1)	Élethosszig tartó tanulás biztosítása, kiemelt terület: számítástechnikai oktatás.	Az idősök informatikai jártassága és szellemi frissességük nem elegendő.	Célunk, hogy az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is megteremtjük településünkön.	Főbb dokumentumok: költségvetési koncepció, Településszerkezeti terv, Völgyeségi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Számítógép használat oktatása. - Számítástechnikai oktatások tartása. - Szellemi frissesség fenntartása a rendezvényeken való részvétel és szereplés ösztönzésével. - A nyugdíjas klub tevékenységeinek kibővítése. (Érnekhar mellett kisebb előadások tartása, pl. Karácsonykor vagy a farsangi időszakban)	A Helyi Esélyegyenlőség Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Jelentkezők vs. a képzéses résztvevő idősök száma	Pályázati források, szakképzett oktatók, önkéntes oktatók, képzésre alkalmas helyek, képzésen használatos kellékek: Kivertők, számítógépek, írószerek, interaktív (tan)anyagok, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
2)	Az egészséges életmódra és betegségmegelőzésre való felkészítés, átállás.	A legtöbb idős ember nem ismeri az egészséges életmódot, nincsenek tisztában az elsődleges és másodlagos megelőzés mikéntjével, továbbá a testi és lelki egészség megőrzésével.	Célunk, az átlagéletkor növelése, a lakosság egészségesebbé tétele és a preventív módszerek elterjesztése és azok napi szintű alkalmazása az idősök körében.	Főbb dokumentumok: költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgyeségi Kistérség Közoktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- A településen életmód tanácsadások, egészségfejlesztő közösségi programok szervezése. - Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrésnek, szervezetű, célzott népegészségügyi szűrésvizsgálatok biztosítására. Ezekben az idősök részvételét ösztönözni kell, a vizsgálatokra való eljuttatásukat.	A Helyi Esélyegyenlőség Program végrehajtásáról az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Eredményességi mutató: Jelentkezők száma, szűrésvizsgálatok n megjelenetek száma, kiszűrt betegek száma	Pályázati források, orvosok, orvostanhallgatók, szakemberek, előadásokra alkalmas helyek, előadásokon használatos kellékek: Kivertők, számítógépek, interaktív anyagok, hangszerelek, stb...	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
3)	Civil szervezetek és tevékeny körök létrehozása az idősök	A helyi közösségi életben tevékenykedő civil szervezetek és	Célunk, hogy ösztönözzük az idősök ötleteinek	Főbb dokumentumok: Költsegvetési	- Klubok szervezése az idősök	A Helyi Esélyegyenlőség Program	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./	Eredményességi mutató: a programba bevont	Pályázati források, vállalkozó kedvű idősök, klubok és	Az érintett intézmények és önkormányzat

számára.	idősek száma elenyésző.	megvalósulását, mellyel a helyi közösségi életben kiemelkedő szerepet töltenek be, és a többi idős, nyugdíjas társait is aktív közösségi életre ösztönzik.	konceptió, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Völgysegi Kistérség-kozáktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	vezetésével/bevonásával, - Helyi egyesületi munkák támogatása az idősek bevonásával. - Szociális segítő csoportok létrehozása az idősek vezetésével/bevonásával. - Önszervező körök létrehozása az idősek vezetésével/bevonásával.	végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2015. 12. 31.	idősek és nyugdíjasok száma, a megvalósított programok száma, a létrejött csoportok és klubok száma, a helyi közösségi életben elért sikerek száma	csoportok tevékenységére, találkozóira alkalmas helyek, munkához szükséges kellékek: irodatechnikai és számítástechnikai kellékek	szakmai programjába beépítve fenntartható.
----------	-------------------------	--	--	--	--	---------------	--	---	--

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1)	A település intézményeinek teljes körű akadálymentesítése.	A település intézményeinek akadálymentesítése nem teljes körű, vannak még hiányosságok.	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékkal élők számára, hogy társadalmunk tagjaként ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezzenek, mint mindenki más.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Völgysegi Kistérség-kozáktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webs felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükséges, mint az intézmények akadálymentesítése.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Eredményességi mutatók: Akadálymentesített intézmények, utcák, közterületek száma	Pályázati források, szakemberek segítségével a megvalósításhoz.	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.
2)	Akadálymentes szolgáltatások (braille táblák kihelyezése, webtartalmak) létrehozása.	A fogyatékkal élők számára sok helyen nem rendelkezünk akadálymentes szolgáltatásokkal, tartalmakkal.	Célunk, hogy a település felkészüljön a fogyatékkal élők fogadására, illetve, hogy biztosítsuk a fogyatékkal élők számára, hogy társadalmunk tagjaként ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezzenek, mint mindenki más.	Főbb dokumentumok: Költségvetési koncepció, Településrendezési terv, Völgysegi Kistérség-kozáktatás-fejlesztési Terve 2011-2017, helyi rendeletek	- Fel kell készülnünk fogyatékkal élők fogadására, így a weblapok, webs felületek és tartalmak akadálymentesítése épp olyan szükséges, mint az intézmények akadálymentesítése.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel	2013. 12. 31./ 2014. 12. 31./ 2015. 12. 31.	Eredményességi mutatók: Akadálymentesített szolgáltatások (kihelyezett braille táblák és webtartalmak, stb.) száma	Pályázati források, szakemberek segítségével a megvalósításhoz.	Az érintett intézmények és önkormányzat szakmai programjába beépítve fenntartható.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

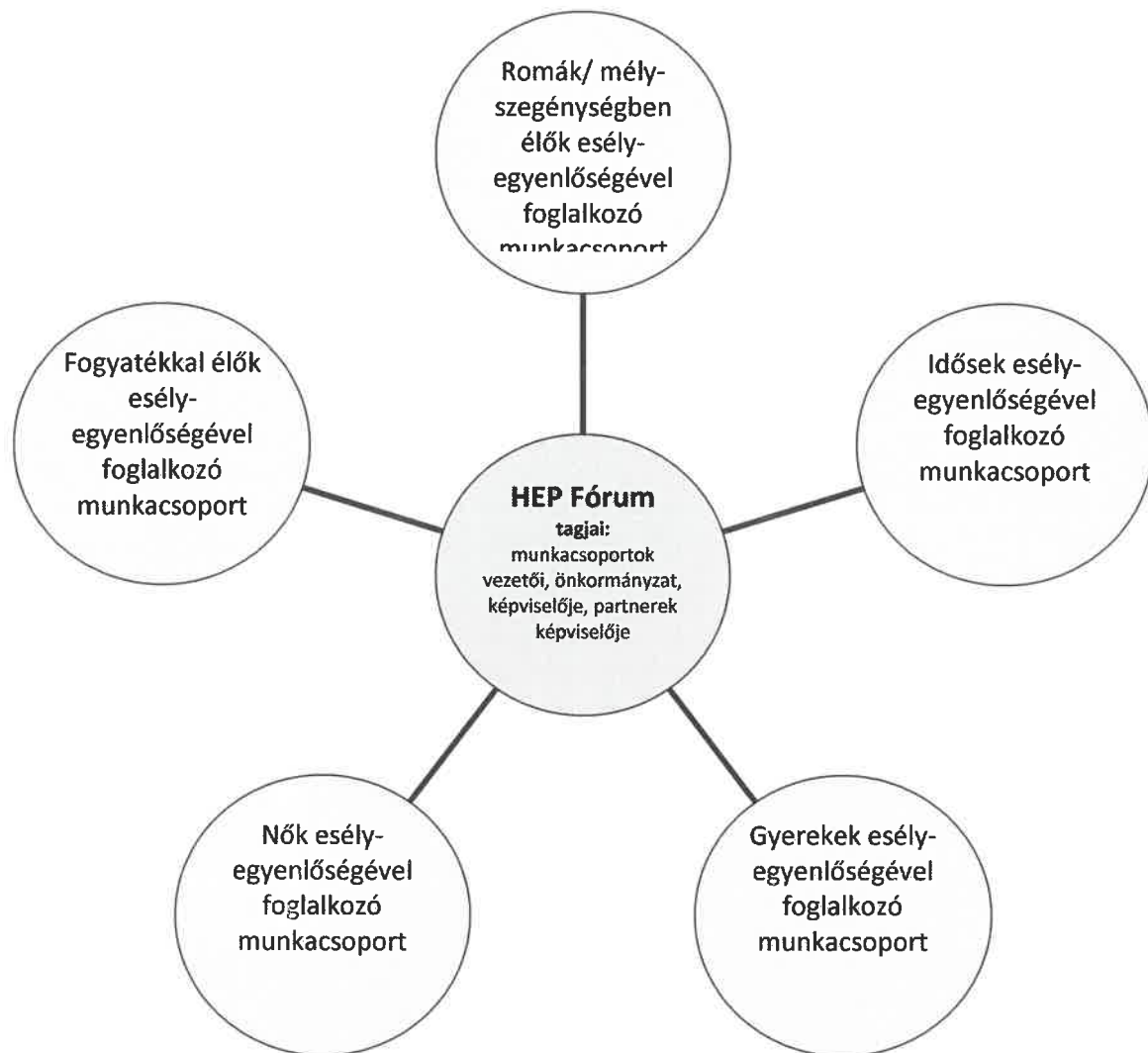
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a **Polgármester** felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A **Mőcsény** város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően **Mőcsény** város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **80/2013. (X.15.)** számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Mőcsény, 2013. október 15.

A **Mőcsény** Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Mőcsény, 2013. október 15.

Göböl Sándor
Partner aláírás

Mőcsény, 2013. október 15.

MŐCSÉNYÉRT EGYESÜLET
7163 Mőcsény, Rózsadomb u. 18.
Adószám: 18210486-1-17
Sándor
Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás